72

SAN-ANTONIO

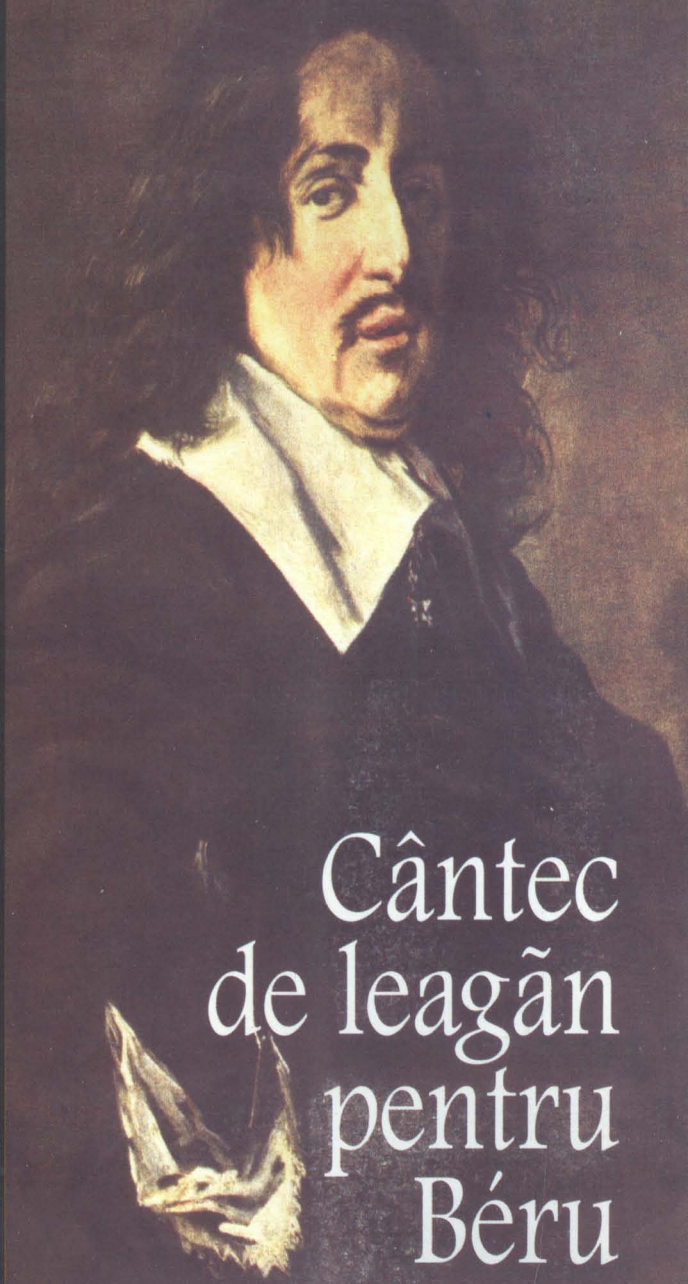

Cântec de leagãn pentru Béru

Editura FORUM

În colecţia SAN-ANTONIO au apărut:

1. MERGE, SAN-ANTONIO
2. AM ÎNCERCAT, SE POATE
3. LICHIDĂM ŞI NE LUĂM VALEA
4. ADEVĂRUL FĂCUT VARZĂ
5. ARHIPELAGUL MITOCANILOR
6. LICHIDAŢI-L
7. ÎNCEPE ACŢIUNEA
8. SPLINĂ ÎN SUC PROPRIU
9. URMĂRIŢI, PRINDEŢI ŞI ADUCEŢI WHISKY
10. GALANTERII PENTRU DAME FRIVOLE
11. PIEPTĂNÂND GIRAFA
12. SIROP PENTRU VIESPI
13. VINO CU LUMÂNAREA PREGĂTITĂ
14. SĂRUTĂRI UNDE ŞTII TU
15. CINE TRAGE PRIMUL
16. SE ÎNGROAŞĂ GLUMA
17. CIRCUL SIFILITICILOR
18. SALUTARE PĂRINŢELE
19. DESCALECĂ ŞI DU-TE
20. O CRUNTĂ SPARGERE DE NUNTĂ
21. BERURIER ÎN SERAI
22. DE LA „A" LA „Z"
23. TE-AM TRIMIS PE LUMEA AILALTĂ
24. PROFEŢIILE LUI NOSTRABERUS
25. UNORA LE PLACE CHEALĂ
26. ĂSTA-I MORT ŞI HABAR N-ARE
27. STRADA CADAVRELOR
28. JOS LABELE
29. DRAGĂ, PASEAZĂ-MI MICROBII TĂI
30. DACĂ TANTI LE AVEA
31. DĂ BUNĂ ZIUA LA DOAMNA
32. TOMBOLA PUNGAŞILOR
33. SERENADĂ PENTRU O PIPIŢĂ DEFUNCTĂ
34. ĂSTA-S EU ŞI NU MĂ SCHIMB
35. ALTMINTERI AR FI SFÂRŞITUL LUMII
36. ŞI DAMA CREDEA CĂ ...
37. DEZMĂŢ LA BANCA ÎNDRĂGOSTIŢILOR
38. FOC DIN PLIN LA CARALIU
39. TÂLHĂRIA DE LA UNCHIUL TOM
40. BULION PE CANAPEA
41. INFERNUL VERDE
42. MĂNÂNCĂ IAURT DACĂ MAI AI CHEF
43. LUPUL DEGHIZAT ÎN BUNICUŢĂ
44. ÎN MENIU, UN CURCAN FRIPT
45. VIVAT BERTAGA!
46. COADA BĂŢ
47. MUTRE DE ÎNMORMÂNTARE
48. PE SOCOTEALA PRINŢESEI
49. REDU PRESIUNEA CĂ PLESNESC
50. UN ELEFANT... TE-AR PUTEA ÎNŞELA
51. AI SĂ JOCI CUM ÎŢI CÂNT EU
52. SARABANDA RĂPOSAŢILOR
53. BRAVO, DOCTORE BÉRU!
54. TEMPERAMENTALI, TIPII
55. CIRCULAŢI! N-AVEŢI CE VEDEA
56. CLIENTELĂ PENTRU MORGĂ.
57. OBSEDATUL
58. ANTIGEL PENTRU CONIŢA
59. E PERICULOS SĂ PORŢI COARNE
60. PUNE-ŢI SLIPUL, GONDOLIER!
61. COLIVIA FĂRĂ GRATII
62. VALSAŢI, TÂRFULIŢELOR
63. NU-I PĂCĂLEALĂ DE 1 APRILIE! E OTRAVĂ
64. SĂ FIM LOGICI
65. SI, SIGNORE!
66. VOTAŢI-L PE BERURIER!
67. FĂŢE LA DEZGHEŢAT
68. UN CRIMINAL PERFID
69. MERGE CA PE BUTUCI SAU TRAGEDIA INFERNALĂ
70. BOMBE ŞI BOMBOANE
71. COTU'..., LABELE ŞI BOTU'

SAN-ANTONIO

CÂNTEC DE LEAGĂN PENTRU BÉRU

Versiune românească George Anania

Editura FORUM
Bucureşti • 2003

SAN-ANTONIO

Cântec de leagăn pentru Béru

Editor PETRE ISPAS

ISBN 973-584-263-7

© SAN-ANTONIO – *Berceuse pour Bérurier*
Éditions **Fleuve Noir**, 1960, Paris

Pentru versiunea românească toate drepturile
sunt rezervate editurii FORUM, Bucureşti,
str. I. Câmpineanu nr. 20, tel (01) 315 90 27, tel/fax (01) 312 67 31
e-mail: aispas@fx.ro

Lui Jean Berthe
aceste pagini unde e vorba
de o altă Berthe
S.-A.

CAPITOLUL ÎNTÂI

În care se dovedeşte că inseparabilii se despart anevoie

Dintotdeauna am proclamat că există două categorii de femei: cele pe care simţi nevoia să ţi le agăţi în palmares – şi celelalte.

Despre celelalte nu am nimic de zis, fiindcă nu mă arde grija de ele, cum se spune în saloanele mahalalei Saint-Germain (cel mai bine garnisite cu grămătici); dar mi-ar face plăcere să subdivizez prima categorie.

Printre gagicile pe care al dracului ai vrea să le onorezi cu prezenţa matale, trebuie să le deosebim pe cele cu care o pui fără ostentaţie, fiindcă au o avarie la coca, şi pe cele pe care, dimpotrivă, te dai în vânt să le învârteşti prin locuri suprapopulate, ca să le dovedeşti contemporanilor tăi că posezi la sex-appeal de nu mai ai unde-l depozita, fiindcă eşti plin de el din pimniţă până-n pod.

Wenda, v-o spun din capul locului, aparţine celei de-a doua subdiviziuni a primei categorii. Este articol de mare lux, pentru export. Dovadă că a fost importată din Rusia de către tatăl său. Cunosc povestea domnului Fépaloff[1] ca pe apa de ploaie, Wenda

[1] *Fais pas l'oeuf* (argou), „nu face pe prostul" (n. tr.).

relatându-mi-o de fiece dată când a băut un whisky în plus. Or, una dintre particularităţile zeiţei mele – care posedă şi multe altele – este tocmai aceea că bea un scotch în plus.

Fépaloff a avut, în cursul revoluţiei, porţia lui de rujeolă, ca fiecare. A fost membru de partid, dar a ieşit după câţiva ani, din motive care nu-l privesc decât pe dânsul. Apoi a venit în Franţa, ca să se înroleze în valoroasele rânduri ale Grupului celor 7 – şi de atunci a privit, de după drapelul tejghelei sale, lupta împotriva sensului giratoriu, a pietonilor temerari, a şoferilor de autobuz impertinenţi şi, mai de curând, împotriva vinietei.

Ca să ne întoarcem la fata lui şi să rămânem acolo – fiindcă e foarte bine! –, lăsaţi-mă să vă descriu obiectul.

E înaltă şi mlădioasă, cu o talie de viespe, balustrade supracomprimate, un fâţâitor sculptat de mână, picioare de cover-girl americană şi o faţă frumoasă, cu pomeţi uşor accentuaţi, stil mongolic[1]. Păr blond, fireşte; ochi verzi, gene în formă de trambulină pentru sărituri cu schiurile şi gură tip vorace, desenată şi vopsită de un artist lubric.

Am cunoscut-o la repetiţia generală cu *E mai bine în tren*, piesa de succes a ultimului sezon. Condiscipolul şi veşnic prietenul meu Ted Laclasse[2], faimosul actor, mă invitase acolo şi, ducându-mă să-i strâng mâna la ieşirea de la spectacol (după ce folosisem ieşirea de incendiu), am văzut-o pentru prima oară pe Wenda în loja lui Ted.

Era prietena lui.

Or, aşa cum ştiţi, prietenii prietenilor noştri sunt prietenii noştri. Am mers să supăm la Porno-Club, localul la modă (friptura de

---

[1] Joc de cuvinte în original: *style Mongole fière*, „mongol mândru", cu trimitere la celebrii fraţi Montgolfier (n. tr.).

[2] *La classe*, aici „de clasă, de înaltă clasă" (n. tr.).

vită cu acelaşi nume constituind specialitatea lui principală), am mâncat, am băut şi am dansat până la un ceas foarte înaintat al zilei; iar Ted Laclasse, turtit dar triumfător, mi-a cerut să o conduc pe Wenda, fiindcă minunea cu pricina locuia pe Bulevardul Richard-Wallace, adică în drumul meu.

Urâtă imprudenţă.

Nu ajunsesem bine la Place de l'Étoile, că fiica stepelor primise deja prima mea lecţie de limbi orientale; la Porte Maillot, şi ea şi-o scosese din agrafă, iar sub frunzişurile autumnale din Bois de Boulogne domnişoara mi-a acordat foaia de parcurs şi toate vizele necesare ca să mă întâlnesc cu Fidel Castro.

Pe scurt, aventura noastră durează de mai bine de şase luni şi, contrar obiceiului, nu mă oboseşte deloc. Cu toate că ştiţi cât de versatil sunt!

Ne vedem o dată sau de două ori pe săptămână, când îmi îngăduie slujba. Şi de fiecare dată îi tragem nişte raiduri prin Gross Paris, cu dineuri fine, înfulecări, zbenguieli omologate pe canapea şi retragere cu torţe.

În seara asta, după ce mă întorc de la o anchetă periculoasă, îi telefonez porumbiţei mele albe precum că sunt la dispoziţia ei şi-i cer să se pună şi dânsa la a mea.

Persoana mă asigură că nu aştepta decât clipa asta şi că să ne întâlnim mintenaş.

Peste două ceasuri, o văd apărând, în grabă, într-un bar discret de pe Champs Elysées, înţolită gen mare turism şi pictată cu Ripolin Express. Poartă (cu graţie) o rochie albă care-i face o talie asemeni unui inel de perdea şi pe care şi-a prins o floare artificială roşu-sângeriu. Bărcuţele îi vin de la Durer, ca şi gentuţa care le dă replica – şi pe braţ ţine, neglijent, o capă din blană de şobolan musculos pe care, cu siguranţă, n-a moştenit-o de la bunică-sa.

Notaţi la încheietura mâinii o brăţară de jonc masiv şi veţi avea o idee despre persoana în cauză. Adăugaţi, cât se mai poate, un parfum de neuitat care vi se strecoară în nări precum băieţii din casă în crivatul doicii şi care vă trimite cu gândul la nişte chestii care nu au absolut nimic de-a face cu următorul Congres internaţional de pescuit cu lanseta.

Se îndreaptă spre masa mea cu mersul ei plutitor – şi admir atât de tare această apariţie, încât întârzii să mă ridic pentru a-i prezenta omagiile mele.

– Bonjur, ciripeşte Wenda. Am întârziat?

O asigur că nu, deşi stau, ca blegul, de o oră însumând cel puţin şaizeci de minute.

Îşi depune pe bancheta capitalul iar eu o iau de mână, cu interes.

– Scotch? o întreb de formă.

Îşi flutură genele, foarte hotărâtă să demareze mica şedinţă de etilism cameral. Ne punem la curent cu ălea-ălea, stil cum-îţi-merge-cum-îmi-merge, apoi înscriem pe ordinea de seară programul plăcerilor.

În ceea ce-l priveşte pe băiatul vostru San-A., el e pentru un mic banchet între patru ochi, urmat de o excursie într-o mansardă de mare spectacol de pe Strada Courcelles; dar gagica solicită un supliment la program.

– Grozav mi-ar plăcea să merg cu tine la music-hall, scumpule, gângureşte ea. Închipuieşte-ţi că, zilele astea, la Alcazar se produce Micul Marcel.

– D'apoi cine-i aista, bre? întreb pe italieneşte.

– Nu ştii, faimosul hipnotizator. Poate adormi pe oricine şi oriunde. E egiptean, cred. Una dintre prietenele mele l-a văzut la lucru şi se pare că e senzaţional.

Îmi înăbuş un căscat. Eu unul mă dau în vânt după music-hall, cu condiţia să fie mişcare. Dacă-i vorba să văd horăind neşte

nenici, prefer să mă anunţ la sălile de operaţie de la Riboisière sau de la Marmottan, fiindcă într-un spital, pe lângă somn, există sânge şi suspens.

Dar cum să nu subscrii la dorinţele unei păpuşi de firmă ca Wenda, când ajungi să subscrii la împrumutul cărbune-oţel?

Îi pecetluiesc lipsa mea de entuziasm şi-mi acord un zâmbet de douăzeci şi cinci de centimetri de tip mare standing, cu alveolă pentru trabuc şi dinte de aur în fund-stânga.

– Iată o idee minunată, îngeraşule. Omul care înlocuieşte gardenalul trebuie să merite încrederea noastră.

Mititica e buţuroasă cât cuprinde. Mâna intrepidă i se fofilează pe neobservate în deux-piece-ul meu cu alcov, pentru o mângâiere plină de făgăduinţi. Părerea mea, tipilor, e că, dacă moş Ene din Alcazar nu mă adoarme, voi avea dreptul la o şedinţă de noapte a Camerei demnă de marile momente din istorie.

Ne revărsăm stacanele, cum zice Jacques, şi ne pregătim să mergem să ne refacem caloriile într-un mic restaurant deloc rău, pe care-l cunosc, şi unde patronul deţine un vin roşu cât se poate de sincer şi arta de a acomoda restul ingredientelor.

O dată ajunşi în maşină, ca să-mi exersez solfegiile, îi bibilesc pistoletele. Puştoaica asta, credeţi-mă, e ca o priză de 220. Îndată ce-ţi pui lăboaiţa pe ea, simţi că şira spinării ţi se preface în fermoar.

Plecăm să clămpănim, fiindcă tipul care v-a povestit că s-ar putea trăi numai cu amor şi apă proaspătă v-a pus ciocuri ori avea ulcer la stomac. Dragostea, taman din contra, cere carburant. Regii ţepăluitului, nu vă înşelaţi, sunt nu de cei ce se îngraşă cu apă de izvor, ci campioni ai înfulecării. Patul şi masa sunt veri primari – dovadă că şi unul, şi cealaltă se întind la orizontală. De altfel nu se spune „nunţi şi banchete"? Asocierea cu pricina este elocventă –

şi nu-i nevoie să-ţi fi făcut studiile la Facultatea din Bouffémont[1] ca să înţelegi cum vine chestia asta.

După ce cutia pentru haleală ne e colmatată, punem cap compas către Alcazar.

Micul Marcel atrage gloata. Amatorii de mister sunt numeroşi. Îi cunoaşteţi pe oameni. Simt nevoia de straniu şi de supranatural. Biata lor piele îi jenează pe la răscroieli. Soarele, copacii, păsărelele nu le găsesc mişto decât în filme – altmineri au nevoie de extaz, de incredibil. Sunt adepţii levitaţiei, drăgălesc ectoplasmele şi în inima fiecăruia se află câte o Bernadette Scoubidou care le soileşte.

În dreptul faţadei, se mută de pe un picior pe altul o coadă ca la distribuirea-de-grăsimi-în-timpul-războiului, ca să capete dreptul la marea înfiorare.

Toţi uluiţii Parisului se află aici cu matracucele lor, toţi insomniacii, toţi credulii neîncrezători, toţi neîncrezătorii creduli. Vor să vadă administrarea dozelor de horăială; să vază ca să crează! Şi cred de pe acuma. Ceea ce vor aceşti aşa-zişi cartezieni este o confirmare; undă verde pentru bunăvoinţa lor de guguştiuci.

Întrucât nu mă simt în stare să mă îmbulzesc, în faţă la Alcazar, între poponeaţa domnului Dupont şi burdihanul domnului Dubois, mă duc la domnul îmbrăcat în culori închise şi care supraveghează intrarea, îi arăt legitimaţia şi-i explic că ar fi şef dacă mi-ar obţine două bilete în primul rând. Ca să-i incit zelul, îi telefonez în podul carabei o bumaşcă de o juma' de kil – aşa că insul se grăbeşte să-mi dea satisfacţie.

În vreme ce el parlamentează cu vânzătoarea de iluzii, eu cumpăr, de la o pin-up brunetă vopsită în roşu, programul-care-nu-se-vinde-în-sală şi i-l ofer, galanton, Wendei.

---

[1] Toponim utilizat în multe dintre scrierile lui San-A. *Bouffez mon...*, „haliţi-mi..." (n. tr.).

După ce ne-am aşezat, la o bună distanţă de scenă, tovarăşa mea de ameţeli deschide opusculul. Imediat ne trezim nas în nas cu portretul Micului Marcel. Wenda se pamează în faţa privirii magului.

– Ai văzut ce ochi are, dragule?

Totuşi nu arată prea isteţ regele lui nani-nani-ţoaşca-mamii. Pare mai degrabă o maimuţică, ba chiar şi mai puţin de-atât. Poartă rasă, cu toate că nu o face pe călugărul. Laţele abundente îi sunt încreţite cu B.P. 40. Are moaca ascuţită, nasul îngust ca un *coupe-papier*, sprâncenele ca două bucăţi de mangal şi, pe sub ele, ochi de motan căzut pradă chinurilor constipaţiei. Dacă l-ar fi întâlnit pe stradă pe acel neică, Wenda nu i-ar fi acordat nici o atenţie – atâta e de năclăit şi înghesuit[1]; numai că, ştiindu-i puterea deosebită şi benoclânu-se la muia lui pe programul de sală, frumoasa mea s-a excitat. Iac-aşa sunt mereu damezele: lacome de prestigiu şi de masculi glorioşi. Orişicare netot anevoie de înghiţit are şanse la cea mai şucară gagică, numai să poarte uniformă ori să-i fi apărut numele într-un ziar. Iar ceea ce se petrece pe o scenă de teatru reprezintă marele şoc! Poa' să aibă nenicul hidropizie, o moacă precum cartierele în demolare şi chiar răni sifilicoase – fericirea tot îi aparţine.

Notează că există şi o completare la această stare de lucruri sau mai degrabă un revers. Tipii celebri sunt încornoraţi şi ei ca orişicare, fiindcă damezele lor se dau în vânt după înnoiri. Luaţi-o de-o pildă pe madam Victor Hugo, pe care o înşira taica Sainte-Beuve, în ciuda muiei lui în formă de fese-de-croitoreasă-stând-jos şi a tichiei de farmacist. Nu trebuie nici să ţi-i închipui pe oameni prin prisma pozei lor din Larouse.

---

[1] În original, *tartouse et passepartouse; tarte, tartouzard*, (argou) „urât, plictisitor"; *passepartout*, „şperaclu"; *partouse*, „orgie sexuală colectivă" (n. tr.).

O voce feminină anunţă la microfon venirea „celui pe care îl aşteptaţi cu toţii, a aceluia ale cărui puteri supranaturale etc."

Scurtă pauză. Şi Micuţul Marcel îşi face apariţia. E şi mai minuscul decât lăsa să se presimtă portretul lui.

Nenea ăsta, ca să se facă remarcat prin oraş, trebuie să tuşească ori să-şi vopsească părul în roşu.

Înaintează până la cuşca sufleurului. Îşi aţinteşte asupra publicului tăcut privirea de vultur sau cel puţin de şoim. Un fior trece de-a lungul spinărilor, cu un zgomot de rafală de vânt prin crengile tomnatice. Şi maimuţica începe să-şi vândă marfa.

Se lansează în explicaţii la fel de confuze pe cât de ştiinţifice, ca să ne dezvăluie faptul că aşa e din naştere şi că nu-şi atribuie nici un merit. Un băiat simplu, ce mai! Are un dar şi nu se socoteşte, pe chestia asta, un superman. Unii vin pe lume cu un singur dinte, alţii cu milioanele tăticului; în cazul său, a fost vorba de acest fluid.

Mărturisiţi că, să ajungi la o situaţie atât de solidă doar de pe urma unui fluid reprezintă un tur de forţă ce răstoarnă legile chimiei şi fizicii.

Se exprimă într-o franceză foarte corectă, dar cu un accent ciudat, suav, şi pe un ton monocord care deja te face să simţi nevoia de a te băga în cârpe, ţinând la picioare o sticlă cu apă fierbinte iar în mânuri operele complete ale lui Claudel.

Mărculeţul a pus la punct o cioacă adecvată. Inspiră încredere – şi de aici i se trage forţa principală. Marea fineţe a chestiei constă în a te face că eşti dezolat de harul tău; că îl târăşti după tine ca pe o povară. Omuleţul pare că vrea să fie compătimit – stil „ce bine trebuie să fie când eşti un om normal!".

Şi trucul prinde în draci la mamelucii care populează Alcazarul.

Lângă mine, o babornită îşi şterge musteţele pe streaşina cărora a poposit o lacrimă. Două rânduri mai încolo, un fost colonel în

retragere (la propriu şi la figurat) îşi mânăreşte Legiunea de onoare ca pentru a o preface în rozetă.

În sfârşit, fakirul şi-a încheiat poliloghia.

Acum promite că îi va adormi pe toţi aceia care vor binevoi să urce pe podium. E ceva lipsit de dureri şi nu lasă în urmă nici o tulburare psihică; dimpotrivă, relaxează.

Homunculul tace şi adresează adunării fremătătoare un gest de invitaţie. Scaunele încep să pocnească. O dădacă în curs de despărţire de soldatul ei dă năvală, urmată imediat de un lungan slăbănog, tuns perie. Alte persoane de bunăvoinţă, bravând curiozitatea vagamente ironică a contemporanilor lor, iau scena cu asalt. Vor să-şi construiască un trecut. Spiritul de aventură îi ispiteşte, nu se pot abţine.

Zâmbesc discret la vederea acestor şmecherabili voluntari. Dintotdeauna au existat şi oricând vor exista inşi gata să pornească în aventură; de cei care se înscriu primii să-i prindă pe răufăcători, să arunce în aer ambasade ori să dea buzna pe Lună: de cei care vor să experimenteze înaintea celorlalţi noile aparate de desfundat chiuvete; înaintea celorlalţi rujul cu miere de Narbonne; înaintea celorlalţi harabalele teleghidate ori pe nou-venitele de pe Strada Caumartin.

– Tu nu simţi nevoia să te duci, dragule? mă întreba Wenda.

Al naibii i-ar plăcea să mă vadă făcând-o pe cartoafa dincolo de rampă! Ar delecta-o să-mi pierd uzul şi să-mi scot bărcuţele, să-i imit pe Bobet în Tourmalet ori pe nenicul care şi-a pus-o fără escală cu Annapurna. Iar dacă Micul Marcel mi-ar înfige pe dovlecel o ciupercă cu pene şi m-ar face să cânt la tubă, ar fi marele delir, bucuria supremă. Vă repet: persoanele ăstea nu au nici o pudoare.

– Nu, mersi! ripostez. Mi-am plătit biletul ca să asist la spectacol, nu să ofer unul. În ziua când m-aş sui pe scânduri, aş face-o

după un program de compoziţie proprie – iar dacă ar fi unul al iluziilor, mandea l-ar juca pe iluzionist.

Ea îşi ridică frumoşii umeri resemnaţi.

– Păcat, ar fi fost amuzant.

Mă pregătesc să protestez, dar gura mi se încuie de două ori, din motive de surpriză. Printre numeroşii spectatori voluntari care se caţără pe scenă, îl descopăr pe unul pe care îl cunosc bine, fiindcă l-am practicat o bună bucată de vreme. De altfel spectatorul cu pricina nici n-ar putea trece neremarcat. E enorm, slinos, maiestuos, rubicond, neras, vineţiu, triumfător, sigur de sine. Poartă un costum care odinioară era cafeniu, a devenit cenuşiu şi va ajunge, de-a lungul anilor, absolut negru; o cămaşă, la origine, verde-ca-apa iar acum verde-ca-pământul; o cravată în carouri roşu cu negru; şosete violete (foarte modeste de altfel) şi şalupe enorme, ale căror pingele manifestă tendinţa de a se desperechea.

Poartă o găină care timp de mulţi ani a slujit drept pernă şi saltea; o pălărie maro, cu panglică neagră şi boruri încreţite, a cărei dublură de piele coboară foarte jos pe fruntea insului, asemeni unei coroane.

A insului ce pare olecuţă luat de apă.

A insului care mestecă un băţ de chibrit.

A insului care se scarpină furios între picioare, ca să-şi trezească numeroşii locatari.

A insului, în sfârşit, care se numeşte Bérurier şi se prenumeşte Benoît, Bertrand, Gaston, Alexandre – soţ legitim al gentilei căpcăunoaice Berthe Zifolard, nevastă adulteră, fără ocupaţie.

CAPITOLUL II

În care Béru-Grăsanum,
după ce a devenit Béru-Medium, începe
să semene cu un fumător de opium.
Şi ce decurge din toate astea

Vreo douăzeci de nătăntoli s-au aliniat, într-un semicerc mişcător şi care ne mişcă, faţă-n faţă cu publicul iubit.

Oarecum stingheriţi, natürlich, cu mâinile la spate, gen Philip de Edinbourgh (cum spune Elisabeth: cu Philipii e mai sigur), papainoagele răscrăcite, felinarele zburătăcite, nasometrul lăsat în jos; tulburaţi dar mulţumiţi, intimidaţi dar debordând de o prea fericită aşteptare.

Marcelaşul anunţă că va pune stăpânire pe voinţa lor şi-o să şi-o bage în poznar, cu nas-sufletele lui pe deasupra.

Îşi examinează subiecţii unul câte unul. Jumătate de duzină de gagici isterice; un militar îmbrăcat ca soldat; patru funcţionari, trei tineri tembelişti veniţi aici să-şi arate muşchii, un moşneag sceptic; pe urmă un pitic care probabil că e angajat la vreun circ pe post de pitic, doi străini angajaţi ca muncitori străini în Franţa şi, în sfârşit, aiuritorul Bérurier.

Frumos şeptel. Muzeul Omului (şi al femeii luaţi împreună) ar plăti scump de tot pentru o asemenea colecţie. Îmi închipui toată această grămadă dezbrăcadă până la os şi instalată în vitrine, sub ochii atenţi ai studenţilor cu beciuclete pe nas.

Când Micul Marcel a isprăvit să li se benocleze drept în creieri, subiecţii plutesc nehotărâţi. S-ar zice că disjunctorul fiecăruia a făcut pârţ. Sunt nişte subiecte care nu se mai acordă cu auxiliarul „a fi" şi nici cu auxiliarul lui Marcelică – un haidamac numai în cămaşă, care se plimbă prin spatele lor, gata să-i înhaţe când o vor lua razna.

Unul dintre tinerei râde ostentativ, ca să ne arate că e imunizat la fluidurile lui Marceluţ. Chestia îl înfurie pe mag. Carele îl alege cel dintâi pe împricinat. Se duce personal până la dumnealui, îi înşfacă o clăpăugă între policar şi arătător, à la Napoleon, şi începe să-i şopocăiască în pâlnie. După care îl ia de mână şi i se blojdeşte taman în obloane.

Junelul nu se mai râde neam. Mai trec câteva clipe – şi fakirul nu mai trebuie decât să-i ardă un bobârnac pentru ca domnul cel neîncrezător să-şi ia biletul de soileală şi să plece de-a-nboulea. Auxiliarul îl susţine ca să-i frâneze căderea. Îl întinde pe pardoseala pe care băieţii ceilalţi joacă tropotita, cu palmele lipite de cusătura blugilor şi cu vârfurile bascheţilor desfăcute.

Câţiva entuziaşti, printre care şi Wenda, încep să aplaude în sală. Dar, cu un gest imperios, Marceluţ îi îndeamnă să o facă pe ciungii. Tăcerea e materia primă a acestui artizan al horăitului.

Şi micuţul continuă să-i cosească pe nătăntoli, începând cu damicelele, fiindcă asemenea firi gingaşe sunt mai lesne de ferfeniţit decât celelalte.

Trebuie să fi ghicit – fiindcă, în ciuda înfăţişării voastre, nu sunteţi pe de-a întregul dobitoci – că eu unul aştept doborârea lui neica Béru. Îmi spun că, totuşi, hazardul e nostim. Să vii accidental

în acest music-hall şi să asişti la o performanţă extrapoliţienească a lui Béru e noroc chior, ce mai!

Ce l-a apucat pe Umflătură să-şi ofere o destindere? Cu o privire hotărât circulară, inspectez sala, socotind să o zăresc şi pe balena Grasului, alături de pretinarul ei peruchierul; dar B.B. (altfel spus, Berthe Bérurier) nu se află la orizont. Poate că s-au ascuns la balcon, ceea ce ar explica faptul că Grăsana scapă radarului meu.

Micuţul Marcel se apropie, în sfârşit, de confratele meu – şi mandea nu-şi poate stăpâni un râs înfundat.

– De ce râzi? mă întreabă frumoasa puştoaică. Nu găseşti impresionant spectacolul?

– Tocmai, îi explic, e nervos.

Magul se învârteşte în jurul Grasului ca mătura în jurul unui gunoi respingător. Nu pare prea convins să-i înhaţe etajera de chiştoace ca să-i sufle înăuntru. Răsuflarea lui nea Béru, credeţi-mă, are prioritate asupra celei a egipteanului. Dacă Obezul îi arde un jet de aruncător-de-flăcări parfumat cu cărţălău, sunt gata să pariez cu voi că Marceluşcă va pupa pământul.

Matahală, deloc intimidat, se uită la mag cu o totală seninătate Marceloaţă trebuie să regrete că nu s-a înarmat cu un mai de dogar; când vrei să-l hipnotizezi pe Béru, scula asta devine indispensabilă. Ori trebuie să recurgi la penthotal, într-o doză pentru cai.

Câţiva spectatori, mai spirituali decât alţii şi sensibili la calitatea scenei, scot râsete răzleţe. Marcelinul rupe contactul. Sau poate că Béru l-a făcut să-i sară o siguranţă.

Merge spre culise, spune ceva ce noi nu auzim către cineva pe care noi nu-l vedem şi iată că o dameză aduce un scaun. Scaun aşezat în spatele Grasului.

Micul Marcel îl invită să ia loc iar bravul meu Bérurier îşi depune pe scaun jumătatea de tonă.

Fakirul trece în spatele lui. Îşi aplică amândouă mâinile pe cele două clăpăuge ale amicului, în vreme ce asistentul, din faţă, îi ţine moaca Grasului. Micuţul cu acelaşi nume şopocăieşte ceva chestii în conducta auditivă a lui Béru. Şi nu-mi vine să-mi cred simţurilor. Iată că neica Béru începe să se bălăngăne. Magul îşi continuă avantajul. Nu-mi dau seama ce-i şopteşte Grasului, dar trebuie să fie un echivalent al cloroformului. În mai puţin timp decât îi trebuie unui atlet francez ca să ajungă eliminat de la Jocurile Olimpice, inspectorul Béru e în bălării.

Fakirul se ridică, îşi depărtează carabele – şi oricine poate constata că nu e nici o şmecherie la mijloc: Infamul doarme cât cuprinde, nemişcat pe scaun, cu mâinile atârnânde, cu tărtăcuţa oleacă aplecată.

De data asta, asistenţa aplaudă, cu riscul de a-i trezi pe împricinaţi. Marceluţul salută în chip de mulţumire şi, cu o batistă de mătase fină, îşi şterge de transpiraţie mecla.

– Vezi cum a triumfat asupra burtosului ăla afurisit? îmi şopteşte Wenda.

Mi se strânge bătăioasa la vederea dragului meu Bérurier în această atitudine grotescă. Dacă începe s-o facă pe bufonul prin music-halluri, o să ajungă bun de legat.

Acum, pe scenă, toată lumea e *out*. Marceloanţă o să se dea în stambă după pofta inimii. Are la dispoziţie numai marionete una şi una. O să-şi pună orchestra de horăitori să stea cu picioarele la perete, să o facă pe statuile greceşti, să execute dansul scalpului şi o mulţime de alte cioace.

Într-adevăr, îl atacă pe Béru.

– Ce obosit eşti! îi zice. Bine mai e să te culci după o zi atât de obositoare! Hai, treci în pat!

Şi iată-l pe ciocârlanul meu că se ridică, anevoie, ca un urs care ar fi glojdit o cutie de Equanil.

– Uite aici e patul dumitale, continuă Marcefleandura, arătându-i duşamelele.

Grasul se clatină. Ţine ochii închişi şi ai zice că s-a rostogolit printr-un butoi cu miere. Vrea să se întindă pe jos, dar egipteanul îl opreşte:

– O să-ţi şifonezi hainele, îi spune.

La care sala se tăvăleşte de râs. Ca să se şifoneze, hainele lui Béru ar trebui, în prealabil, călcate. Şi, în materie de pânză de sac, nu se poate imagina nimic mai bun.

Iată-l pe grăsanul meu că-şi scoate haina, ajutat de către mag. Îşi deznoadă cravata, atât de lustruită de grăsime, că pare croită din pânză cerată, apoi cămaşa – şi apare în nişte tetra deşiraţi, spre deşucheata bucurie a mulţimii feroce. Maioul nu şi l-a mai schimbat din acea iarnă din 1938 în cursul căreia l-a cumpărat ca să scape de o bronşită rebelă. Acum face parte din persoana lui. În ziua când îl va scoate, operaţia se va efectua cu lampa de benzină sau cu decapant; şi nici aşa nu e sigur că va reuşi. O bună parte din pielea proprietarului se va duce o dată cu veşmântul pierdut. Îmi spun că, dacă Micul Marcel îi va porunci să-şi scoată lenjeria, Umflătură se va trezi, atât de dureros va fi pentru el să-şi dea jos derma.

Dar, şmecheros, Marcelaşul îi cere doar să-şi scoată burlanele. Atunci prin asistenţă trece un val de furtună, sau mai curând un val de râsete furtunoase.

Izmenele de ultima modă ale Grasului fac furori. Cu craci lungi, după cum singuri v-aţi dat seama, şi cu pătrăţele albastre de vreme ce au fost croite de către Berthe din nişte perdele de mahala. Imediat publicul intră în delir. Hohotele de râs o scot chiar din letargie pe slujnicuţa rotofeie de la început – şi fakirul e obligat să dea fuga să-i tragă o pasă de urgenţă ca s-o trimeată din nou să mâne porcii la jir.

Pe scurt, e seara serilor. Cu un asemenea medium, Marceloaşcă triumfă. De-ar fi deştept, l-ar angaja pe Gras cu anul, ca să pornească împreună la asaltul capitalelor, cum ar fi zis fratele lui Karl Marx (în english *the Marx brothers*).

În sfârşit, se face linişte iar şedinţa continuă vioi.

Trec peste şmecheriile magului, ca şi peste exerciţiile pe care adunătura de nătărăi le execută la porunca lui; orchestră de cameră cu instrumente de menaj în chip de instrumente muzicale, cursă de ambarcaţiuni, de cai şi de motociclete...

La început e haios, dar întrucât farafastâcurile rămân aceleaşi, ajunge să ţi se facă sictir – şi nu rămân decât *fans* precum Wenda ca să găsească spectacolul nemaivăzut de nemaiîntâlnit.

Întrucât toate au un sfârşit, după două ceasuri şi jumătate de asemenea chestii jalnice, Marceluţică îşi trezeşte gugumanii. Muia subiecţilor reprezintă, de fapt, cea mai tare chestie a serii. Sunt zăpăciţi bieţii să se pomenească desculţi ori în chiloţi. Luminile rampei şi aplauzele feroce ale publicului îi descumpănesc. O zbughesc spre culise, în căutarea pantalonilor indispensabili şi a şosetelor găurite.

Béru face o moacă de-ar da dureri de cap şi unei cirezi de rinoceri. Îşi trece două degete puternic angulate prin întredeschiderea izmenelor, ca să-şi potolească păduchii turbulenţi. Are medianul liniştitor mediumul. Păduchii lui de corp trebuie că sunt alergici la pasele magnetice ale Micului Mapurcel şi-şi disputa cei o sută zece metri de stufăriş cu o înverşunare pe care ar putea-o domoli doar o aplicare de alifie specială.

În sfârşit, Béru îşi imită frăţânii de pe ceea lume şi dispare în culise.

Cortina cade. Cutele ei învăluiesc timp de o clipă, aidoma celor ale unei imense pelerine de muşchetar, silueta mărunţică a lui Marcefleoarţă.

Muzică antrenantă la pick-up-ul stabilimentului. Salut mecanic al triumfătorului. Lumini în sală şi greblare a traveelor libere de către plasatoarele lacome de portofele pierdute.

– Mergem să bem un păhărel la locanta din faţă, îi spun reginei mele de o zi; şi o să mă scuzi două minute, fiindcă trebuie să-i strâng mâna subdirectorului adjunct, care se nimereşte a fi verişorul unui camarad de regiment al căpitanului meu.

Îndată ce am instalat-o pe damicelă în faţa unui Black and White în întregime galben, mă năpustesc prin intrarea artiştilor, în căutarea lui Béru. Nu mai am răbdare şi simt nevoia să urlu la el pentru ceea ce a făcut, fără să mai aştept până mâine.

Îi voi explica de ce, când eşti poliţist şi îţi ţii faţa, poţi să te abţii s-o faci pe clownul de duminică.

Un maşinist îmi arată drumul şi debarc într-o cameră învecinată culiselor, unde câţiva dintre subiecţi termină să-şi recupereze trenţele.

– Unde e grăsanul scârbos care era cu voi pe scenă? îi întreb cât se poate de civilizat.

Bătrânul răpciugos îmi răspunde, ajustându-şi bandajul herniar, că împricinatul s-a grăbit să-şi pună ţoalele şi s-o taie.

Ghinion, l-am ratat.

Plec mai furios decât am intrat, făgăduindu-mi represalii sângeroase asupra persoanei (un cuvânt la fel de gras ca şi Béru) subordonatului meu.

*

Şedinţa din Bulevardul Richard-Wallace e mai captivantă decât cea de la Alcazar. Cu toată modestia, pot să vă asigur că, după zece minute, gagica Wenda a uitat de toţi magii, regii magi, negustorii de elixiruri şi de mistere, deochetorii şi alţi fabricanţi de

miraje ale creaţiei. O fi Micul Marcel regele supranaturalului, numai că băiatul vostru San-A. este împăratul realităţii.

Vă zic doar că, la ora la care intru sub tipar, egipteanul se poate întoarce în ţara lui, unde de altfel se efectuează eschivările cele mai celebre. I-a ieşit Wendei din minte. Fata asta nu poate primi prea multă lume în acelaşi timp.

În ceea ce priveşte corida, vă rog să vă adresaţi, pentru detalii, obişnuitului vostru torero. Răposatul Manolete, în comparaţie cu mandea, părea un paralitic împotmolit într-o oală cu clei ţeapăn. Pasele mele de capă sunt demne de cele mai mari glorii ale tauromahiei, înfingerea baderilelor e fără de cusur, serviciul de picador mai presus de orice elogii; cât despre trimiterea la moarte, aceasta declanşează entuziasmul general. Capăt dreptul la cele două urechi, la nas, la gură şi la un abonament gratuit la metrou! Delir, îţi repet. Mulţimea strigă: bis, ole, bravissimo, plus nişte onomatopee intraductibile în argou. Trebuie să spun, pentru justificare, că am dat peste un animal ca lumea. Singurul inconvenient cu animalul ăsta de clasă e că într-o bună zi poţi fi sigur că te-ai pricopsit cu nişte coarne. Prin osmoză, ce mai!

Primesc deci felicitările juriului, în unanimitate, plus votul meu, şi cu aceste noi performanţe îmi iau rămas bun de la Wenda. Cea mai naşpa cioacă, în amor ca mai mult în literatură, e înnoirea. Remarcaţi vă rog: de fiecare dată când agăţaţi o nouă gagică, începeţi prin a-i despacheta articolele voastre obişnuite, apoi umblaţi la rezerve ca să-i puneţi pe tapet piesele rare – şi vine iute ziua când, ajunşi la fundul sacului, ticăloasa, fără să-şi arate dispreţul, vă zice precum că „a-fost-bine-mersi-o-să-mă-mai-gândesc-eu". Aceeaşi nasulie de fapt ca „lăsaţi-ne-adresa-vă-scriem-noi". Numai că puteţi aştepta un an şi-o vară în faţa ghişeului de post-restant, scrisoarea nu vine niciodată.

O să-ţi spui, bietule nene, că fără îndoială damicela s-a slobozit insuficient, când de fapt matale n-ai făcut-o destul!

La o asemenea boală există un singur remediu: să dărâmi cel dintâi punţile, ca să scapi cu faţa curată. În felul ăsta, tu ai aerul de dezamăgit – şi orgoliul îţi scapă intact. Iar ăsta din urmă e atât de fragil, că trebuie mereu să-l împachetezi bine.

Legându-mi la loc cravata, mă benoclez la şasiul Wendei, prin oglinda din odaia sa. Persoana e superbă în impudoarea ei satisfăcută. O femeie copleşită e cel mai frumos spectacol la care poate visa un bărbat. Scumpul vostru San-A. se gândeşte cu amărăciune că, în privinţa acestei dameze, va trebui să-şi agaţe arma în rastel. Ne-am oferit, Wenda şi cu mine, tot ceea ce am avut mai bun. Când se eternizează, o legătură devine repede ca o ghiulea de picior. Ne prefacem timp de o clipă a mai crede într-însa, apoi o lăsăm să se descompună, fiindcă nu mai avem curajul să ne urăm bună seara.

Mâine, voi înhăţa stiloul de ceremonie: corp de galathită, peniţă de aur 18 karate, umplere automată, agrafă de siguranţă (pentru un copil e ideal) şi-i voi scrie misiva 43 tris, cu majuscule, paragrafe, sentimente alese şi lacrimi strivite în josul paginii (velină superioară, mă rog frumos). Pe urmă voi pleca timp de câteva zile, recomandându-i Féliciei să paseze linia mea telefonică japonezilor absenţi. În rezumat, trebuie să apelez la tehnică.

– La ce te gândeşti, fiule? bâiguie Wenda, cu o voce mai languroasă ca un apus de soare în Golful Neapole.

– La tine, îi răspund prompt[1].

– Juri?

Şi întrucât nu sunt sperjur, îi jur.

– Şi la ce te gândeşte despre mine, caraliu adorat?

---

[1] În original, joc de cuvinte: „îi răspund *du tac au tac* (prompt, fără a rămâne dator cu replica) fiindcă am avut strânse legături cu o mitralieră" (n.tr.).

– La nişte chestii pe care le voi pune negru pe alb mai înainte ca orice cocoş să cânte de trei ori, îi promit.

La care îi administrez sărutul princiar al nopţilor nebune, cu reţinere la bază, şi mă uşchesc pe extremităţile picerelor.

Afară e răcoare şi ceasul meu de mână sună orele patru dimineaţa. Simt nevoia cumplită de a mă vârî singur într-un pat care să nu fie hamac!

Ce e marfă atunci când eşti celibatar e să te întorci la tine acasă după ce ai adus onoruri unei dame.

Uneori, în asemenea cazuri, mă gândesc la alţi bipezi, bolnavi de nevastă, care trebuie să se întoarcă la coteţul unde balabusta, cu părul pe moaţe, îi aşteaptă cu o ruladă şi care caută pretexte, ştergându-şi buzele cu o batistă pe care trebuie să o piardă pe urmă, mestecând gumă Hollywood cu clorofilă şi cotrobăind pe sub capota tărăboanţei pentru ca hainele să le miroasă a benzină şi nu a „Îmbrăţişarea Ta" de la Lancome sau Carven.

Mă înfiorez gândind la chinurile acestor amărâţi. Detest minciunile ce le fac atâta rău.

Să desfăşori atâta energie ca să împrăştii îndoielile doamnei şi pe urmă s-o pui repede cu ea, ca să-i arăţi că dânsa rămâne Marea Ducesă a inimii tale, că pentru ea eşti mereu disponibil şi dispus, Casanova ca naiba, după ce nevasta a făcut din tine un Du Guesclin al saltelei Simmons, după ce te-a anexat definitiv şi, ieşit din braţele ei, nu poţi să răspunzi decât „nu" la orice propunere din afară, fie chiar una de referendum – asta chiar că e o închisoare, una adevărată.

Străbat Bois de-a lungul Senei, trec podul de la Saint-Cloud şi, ajuns la sensul giratoriu, cotesc la dreapta, în direcţia opusă autostrăzii, ca să urc rampa către Saint-Cloud.

Când mă angajez pe ea, auzul îmi e solicitat de trei claxoane autoritare. La o asemenea oră, când, practic, nu mai e circulaţie,

chestia nu întârzie să mă surprindă. O faţă palidă se încadrează în portieră.

– Dom' comisar, face un glas vagamente cunoscut de ale mele trompe ale lui Eustaţiu, tocmai veneam la dumneavoastră.

Oprim bord în bord, ca două vapoare dintre care unul l-a inspectat pe celălalt, şi-l recunosc pe Alfred, coaforul familiei Bérurier, cel cu bigudiul plimbăreţ şi cu fierul de cârlionţi deocheat. Alături de el o zăresc pe balena Grasului.

Nu-mi trebuie mult ca să-mi unesc sprâncenele deasupra ochilor scrutători (mi-ar trebui mai mult ca să le unesc dedesubtul lor).

– Ce vi s-a întâmplat?

Fiindcă moacele lor palide sunt mai elocvente decât domnul Floriot însuşi. Sunt ieşiţi din matcă – şi când ai o geografie precum cea a Berthei, asta înseamnă inundaţie nu glumă.

– În legătură cu Benoît....

– Ei bine, ce-i, a suferit un atac?

– A dispărut.

În consecinţă, mă catapultez din şareta mea şi, în chip deliberat, mă duc să mă aşez pe bancheta din spate a celei mânate de nea Pomadă.

– Ce-mi tot spuneţi acolo, căscăunzilor? le zic, căscând.

In petto, evoc trecutul încă apropiat când Grasul a venit să mă anunţe că matroana i se evaporase[1].

– Ei bine o să-ţi explic totul, scumpe prietene, susură Balena.

Poartă o rochie de satin mov, împodobită cu un jabou de dantelă albă; în jurul guşei, paisprezece rânduri de mărgele, pe piepţi o floare cât un nufăr, cercei culeşi de pe o lustră din sala de serbări a arondismentului şapte şi, în păr, un superb pieptene de sidef veritabil, împodobit cu încrustaţii de celuloid.

---

[1] Cf. *On t'enverra du monde* (n.a.) – „Te-am trimis pe lumea ailaltă"(n. tr.).

Părul de pe neg îi tremură precum panaşul unui saint-cyrian – şi urmele de gălbenuş agăţate în musteţe i se amestecă cu lacrimi.

– În seara asta, îmi explică, sărbătoream aniversarea lui Alfred.

Înclinare a lui Alfred, care se pocneşte cu tărtăcuţa de propriul retrovizor.

– Deodată sună telefonul. Soţul meu răspunde... Se întoarce în sufragerie, zicând că l-ai chemat ca să-i ceri să facă o cursă urgentă. Ne asigură că nu va dura mai mult de un ceas şi ne pune să jurăm că nu vom deschide şampania până la întoarcerea lui.

Alfred preia ştafeta, fiindcă Grăsana şi-a isprăvit proviziile de oxigen.

– L-am aşteptat o oră, pe urmă două...

B.B. şi-a umplut bureţii şi se întoarce la pălăvrăgeală:

– ... apoi trei, reia dânsa cu precizie. Atunci am telefonatără la birou, unde nimenea nu-l văzuse, nici pe matale. Pe urmă la domiciliul dumitale de acasă, unde mămica ne-a zis că ieşiseşi...

– Atunci am băut şampania, ca să ne ardicăm moralul, dezvăluie Alfred.

– Lăsându-i o cupă şi soţului meu, rectifică Balena.

– La ce oră a plecat Béru?

– În jur de orele 20 şi 30 de minute, răspunde Alfred, care a avut printre ascendenţi un şef de gară. Şi adaugă, foarte om de lume: Resimţiţi neliniştea noastră, domnule comisar?

– O resimt, afirmă comisarul simţitor.

– Dumeta l-ai chemat pe Benoît al meu? întreabă, perfidă Balena.

I-a venit o idee ticăloasă acestei râioase. Nu cumva Béru încârligase vreo damicelă în vreme ce Grasa însăşi îşi roda la cald supapele cu supermanul briciului şi nu cumva adormise la locul faptei? Horăiala după glodjeală şi după delicii îi cam stă în caracter.

– Da, mint eu. L-am trimis la ministrul apărării, cu anumite documente, iar acesta din urmă, ocupat într-un consiliu superministerial, l-o fi făcut să aştepte.

– Până la patru şi jumătate? se minunează abominabilul Alfred, totdeauna gata să-i tragă o copită soţului încornorat.

– La ministere, îi spun, e ca la maternităţi: noaptea nu există.

Cu aceste cuvinte sobru republicane, mă despart de cei doi, recomandându-le să se întoarcă la penaţii Matahalei pentru a-l aştepta pe împricinat.

Revin la tărăboanţă şi virez dincotro plecasem, ceea ce nu presupune nici o dificultate, sensul giratoriu fiind balizat în acele locuri.

CAPITOLUL III

În care Bérurier prelungeşte un număr de music-hall ce se poate dovedi periculos

Hoinărind prin Bois, unde cotigile de lux, ticsite cu inşi luxurioşi, bântuie făcând cu ochiurile farurilor, mă gândesc cu mintea limpede la cazul Bérurier.

Grasul nu e un sclipitor, cu toate că are nasometrul ca un cărbune aprins. Nu a inventat nici apa caldă, nici, mai ales – dovadă stând jegul lui –, modul de folosire a acesteia. Dar, în felul lui e un băiat de ispravă; şi într-o epocă în care, dacă s-ar hotărî exterminarea ticăloşilor, am risca să mai rămânem puţini supravieţuitori, lucrul ăsta e apreciabil. Telefonul primit în plină fiesta n-a fost pus la cale de el. Deci cineva i-a ordonat ceva în numele meu.

Ce a făcut atunci Bérurier, zis Béru, zis Cenuşiul, zis Infamul, zis Umflătură, zis Burdihan, zis Matahală, zis Stacană Solitară? Şi-a pupăcit boreasa şi i-a strâns lăboanţa lui Alfred. Le-a recomandat uneia şi celuilalt să lase la rece butelca de vinaţ şi să nu se atingă de ea până la apropiata lui întoarcere... O.K.?

Bun – după asta s-a dus la Alcazar.

Aici chestia se complică.

Marceluţă şi-a invitat subiecţii. Iar amicul Béru, cu toate că se ştia aşteptat de muiere, de amantul acesteia şi de o şampanie Moel et Chardon, amicul Béru s-a oferit voluntar pentru şedinţa de hipnotism. A făcut-o pe marioneta timp de peste două ceasuri în faţa unei săli aflate cu ochii pe el şi unde se găsea – o, ironie! – tocmai persoana care, se părea, îi ordonase să plece de acasă.

Şmecher mare Micul Marcel! Ăsta da mister – de-adevăratelea.

Regăsesc Parisul şi luminile lui. Neoanele. Viaţa nocturnă, bizară.

Mă năpustesc spre Alcazar, fiindcă, vrând-nevrând, acest music-hall este sediul problemei.

Uşa grea, de fier, care dă spre hall e încuiată. Becurile faţadei sunt stinse – dar, graţie felinarelor de pe bulevard, se vede pe un panou portretul Micuţului Marcel, cu coada lui de coţofană, nasul lui de şoim, privirea lui de vultur şi tărtăcuţa lui de vrabete.

Inspectez încuietoarea grilajului – şi nu trebuie să fii Ludovic al XIV-lea ca să-ţi dai seama că e al naibii de lesne de deschis. Faimosul meu sesam, cel mai hoţ dintre şperacluri, ar strâmba din nas la o asemenea însărcinare. Şi pe urmă, dacă folosesc intrarea principală aş risca să atrag atenţia rondului de noapte. Doar nu ţi-l închipui pe vreunul dintre aceşti domni luându-mă drept un fur şi descărcându-şi ciuruitoarea în dedindosul meu!

Prudent, celebrul San-A. (îmi dă mâna, am şi de ce) ocoleşte stabilimentul şi se prezintă la intrarea artiştilor (care, cu această ocazie, serveşte şi de ieşire). Această cale intimă se deschide spre o stradă dezagreabilă, în fundul unei curţi pavate, unde se îngrămădesc decoruri vechi şi beciuclete ruginite.

Primul obstacol – dar unul rizibil: un lănţişor de domnişoară, atârnat de o uşă cu geamuri. Nu-l insult pe sesamul meu recurgând la el pentru un asemenea flecuşteţ. Deschid lănţugul, care nu oferă

mai multă rezistenţă decât o stridie bătrână pe cale de a se căsca la soare.

Culoar. Scară. Re-culoare (de data asta la plural) şi re-scări. Raza anemică a stiloului meu lanternă smulge din întuneric inscripţii subliniate cu săgeţi şi de soiul: SCENĂ, CABINE etc.

Ezit, cu urechea atât de încordată, încât sunt obligat să închid un ochi. Acest templu al glumelor în doi peri e pustiu, dar aici liniştea e sonoră. Descoperi într-însa trosnete misterioase, respiraţii ciudate, lunecări furişe. O fecioară ar da în bâlbâială. Iar Yul Brinner ar simţi cum părul i se face măciucă pe mapamond.

Ajung la scenă. Goală şi cufundată în beznă, seamănă cu un sanctuar. Lumina slăbănoagă şi vagabondă a lanternei mele scoate la iveală umbre. Îi evoc pe toţi tipii care şi-au riscat, pe scândurile astea, sărmana piele. Aerul vibrează încă de eforturile lor şi mi se pare că bubuiturile alămurilor continuă să plutească prin colţuri. Văd defilând, ca în parada unui monstruos circ Barnum, acrobaţi ciclişti, pedalând sacadat, jongleri chinezi înconjuraţi de farfurii zburătoare, trapezişti în tricouri cu paiete, clovni hilari şi demni de milă, cântăreţi fără voce, dresori de monştri, iluzionişti lipsiţi de iluzii...

Tot detectând, cu antenele mele supravoltate, această lume în suspens, îl caut pe Grasul prin meandrele culiselor. Amicul nu pare deloc să se găsească pe acolo. De altfel, ce-ar face la o asemenea oră?

Mă îndrept atunci către cabine. Actualmente, una singură funcţionează: aceea a Micului Marcel, fiindcă piticul îşi compune singur spectacolele. Numele său, decupat din program, e lipit pe una dintre uşi.

Apăs pe clanţă, dar uşa rezistă.

Nouă intervenţie a ustensilei mele de deschis puşculiţele. Batantul se dă de-o parte. Un miros de parfum exotic mă ia de

gât. Pipăi în căutarea comutatorului – şi clic: lumina ţâşneşte în valuri.

Retinele mele rănite refuză razele orbitoare şi sunt silit să clipesc în mai multe reprize, ca să le adaptez. În sfârşit, mă benoclez la odaie. E o cabină de mari dimensiuni, cvasiluxoasă. Pereţii au fost acoperiţi cu velur albastru. În fund, o masă de machiaj înconjurată de becuri. Într-un colţ, o chiuvetă incastrată în zid şi putând fi mascată de o draperie. O canapea, două fotolii şi un cuier cu mai multe braţe alcătuiesc mobilierul.

În stânga uşii, telefonul. Şi, la nivelul plafonului, un megafon cu grilaj, utilizat de către regizor pentru a anunţa iminenţa intrărilor în scenă.

Totul mi se pare extrem de în ordine. Mă pregătesc să-mi iau tălpăşiţa, întrebându-mă, în intimitate, ce mama naibii caut aici, când privirea mea de linx captează un amănunt insolit.

Insolit şi mărunt, judecă şi mata. Lângă canapeaua ale cărei volane de velur coboară până la podele se află un şiret de pantof.

San-Antonio se apropie şi-l culege. Dar şiretul rezistă. Şi înţeleg repede de ce: închipuiţi-vă, bandă de ceea ce ştiu bine că sunteţi, că e legat de un pantof. Or, un picior locuieşte în pantoful cu pricina. Care picior se prelungeşte cu un gaibarac, legat de un trunchi (şi ce mai trunchi!) ce se termină cu muia lui Bérurier.

Ce ziceţi de asta, grămadă de nevertebrate? Nu are drăguţul de San-A. mereu în priză adulmecătorul de mari ocazii? N-a venit el drept la ţintă, fără tăgadă? De altfel, nici nu-l cunosc pe T.A. Gada ăsta.

Ridic canapeaua. Îl înşfac pe Grasul de gleznele bovine şi-l trag afară din ascunziş. Inimaţul îmi face 13-14. Voi constata oare decesul scumpului meu complice grăsan? El şi cu mine avem o slujbă în care mai mult culegi morţi decât orhidee. În jobul ăsta,

când ni se oferă flori, înseamnă că am ajuns la orizontală, într-un pardesiu de scânduri.

Bietul Béru e ţeapăn de tot, ceea ce nu-i stă în obicei, după cum vă poate mărturisi şi Balena lui.

Îngenunchez lângă carcasa în cauză şi examinez valorosul pachet de carne. Are ochii închişi şi gura subţiată, ca şi nasul. E cenuşiu ca un pachet de ţigări Caporal ordinare, dar tufişul de păr care-i iese din cartoafă freamătă uşor, ceea ce dovedeşte că încă respiră. Îmi trec mâna peste cămaşa lui adezivă. Inima îi bate, foarte liniştit, foarte regulat.

Îl palpez atunci pe Matahală pe la toate cusăturile descusute. Găsesc cicatrice, dar nu şi răni. Îi pun mâna pe dovlecel; nici aici nu-i nimic în neregulă. S-ar spune că omul zace în catalepsie. Ce să însemne asta? Să fi fost otrăvit ori să fie victima unei crize cardiace?

Simt un nod în gât. Bietul de el, azi dimineaţă îşi făcea încă planuri de viitor. „San-A., îmi zicea, mă bate gândul să-mi înalţ o cocioabă la ţară: ceva simplu, cu obloane verzi. Se pare că, dacă te apuci de construit, eşti exorbitat de impozite vreme de douăzeci de ani!"

Şi acuma, în locul cocioabei simpluţe, o să capete o garsonieră de un metru jumătate pe doi la Père-Lachaise, cu grădiniţă şi vedere acoperită către neant.

Îi scutur încetişor bărbia, chemându-l cu glas înecat în lacrimi:

– Grasule! Ei, Béru, mă auzi?

Linişte pe toată linia. Trebuie să fac ceva şi s-o fac iute.

Mă năputesc, ca un nebun, afară din teatru şi, steaua mea norocoasă fiind de serviciu, zăresc o pereche de agenţi la câteva ancabluri. Îi chem. Vin suspicioşi, cu lăboanţa scotocitoare prin preajma tocului cu pistolul. Legitimaţia mea îi linişteşte şi chiar, întrucâtva, îi impresionează.

– Găsiţi-mi imediat un doctor în cartier, le poruncesc.

– Prea bine, domnule comisar.

– Şi aduceţi-l la Alcazar, pe la intrarea artiştilor. Vă aştept la cabine.

După care mă întorc la Grasul şi, operând o mobilizare generală a tuturor puterilor, îl aburc pe canapea. Pulsul continuă să-i fie la fel de lent, dar la fel de regulat. Trec câteva minute în sfârşit, cei doi paznici apar trăgând după ei o fiinţă uluitoare şi cârtitoare.

Nu ştiu de unde au pescuit un asemenea medic, dar dacă l-ar fi luat dintr-un magazin de trucuri pentru scamatori nu m-aş mira. E minuscul, atât de bătrân încât are aerul unui ins uitat de moarte, şi plin de ticuri jalnice care îl fac, simultan, să: închidă un ochi, sucească buzele, scuture capul, scoată un mic ţipăt onomatopeic, ridice un picior, smucească un umăr, sforăie şi scoată pe jumătate proteza dentară. Acest ultim tic, de mare spectacol, se termină de fiece dată prin împingerea la loc a danturii cu vârful arătătorului. Îşi expediază dinţii la loc în fleancă aşa cum îi porunceşti unui câine să treacă la culcare, arătându-i coteţul.

Descoperind respectivul fenomen ambulatoriu, îmi spun că ar avea un loc gata rezervat pe scena de la Alcazar. I-ar lega nişte zurgălăi de glezne şi pe frunte şi moşul ar face un mişto număr de om-orchestră.

Are smocuri de păr alb, de o parte şi de alta a unui craniu pe cât de pleşuv pe atâta de gălbui, şi o bărbuţă de pedichiurist chinez. Poartă pe deasupra pantalonilor o cămaşă albă de noapte şi, peste cămaşă, şi-a pus o vestă şi un fular.

– Ce se... crrrc-triiit... petrece aici?

Îi arăt spre cele două sute cincizeci de livre de prieten.

– Omul ăsta zace fără cunoştinţă. Nu prezintă nici o rană şi mă întreb ce-o fi având.

– Ei bine, o să... crrrc-triiit... vedem, zice stârpitura medico-centenară, descuindu-şi trusa.

Procedează la o examinare completă a pacientului. Ia totul la rând: puls, temperatură, tensiune, stetoscopie, malaxare a burdihanului şi restul. Îi deschide gura cu ajutorul unei cozi de lingură, îi scoate limba, îi ridică pleoapele...

– E absolut... crrrc-triiit... de neînţeles, declară piticuţul din era terţiară. Nu are nimic. S-ar zice, dar abia dacă îndrăznesc să cred una ca asta, că a fost... Crrr... tiii.... hipnotizat!

În adâncul sineului meu (pe dreapta, cum priveşte stomacul) socoteam la fel, dar nu îndrăzneam să o spun cu glas tare.

– Tocmai că se află în cabina unui hipnotizator. Dumneata chiar crezi asta, doctore?

Doctorul Crrrc-triiit mă priveşte atent iar vederea mea îi stârneşte un sughiţ suplimentar, ca şi o deşelare laterală dreaptă.

– Îţi trece prin cap să negi evidenţa, băiete? mă întreabă cu glas ţiuitor.

Băiatului nici prin cap nu-i trece. După şedinţa asta, Grasul va fi al naibilor de relaxat. Ca tratament hibernatic e marfă.

– Cum ai să-l trezeşti, doctore?

– Să-l trezesc... crrrc-triiit! face expiticul spitalelor din Paris şi de la periferii, punctându-şi propoziţia cu un semn de exclamare a cărui antenă e cât pe ce să o primesc în ochi. Să-l trezesc! Nici vorbă de aşa ceva. Trebuie să lăsăm această sarcină pe seama celui care l-a cufundat în starea de acuma. Dacă nu, îi poţi pricinui individului de faţă nişte... crrrc-triiit... tulburări psihice grave. Şi-ar putea pierde controlul asupra eului secund sau, dimpotrivă, amorsa o dedublare a personalităţii...

– Păi nici nu are vreuna, zic, cum păcatele să i se mai şi dedubleze! Oricum, nu-l putem lăsa în halul ăsta.

– De ce nu? E vorba de un tratament radical al centrilor nervoşi.

– Poate, dar dacă nenea care l-a băgat în catalepsie pleacă în vacanţă în Tahiti, acest cumsecade alegător n-o să-i aştepte întoarcerea ca să-şi poată sorbi cafeaua de dimineaţă.

Piticania deghizată în mujic cade pe gânduri, ceea ce se soldează cu două-trei ticuri trase pe aiurea.

– Uite ce e, zice în cele din urmă, cel mai bine e să-l lăsăm aici, fiindcă indivizii în starea lui nu... crrrc-triiit... trebuie mişcaţi când sunt în starea lui. Mergi să-l cauţi pe hipnotizator. Dacă nu reuşeşti, mâine dimineaţă cheamă-l pe profesorul Tessingler[1], care e un eminent specialist în tulburări sisilo-vesperale cu afluxuri consangvine.

Dă din cap, îşi încheie trusa, o deschide la loc fiindcă i se prinsese barba în fermoar şi întreabă:

– Cine îmi achită onorariul?

Nu şovăiesc nici o clipă:

– Eu, doctore, dacă îmi îngădui.

– Sunt obligat să aplic tariful de noapte.

– Se înţelege de la sine.

Îi dau piţulele. Le vâră în poznar, lansează un tic percutant şi se întoarce să se afunde în sânul nopţii ce pare să-i fi dat naştere.

– Haios tipul, rezumă unul dintre gardieni. Fiindcă locuia în imobilul de alături...

– Aţi făcut bine...

Mă apropii de masa de machiaj, înhaţ un pieptene de baga şi îmi aranjez coafura în conformitate cu ordonanţa.

– Descurcaţi-vă să-l păziţi pe băiatul de aici, le spun celor doi. Unul dintre voi să anunţe comisariatul, ca să asigure

[1] *T'est cinglé*, „eşti într-o ureche" (n. tr.)

o permanenţă în hogeacul ăsta. Controlaţi pulsul pacientului şi, dacă pare să slăbească, puneţi ca nenea să fie transportat la un spital.

– Prea bine, domnule co...

– Încă ceva, le-o tai. E posibil ca...

Fac o pauză şi, după un scurt moment de chibzuială, rectific:

– Ba chiar probabil ca vreun individ să vină, în cursul nopţii, să se ocupe de el. În acest caz, arestaţi orice persoană care ar pătrunde în teatru şi ţineţi-o la dispoziţia mea. Ar fi chiar o chestie isteaţă să stabiliţi un post de pândă jos, în întuneric, ca să nu-l speriaţi pe eventualul vizitator. Mă înţelegeţi?

Paznicii mei sunt doi tineri solizi, cu un aer destul de descurcăreţ.

– Contaţi pe noi.

– Şi mai cu seamă daţi de ştire comisariatului vostru că deocamdată nu vreau nici o publicitate despre afacerea asta.

Li-l arăt pe Grasul, aflat tot în hoinăreală prin ţinutul comei.

– Băiatul de colo e un poliţist cât se poate de stimabil...

Gardienii publici rămân cu gurile căscate larg cât intrarea – şi ieşirea – tunelului de la Saint-Cloude. Se chiombesc la muia incredibilă a lui Béru: barba nerasă, hanţele ulcerate, vitrina de beţiv calificat la campionatele mondiale de vinaţuri pe tejghele de toate categoriile.

– S-a deghizat pentru o filare delicată, le spun ca să le domolesc neîncrederea dureroasă.

Şi cu asta îi las în plata Domnului.

Pe ei dar nu şi teatrul. Plec în căutarea biroului directorial al domnului Poulatrix, marele boss al Alcazarului, cel poreclit de ziarişti „Regele-Soare al proiectorului", fiindcă a scos la lumină tot ce a produs Parisul în materie de cântăreţi afoni, gramofoni şi saxofoni dintre ultimul şi viitorul război.

O scară de lemn duce într-acolo. O uşă capitonată dă către respectivul bârlog. Timp de o clipă, plin de respect, ezit să tutuiesc incuietoarea. Dar îmi zic că magnatul music-hall-ului se află actulamente în căutare de noi atracţii în Volta Superioară (am citit în presa informată relatarea călătoriei lui) şi că mi-ar lua ceva timp până să aflu adresa pariziană a Micului Marcel.

Atunci, de o manieră camaraderească, fracturez cu delicateţe zăvorul zis de siguranţă.

Iată-mă într-o frumoasă încăpere ultramodernă: pereţi zugrăviţi într-o culoare deschisă, cu un mic Utrillo din Epoca Roşu Vârtos, mochetă liliachie, birou lung şi lustruit ca un chriscraft, o pădure de telefoane, televizoare şi clasoare supersonice. Fiecare dintre acestea din urmă comportă câte una sau două litere din aur cromat în întregime. Aleg litera M (Micul Marcel) şi apăs. Oblonul culisant se ridică precum fusta unei dameze într-un salon particular.

Mai multe dosare mi se prezintă dinspre muchie. Le citesc titlurile şi am bucuria să dau peste Micul Marcel. Este vorba de un contract de adormitor. Aflu că omul meu capătă douăzeci la sută din încasările nete, că în realitate se numeşte Edwin Zobedenib[1], că locuieşte la Londra şi că, la Paris, a tras într-un apartament mobilat din Résidence d'Auteuil.

Notez în minte aceste diferite informaţii, pun totul la loc şi-l scot pe San-Antonio să ia aer prin părţile de la Porte d'Auteuil.

[1] *Zob*, „membru viril", *nib*, „nimic" – în expresie înseamnă „Neica nimeni" (n. tr.)

CAPITOLUL IV

În care se dovedeşte că magia este, înainte de toate, o artă a iluziei

Strada Chanez e îngustă şi mai mult sau mai puţin rezidenţială în promiscuitatea de la Porte d'Auteuil. Se termină la extremitatea sudică sau poate sud-vestică (dacă nu cumva nordică) printr-un sistem de şicane destinat să împiedice ieşirea automobilelor pe benzină. Aşa că o las pe a mea în preajma numitei străzi; şi asta cu atât mai puţine regrete cu cât mă duc la numărul 1 bis, ceea ce nu necesită o epuizantă călătorie pedestră – întrucât, asemeni celor mai mult străzi, şi asta de aici începe de la cifra 1.

Precizările de faţă au menirea să vă dovedească faptul că, şi la orele 5 dimineaţa, după o şedinţă de magie, o alta de dat în caiace şi o anchetă poliţienească, scumpul de San-A. continuă să se bucure de toate facultăţile sale.

„Rezidenţa" e un bilding de mari proporţii, închiriat cu apartamentul şi prevăzut cu ascensoare cu celulă fotoelectrică ce blochează cuşca dacă ai veleităţile de a deschide uşa în timpul voiajului.

Jos, în hol, se află o tejghea uriaşă, în spatele căreia moţăie un paznic în uniformă. Când îi spulber bucuria nocturnă, e pe cale să

viseze că a câştigat două miliarde de franci şi cincizeci de centime la tombola organizată de asociaţia părinţilor de copii dezmoşteniţi iar cu respectivii bani de drum îşi cumpără o lansetă din bambus despicat, cu mulinetă automată cu fricţiune subcutanată. Mai întâi îşi freacă un oblon, apoi pe celălalt şi bombăne către locul unde mă aflu:

– Ce doriţi?

Proferând cele de mai sus, îşi consultă ceasul (o ceapă patriarhală, de argint cizelat), îşi dă seama că e 5 dimineaţa şi suspiciunea îi creşte.

– Domnul Zobedenib?

– La ceasurile astea?

– Urgent! îi zic, cu o sobrietate care lasă mult în urmă telegraful morse.

– Apartamentul 1406, etajul paişpe.

– Mersi.

– Să vă anunţ vizita?

– Inutil, îi răspund, e ceva ce se mănâncă pe loc.

Îl abandonez la faţa locului. Omul ezită oleacă, apoi îşi blochează bărbia în podul palmei drepte, îşi închide frumoşii ochi şi continuă să viseze că, prin intermediul lansetei de adineauri, a pescuit, între Podul Alexandre III şi Podul Concorde, un submarin japonez comandat de un amiral în chiloţi de baie.

Îl las să-şi administreze doza şi pun să fiu ridicat cale de paisprezece etaje, prin grija plină de atenţie a casei Roux et Combaluzier.

Ajuns la 1406, mă imobilizez. Înainte să te lansezi într-o afacere delicată, trebuie să faci ca jucătorii de pocher: să bagi niscai cărţi în pozânar. În împrejurarea de faţă, rolul asului din mânecă îl vor juca puşcociul şi legitimaţia de serviciu.

Aştept niţel. Culoarul larg, vagamente clinic ca aspect şi verzui

ca tentă, se întinde la nesfârşit, într-o lumină pe cât de electrică pe atât de mohorâtă.

Totul e tăcut sau aproape, deoarece se aude, venind din adâncurile bildingului, sforăiturile unui cetăţean lovit de vegetaţii nazale.

În cazul meu, există două eventualităţi: ori mă prezint oficial, adică drăgălaşul San-Antonio al doamnelor aici de faţă îşi apasă degetul mijlociu pe soneria Micului Marcel şi zice „Bună ziua, domnule, mă scuzaţi că vă deranjez dar..." ori acelaşi preferat al aceloraşi persoane prezente îşi foloseşte sesamul, pătrunde la adormit şi-l trezeşte făcându-i o pasă magnetică pe la tălpi cu ţeava lui Trage-Tare. Cea de-a doua formulă mi se pare prea riscantă. Dacă, din întâmplare, Zobedenib e un cinstit negustor de praf în ochi, risc să am necazuri mari. După daraverile noastre cu Egiptul, nu e deloc indicat să creăm noi incidente diplomatice. Cu atât mai mult cu cât Bérurier nu a fost, la urma urmei, victima nici unei maltratări.

Şi atunci?

Şi atunci am o a treia idee, care nu figura în planning-ul meu. Adeseori ideile din ultima clipă sunt cele mai bune.

Îmi scot carneţelul de randevuuri – pe care notez o grămadă de chestii, mai puţin, fireşte, întâlnirile – smulg o pagină şi scriu cu litere de tipar: REPEDE! LUCRURILE AU ÎNCEPUT SĂ MEARGĂ PROST.

Ceva destul de laconic şi neliniştitor ca să împingă un nene să facă prostii, dacă respectivul nu are conştiinţa curată.

Strecor pe sub uşă bucata de hârtie şi sun, autoritar, de trei ori. După care mă uşchesc spre capătul culoarului, ca să cobor pe scara de serviciu. Imaginea unei uşi prost închise mă solicită. Dă spre un oficiu unde femeile de serviciu îşi ascund găleţile şi măturile. Mă catapultez înăuntru şi închid uşa, totuşi incomplet, fiindcă

îmi amenajez un crenel mititel de unde să mă benoclez la reacţiile adversarului.

Trece un timp destul de lung. Pe urmă o rază de lumină subliniază partea de jos a uşii lui Zobedenib. În sfârşit, canatul se întredeschide şi silueta firavă a regelui horăielii în comun se proiectează pe dolomitul culoarului. O pauză acordată de arbitru pentru a-i îngădui lui Marceluţă să-i cadă fisa. În sfârşit, băiatul apare în coridul larg, pe care îl sondează cu ochii cărora nu li se poate rezista. Nevăzând pe nimeni, se duce la cuştile ascensorului, constată că acestea nu funcţionează şi se îndreaptă spre scară. Îl văd, cu o anume angoasă, venind spre mine. Oare vizionarul ăsta o să-l simtă prin panoul de lemn pe viteazul San-Antonio?

Nu!

Privirea, deşi incisivă, nu-i permite, încă să străbată materia! Nu poate privi decât prin găurile de cheie, atunci când cheile au fost scoase, şi prin găurile din şvaiţer.

Poartă o pijamoaşcă cochetă, de mătase albastru-ca-noaptea, cu broderii albe, care îi dă aerul unui dresor.

Se apleacă peste balustrada de fier, ciuleşte urechile, nu percepe decât slabele rumori ale building-ului şi se întoarce la penaţii săi.

Acum se ridică o întrebare mai spinoasă decât o creangă de măceş: ce va face egipteanul? Să aşteptăm! Răbdarea e un levier puternic, graţie căruia omul răzbeşte obstacolele cele mai rebarbative şi perioadele cele mai scatologice din biata lui trecere prin lume.

Reduta mea miroase a dezinfectant şi decapant. Plus nişte duhori mai perfide şi mai anevoie de identificat. Ceea ce mă face să strănut. Nimic nu e mai dezagreabil decât un strănut avortat. Aţi băgat de seamă că, atunci când simţi nevoia unui hapciu, e de ajuns să te gândeşti la asta ca să nu-ţi iasă? Şi dimpotrivă, când nu

vrei să-l slobozeşti, îşi ia soarta în propriile lui mâini, împotriva voinţei tale. Aşa că o pornesc la drum, amortizând în batistă detunătura.

Abia ce am explodat, că uşa lui Marceloanţă se deschide din nou. De data asta, băiatul nu mai e îmbrăcat ca dresor, ci poartă un mişţocan costum de stradă, din tweed pestriţ. Îmi ţin respiraţia, în vreme ce paşii lui de pisică (cu pingele de crep) îl duc spre ascensor.

Coborâre a domnului, într-un mare zumzet de electricitate domesticită. Risc să-l pierd, cum spunea o fecioară virtuoasă, cunoştinţă de a mea, ai cărei părinţi găzduiau în timpul manevrelor doisprezece tiraliori senegalezi.

Să iau celălalt ascensor nici pomeneală, asta i-ar bate la ochi. O singură nădejde: scara; sau mai curând balustrada acesteia.

Nu ştiu dacă v-am spus asta vreodată, dar în frageda mea adolescenţă am fost campion al Franţei la coborârea pe balustradele scării. Am fost chiar campion al Europei la proba de un etaj – distanţa mea preferată, din cauza demarajului fulgerător. Recordul nu a fost bătut decât anul trecut – şi încă de un îndrăgostit surprins de soţul frumoasei lui.

Să sperăm că nu am ruginit. Mă năpustesc afară din ascunzătoare şi mă arunc călare pe balustrada de fier. Străbat distanţa de la 14 la 13 în patru secunde, două zecimi (şi astea zecimi de la Loteria Naţională). Îmi continuu coborârea vertiginoasă. Balustrada mă arde la degete şi între picioare. Emisferele de Magdeburg o să-mi ajungă la incandescenţă. Cu o mişcare a şoldurilor, îmi modific centrul de greutate, ca să fiu prăjit taman cât trebuie pe întreaga suprafaţă portantă (foarte bine portantă, credeţi-mă, doamnelor). Mă tem totuşi de consecinţele performanţei mele. L-aţi vedea, frumoaselor, pe valorosul vostru camarad de somieră carbonizat prin subsol? Să am preţioasele ridicole a fost dintotdeauna coşmarul meu.

Cu o ocheadă prin periscop, mă lămuresc asupra poziţiei unde mă aflu. Iată-mă la etajul 2. Aud, de jos, lunecarea bine unsă a uşii ascensorului, care se deschide şi se închide.

– Hai, San-A., dă-i bice!

E o mare performanţă să te faci mai greu decât eşti. Să recunoaştem, în treacăt, că există o alta încă şi mai dificilă, cea care constă în a te uşura. Întrebaţi-l pe domnul Gabriello ce crede despre asta.

Trebuie că pielea de pe mâini mi s-a jupuit. Şi, probabil, cea a giroscopului de asemenea. Un ultim efort. Altimetrul îmi arată că aterizarea este aproape.

Într-adevăr, se şi produce, cu oarecare violenţă, fiindcă rampa nu se termină cu o bilă, ci cu o delicată spirală răsturnată, care mă catapultează cu toate patru copitele în aer. Nu-i o aterizare, ci o alunizare.

Mă ridic. Poponeaţa nu mi s-a desfundat, totuşi am impresia că tocmai am străbătut, călare, stepele siberiene. Mă reped afară din imobil. Paznicul le soileşte ca un preafericit care ar fi luat somnifere. Uşa batantă bate încă.

Mă opresc în prag. Mişcare stânga-dreapta, tip giruetă. Micul Marcel a pornit-o în sus pe strada Chavez, cu paşi mici dar repezi.

Îl filez de la distanţă. Îmi închipui că se va cocoţa în şareta depusă, fără îndoială, prin împrejurimi – dar canci. Domnul virează la dreapta şi se îndreaptă către o stradă discretă. Dimineaţa, cu degete de aur, începe să sfâşie vălurile nopţii, cum ar fi scris Victor Hugo cel ce ţinea, la marea chermeză a romantismului, raionul de văluri nocturne.

În lumina discretă a zorilor, palpită firma verde a unui hotel. Marceloanţă intră pi pironul stabilimentului. Aştept o ţâră, apoi avansez la rându-mi. Pe frontonul uzinei unde se pune capul la

putrezit, o placă de marmură neagră găzduieşte litere aurii: „Hotel Saint-Martin".

Prin geamurile aburite disting un mic hol clasic, în fundul căruia luceşte o lampă de veghe. Execut o Vistavision la faţada hotelului. Toate geamurile sunt stinse, dar la etajul doi, tocmai când făceam remarca de mai sus, un dreptunghi luminos se revarsă în benză.

Micuţul Marcel s-a dus să-i facă o vizită matinală unui pretin. Ce trebuie să întreprindă într-un asemenea caz amicul vostru San-A.? Neavând la îndemână manualul *perfectului micuţ San-Antonio pe cărarea războiului*, improvizez. Adicătelea, cu o dextră decisă, împing uşa.

Într-un fotoliu de răchită, un tip cu păr alb şi ochi negri şade cu papainoagele vârâte într-o cuvertură. Mă priveşte cu atâta entuziasm cum intru, de parcă aş veni să-l anunţ să trebuie să-şi facă ablaţiunea ficatului şi a splinei. Ca să evităm pălăvrăgelile inutile, îl pun în prezenţa legitimaţiei mele, orientând-o pe cea din urmă către lumină ca să o poată citi comod.

– Sunt prezbit, zice omul.

– Şi eu am un coleg american care are prezbiterian, îi replic retrăgând bucata de carton.

Tipul citeşte şi dă din cap. Ştie muzica. Nu e nevoie să-i fac un grafic cu comentariile înregistrate la magnetofon.

– Insul care tocmai a intrat a întrebat de domnul Landowski, zice. Camera 203, ca şi Peugeotul. E cazul să vă anunţ?

Are umor fosila. La ceasurile astea incerte, îmi scot pălăria în faţa lui.

– Inutil, tată-moşule. Nu-mi place să deranjez lumea.

Inspectez rastelul cu chei şi văd că, printre altele, aceea de la 204 figurează în cuiul ei.

– 204 e liberă?

– O puteţi lua.

Înhaţ cheia şi mă îndrept spre scară.

– Când băiatul va coborî, e inutil să-i spui despre vizita mea.

În chip de răspuns, venerabilul bătrân ridică din omoplaţi. Cu labele încrucişate pe ghiozdan, mă priveşte escaladând pantele abrupte, aşternute cu lemn şi mochetate, ale hotelului. E un filosof. Tot închiriind omenirii igienice bideuri, a ajuns să se dezintereseze de contemporanii lui.

Cu paşi de pisică, pătrund la 204. Nu acţionez lumina. Caut pe peretele din dreapta ceea ce figurează în aproape toate hotelurile din Franţa şi mai cu seamă în cele din Paris: nişte găuri. La ţară, carii fac astfel de găuri în despărţituri. La Paris. sunt acele insecte bizare numite în manuale „voyeuri" (pe latineşte ginitorus sfredelitorus). Îndată ce intră într-o odaie învecinată cu altă odaie, îşi pun în acţiune burghiul. Regii pilei de unghii! Nimic nu le rezistă: nici cărămida, nici ipsosul, cu atât mai puţin lemnul.

Inspectarea peretului îşi arată roadele. O rază de lumină nu mai groasă decât o gămălie de ac iese din zid, aidoma unui imperceptibil izvor de viaţă. E vorba de o gaură de bleojditor, acoperită cu gumă de mestecat mestecată. Să o măresc e joacă de copil.

De copil vicios.

Ochiul inchizitor mi se adaptează la gaură precum un chipiu la capul unui jandarm.

Nu obţin decât o viziune foarte parţială a sălaşului de dincolo. Totuşi suficientă pentru a-l recunoaşte pe interlocutorul Micului Marcel. Care nu e altul decât asistentul numitului: matahala care frânează căderea liberă a subiecţilor în catalepsie.

După operarea acestei identificări, înlocuiesc la orificiu, mintenaş, ochiul cu urechea. Băieţi pălăvrăgesc, nu glumă, dar într-o limbă pe care nu o cunosc – ba mai mult, pe care nu o identific. Se poate să fie egipteană; şi la fel de bine aztecă vulgară

sau eschimosă gutunărită. Eu, care am toate darurile, sau aproape, inclusiv pe acela de a le face pe dameze să uite de certificatul de căsătorie ce mucegăieşte în poşeta lor, nu-l posed pe cel al limbilor. În sfârşit, cel al limbilor scrise sau vorbite, fiindcă în privinţa limbilor culisante, am oarece notorietate. Până într-atâta, încât am refuzat catedra de profesor al Facultăţii de Salivă de la Bouches-du-Rhone, pe cuvânt! Aşa că sunt obligat să las să-mi pătrundă în pâlnii silabe imposibil de controlat.

Şedinţa nu durează mult. După câteva minute, omul care înlocuieşte cloroformul o taie iar San-Antonio rămâne în expectativă (şi în camera 204). Oare să continuu urmărirea Micului Marcel ori să mă consacru lui Landowski?

Decid să-i dau ştafeta celui din urmă şi-i aştept reacţiile. O nouă aruncătură de ochi prin gaura din perete mă lămureşte. Domnul se înţoleşte, cu acceleratorul. Îşi trage costumul peste pijama, îşi pune un fular ca să mascheze veşmântul de noapte şi-şi împodobeşte dovlecelul cu o şapcă cumpărată de la Londra sau înainte de război. Ca un fin copoi ce sunt, deduc că va ieşi; or, aşa cum ştiţi, fiindcă mă citiţi de ceva vreme, cel mai bun mijloc de a urmări un nene constă în a-l preceda.

Mă grăbesc să mă tot duc, nefăcând mai mult zgomot decât un gând libertin în craniul unei bigote. În hol, moşneagul aşteaptă, fără a-şi face griji, urmarea evenimentelor. Că sunt transmise în direct ori apar pe prima pagină în *Parisien* pentru el e tot un drac. Şi încă preferă să citească faptele diverse de iarnă în *Parigot*, fiindcă e mai comod şi mai romanţat.

Arunc cheia pe tijghea, îmi aşez indexul perpendicular pe buze şi ies în dimineaţa răcoroasă.

Acum ziua aproape că a sosit. Coboară de pe acoperişuri, de-a lungul faţadelor cenuşii. Nenici morocănoşi, aduşi de spate, merg să-şi câştige bisăptămânala mălăişte. Unii trec pe triciclete de marfă,

alţii pe scutere, alţii târându-şi picerele. Câţiva umblă pe bicicloanţă. Gândindu-se la frumoasa zi în pregătire pentru cei care ard gazul. Au văzut în seara de duminică trecută filme pline de terenuri de tenis, de cotigi decapotabile decapotate, de fete în şorturi şi de Mediterană şi asta i-a scos din sărite, retrospectiv, fiindcă au cucerit Bastilia ca să ajungă aici. Diseară, la televizorul-încă-neplătit-în-întregime, vor afla ce se va fi întâmplat în lume: grămezi de chestii imprevizibile şi surprinzătoare; dar ştiu că, în afara unui accident de muncă sau de circulaţie, ziua de azi va fi pentru ei asemeni tuturor celorlalte. Vor face aceleaşi gesturi, în aceleaşi locuri şi la aceleaşi ore, în tovărăşia aceloraşi ocnaşi. Tot ce poate face Dumnezeu pentru ei este să le cadorisească un pic de soare, pentru ca toate astea să aibă un aer mai puţin dezgustător. Şi întrucât e milostiv, bunul Dumnezeu începe să dea cu ploaie dis-de-dimineaţă. Soarele şi l-a lustruit peste noapte. O să facă din el ceva lipsit de vlagă.

Abandonându-mă acestor reflecţii deosebit de sociale, îmi ascund cărniţa sub un portal. Două minute trec pe lângă mine fără să mă remarce. Landowski iese din hotel şi procedează precum cele două minute cu pricina. Imediat San-Antonio îşi face plăcerea cu el.

Omul merge grăbit, dar fără un ţel anume. Priveşte în jur; nu ca unul temător, ci asemeni cuiva care caută ceva sau pe cineva. Şi nu întârzii să aflu ce. Un bistro îi trebuie. Reperează unul care tocmai a deschis şi dă năvală într-acolo, cu tot avântul. Stabilimentul e luminat. Are încă scaunele aşezate pe mese. Un nasol cu şorţ albastru scrie 8.8888.888 pe duşamele, cu o pâlnie cu apă. Un chelner înţolit stil pinguin îşi lustruieşte cu ţingvais percolatorul, fluierând o arie de Manuel de Falla.

Landowski intră, se duce la bar, comandă un suc şi încă ceva. Chelnerul lasă pielea de căprioară şi se duce să scoată din sertarul

casei ce marcat o fisă de nichel care-i va îngădui pretinarului meu de matahală să dea un telefon. Prudentul ăsta n-a vrut să folosească telezbanţul hotelului.

Îndată ce a dispărut din sală, intru şi eu. Matematiciantul activ îşi oferă o nouă serie de opturi cu pâlnia lui proaspăt umplută. Calculează numărul de ani-lumină care îi despart propriul portofel de marele câştig al tragerii loto speciale. În ceea ce-l priveşte, specială îi e moaca, fiindcă băiatul e hidrocefal. O fi din cauza apei împrăştiate pe mozaic?

– Un deţi de vin negru! exclam.

Servantul se opreşte din cântat şi repetă ca un ecou:

– Un deţi de vin negru!

Îmi iau aerul grăbit al unui ins dominat de nevoia de a se izola.

– Umblătoarea e încoace? îl chestionez pe ocolite.

– La subsol, uşa din fund.

O rup la fugă, cu coatele lipite de corp. Mecanicul cafelei expreso se umflă de râs. El unul are intestinul liber, ceea ce îi conferă o autoritate de care este conştient. Nu-şi mai aminteşte că a fost ca mine şi nu vrea să se gândească că va fi din nou. Tot umorul i s-a condensat în aceste secunde de ironie, toate facultăţile îi juisează la această evidenţă; cineva se duce la deşertare!

Cobor o scară în spirală. Şi, exact cum bănuiam, jos sunt patru uşi: uşa pentru Doamne, uşa pentru Domni, cea a telefonului şi cea a bucătăriei. Cabina telezbanţică e luminată. Omul meu vorbeşte din abundenţă – dar vai, tot nu pe franţuzeşte.

Mă arunc în chichineaţa marcată „Doamne"; nu sunt una de-alea de care credeţi şi n-am intrat aici ca să-mi potrivesc jartierele, ci fiindcă e calea spre adăpostul cel mai apropiat.

Îmi închipui că gogeamitul meu va urca îndată înapoi, dar nici vorbă. Îşi oferă compartimentul de fumat, de alături. Şi

interverteşte ordinea lucrurilor. Adică imediat ce a închis uşa începe să rupă nişte hârtii. Trebuie că le rupe mărunt şi o face în grabă. Apoi trage apa, mai întâi o primă oară. Aşteaptă ca bazinul să se umple şi o mai trage o dată. Şi încă o dată! Şi iar încă o dată. E un Landowski nautic.

Mă prind la lucrătura lui: scapă de hârtiile compromiţătoare şi le evacuează de maniera asta.

Părăsesc secţiunea doamnelor singure şi mă trezesc nas în rât cu fabricantul de opturi. Carele e siderat să mă vază ieşind din toaleta damelor. Îi vaporizez un zâmbet gentil.

– Mă cheamă Claude, îi explic, e un prenume lipsit de sex şi îmi îngăduie accesul peste tot.

După care îl abandonez încremenirii lui şi ies la suprafaţă.

Cafeaua mea e pe cale să se răcească. O sorb din vârful buzelor, cer încă una şi mănânc un croissant cald, ca să încerc combatarea breşelor.

Landowski îşi face din nou apariţia. Îmi aruncă doar o privire distrată. Mă complac în a-l studia prin oglindă. Adevărat şifonier băiatul ăsta. Cu umeri uite atâta, muşchi uite aşa şi un maxilar care ar face să-i curgă balele de gelozie unui dog german. Fruntea îi e joasă, dar lată ca un pat nupţial. Fire de păr rare i se încrucişează pe deasupra, fără a se înmulţi. În vârful nasului i se lăfăie o cicatrice adâncă, ceva de felul unei lovituri cu sabia. Privirea îi e înceată, limpede, atentă. Un simulacru de brută. Deţine înfăţişarea unui docher dar este, cu siguranţă, mai şmecher decât un vânzător la mâna a doua de maşini de ocazie.

Ia două guri de suc, plăteşte şi dispare.

Îi fac semn chelnerului cu haină neagră să-şi apropie urechea captatoare: îi arăt cartea de vizită. Iată ceva ce ar trebui imprimat în oţel inoxidabil. Din pricină că o plimb pe sub ochii miopi sau

prezbiţi ai contemporanilor mei, a ajuns în cele din urmă într-o stare de plâns, sărmănica.

Bunul chelner se umflă precum o broască. Nu poate pricepe că un caraliu a vrut să meargă la vespasiană. Chestia îl catastrofează. Avea despre poliţie o idee mai măreaţă. Credea într-însa ca instituţie. Nu şi-o închipuia sub raport organic.

– Drace! face el, ceea ce, în franceză, s-ar putea scrie altfel dar cu acelaşi număr de litere.

– Nimeni să nu folosească, până la noi ordine, toaleta bărbaţilor! îi poruncesc. Voi anunţa serviciu de resort să facă acolo nişte sondaje.

– Sondaje, intonează el, la fel cum adineauri repetase: un ţoi de vin negru.

– Yes, Sir.

Crede că s-a prins – şi muia i se luminează cu neon.

– V-a scăpat înăuntru ceasul?

– Nu chiar, dar eşti foarte pe aproape, bătrâne. Abulează o fisă şi continuă să te gândeşti; dacă peste un an şi o zi nu va veni nimeni să solicite ipotezele dumitale, acestea îţi aparţin.

După care, înarmat cu fisa de nichel, efectuez o nouă coborâre.

CAPITOLUL V

În care voi încerca să dovedesc
ceea ce nu am făcut-o în capitolul precedent: că, adică,
magia este, înainte de toate, a artă a iluziei

Instrucţiunile mele au fost date, cum zicea un învăţător pe care nu l-am cunoscut. Specialiştii în pomparea problemei sunt în acţiune. Mă pot deci ocupa de altele, aşteptând ca ei să descopere documentul ferfeniţit de Landowski.

În schimbul unei sume relativ modice, îmi cumpăr un nou jeton şi mă duc să telefonez la Alcazar. Portarul teatrului s-a trezit şi-mi răspunde. Pare foarte tulburat de prezenţa poliţiştilor în culisele onorabilului stabiliment.

– Dă-mi-l pe unul dintre agenţii aflaţi la voi! îi cer.

Deşi telefonez la un teatru, nu primesc replica.

– Din partea cui? întreabă cerberul.

– Din partea mea însumi, zic; grăbeşte-te, bătrâne, îmi dă laptele în foc.

Omul bombăne de formă şi merge să-mi caute un sticlete. Un glas puternic, bine timbrat cu 0,50 franci, nu întârzie să-mi ciripească în clăpăuge un melodios „Alo!"

Mă recomand, glasul de asemeni. E cel al unuia dintre agenţii mei. Băieţii n-au fost încă înlocuiţi.

– Ce-i nou? întreb în chip abrupt şi peremptoriu.

– Absolut nimic, îmi răspunde sergentul de stradă îmbrăcat în gardian public. Colegul dumneavoastră continuă să doarmă şi nimeni n-a încercat să se introducă în teatru.

Sunt oleacă surprins.

– Foarte bine. Puneţi ca adormitul să fie transportat acasă.

Îi pasez adresa Grasului.

– O să vin şi eu acolo, adaug, cu o persoană calificată şi competentă.

Închid şi, timp de o clipă, mă clatin în cabină. Somnul începe să mă copleşească. Aş da zece la sută din veniturile voastre pentru un pat bun, aromind a lavandă. Horăiala mi se pare bucuria supremă, fundătura fericirii.

Dar momentul e grav.

Revin la aer liber, după ce i-am chestionat pe scafandrii haznalei dedaţi scotocelilor lor. Aceştia mă anunţă să sunt pe punctul de a reuşi.

Mă duc să mă lungesc pe o banchetă din camera din fund a bistroului, goală la asemenea oră, şi-mi ofer o moţăială-expres. Întins pe muşamaua rece, plonjez direct în lumea reputat mai bună. Corpul mi se destinde, devine mai uşor. Dar subconştientul îşi continuă trebuşoarele. Îmi spun că toată afacerea e o mare încurcăleală. Mi-am vârât nasometrul într-un viespar şi s-a pornit o mare zbârnâială prin domeniul magiei.

De ce s-a urcat Grasul pe scenă? Cui i-a dat telefon asistentul Micuţului Marcel? Ce documente a distrus? Ce înseamnă talmeş-balmeşul ăsta? De ce a fost adormit Grasul şi abandonat în culcuşul lui Marceliniu?

Semnele de întrebare plouă pe somnul meu, îl scufundă, îl îneacă.

Mă duc la fund ca un bolovan. Din fericire, o mână salvatoare mă înşfacă. E pumnul chelnerului, care mă scutură.

– Domnii aceia au isprăvit...

Mă ridic în capul coaselor, casc şi arunc asupra existenţei o privire speriată. Când mă gândesc că există nătărăi care se simt plini de veselie la trezire! Tipi destinşi care, benoclându-se la viaţă, după o soileală ca lumea, îi găsesc o moacă apetisantă şi-şi ling buzele dinainte.

La mine e absolut dimpotrivă. La ieşirea din soamne, am noţiunea acută a perfidiei acestei naşpe. O cântăresc pe loc – şi un fior îmi coboară de-a lungul şirei centrale. Îmi trebuie o mare porţie de energie ca să mă agăţ iar de ea, să cred în ea, să mă prefac că ar fi primitoare, binevoitoare şi celelalte, cu delicii la colţul fiecărui minut şi un covor de fericire derulat cât vezi cu ochii în calea paşilor mei.

– Unde sunt domnii în cauză?

Regele filtrului de cafea se înclină ca o foaie de tablă ondulată.

– Se spală pe mâini.

Îmi regăsesc specialiştii în jurul chiuvetei. Se pare că maica Maria Antoaneta amuşina a violete; nu e şi cazul lor. Sunt de părere că aceşti supermen ai conductelor scatostatice ar trebui luaţi în primire de Balenciaga.

– Rezultate? îi întreb.

Ei îmi arată o placă de sticlă pe care se etalează un document. Iar documentul ăsta, bandă de aşa şi pe dincolo ce sunteţi, e bileţelul mâzgălit către Micul Marcel pe o foaie din carnetul meu. Dacă n-aţi avea cârnaţi în devlă, m-aţi ajuta să înţeleg că am aerul unui cartof germinat.

Să fac tot acest chiloman, să-i deplasez pe băieţii de faţă, să

mobilizez umblătorile bistroului pentru a recupera cele câteva rânduri aşternute de mandea – iată ceva ce sfidează orice concurenţă, nu?

Există slăbănogi care-şi fac complexe pentru mai puţin de atât! De-aş avea o putere şi de-aş fi omul-şarpe, mi-aş trage şuturi acolo unde cu gândul gândiţi. Dar vai, şerpii nu au picioare, cum spunea o viperă ridicând din umeri.

– Sunteţi satisfăcut? mă întreabă amicii de la plonjonul haznos, curăţându-şi unghiile.

– Pe deplin, prieteni, le răspund cu un aplomb realizat graţie participării active a unui fir cu plumb. Aţi făcut treabă bună. Pe lângă voi, pescuitorii de perle sunt nişte amărâţi.

Le ofer o cinzeacă de vin alb, pe care ei o fac să dispară pe îndelete, cu sentimentul de a-şi fi îndeplinit datoria de la orele 7 dimineaţa. În vremea asta, fiindcă totuşi mi-am păstrat simţul umorului, mă duc să arunc în toaletă biletul atât de laborios pescuit şi reconstituit. Trag lanţul bazinului, dorindu-mi să fiu înghiţit pentru totdeauna sub această cataractă tumultuoasă.

*

Şi acum, am umblat destul prin porumbişte. Am vrut să-l scot la iveală pe Micul Marcel, să studiez comportamentul magului şi l-am cam neglijat pe viteazul şi sublimul Bérurier, care continuă să hoinărească, la firul ierbii, prin regiunile neexplorate ale celui de-al doilea eu. A venit timpul să pun capăt stării lui letargice.

Mă întorc la foarte apropiata stradă Chanez şi, după o mică şedinţă de ascensor, ajung în faţa uşii fachirului. De data asta, la naiba cu şmecheriile manuscrise, mă grăbesc să sun mai înainte ca vreuna dintre ideile mele geniale să vină *in extremis* să mă viziteze. Trece un timp destul de lung. Îndrept din nou arătătorul preferat al

mâinii drepte către buton, cu intenţia fermă de a-l apăsa, când un foşnet se aude de după uşă. Aşa că îmi întrerup gestul.

Cineva descuie – şi batantul se deschide parţial. Mă aşteptam la Grouchy, e Blücher[1]. În locul muiei în formă de dovleac a egipteanului, am dreptul la feţişoarea comestibilă a unei delicioase roşcate. Domnişoarea posedă, *natürlich*, ochi verzi, pistrui adorabili şi buze cărnoase ce te trimit cu gândul la fructele din Provence. Îi inspir adânc parfumul ameţitor. Şi mi-ar plăcea să săvârşesc cu ea păcate la fel de îmbătătoare.

– Da? mă întreabă cu sobrietate.

– Aş vrea să vorbesc cu domnul Zobendenib.

Domnişoara îmi ia măsurile fără să se grăbească, îmi admiră talia subţire, statura de vlăjgan elegant, privirea catifelată, sensibilă, iar uşorul zâmbet vrăjit ce-mi înfloreşte în colţul buzelor n-o lasă indiferentă.

– E în oraş, zice.

– La ora asta! crede de cuviinţă să se mire delicatul San-A.

– Asemenea ore nu sunt mai puţin potrivite pentru ieşirea în oraş decât pentru vizite, ciripeşte făptura.

Trosc! Încasez o livră şi jumătate şi cer ca restul să fie pus în frigider, pentru mai târziu. Chestia asta se numeşte spiritul apropoului. Fata de dinaintea-mi posedă tot ce trebuie ca să nu lase să i se sufle în borş.

– E ceva urgent! replic, adoptând o gravitate de bun-gust care reprezintă un compromis între condoleanţele întristate şi felicitările juriului.

Şi întreb, ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat, distilându-i

[1] *Grouchy* – general al lui Napoleon, a cărui delăsare în luptă a dus la pierderea bătăliei de la Waterloo; *Blücher* – general german care a luptat şi a câştigat, alături de Wellington, luptele de la Waterloo (n. tr.).

ocheada numărul 18 tris, cea care mi-a adus diploma de onoare decernată de fraţii Zonetes cu ocazia premiului Lissac:

– Unde-l pot găsi?

– La Londra, răspunde ea fără ezitare.

– A plecat? bâiguie comisarul San-Antonio, omul care nu se sperie de muşte şi care-şi amestecă cafeaua cu o linguriţă cu acelaşi nume.

– Ca să mergi la Londra, trebuie să pleci, subliniază ea.

Ador zeflemiştii, dar fără exagerare, fiindcă am glanda colerică delicată.

– S-a dus pentru mult timp?

– Până mâine. La Londra se ţine Congresul Internaţional de Hipnotism.

– Prin urmare, nu are spectacol la Alcazar?

– În seara asta nu, fiindcă oricum e relaş, continuă să mă ironizeze fermecătoarea roşcată.

Continuăm a sta eu pe coridor şi ea în pragul uşii.

– Dacă mi-ai îngădui să intru, zic, aş putea explica, eventual, ceea ce mă aduce aici...

Duduia pare să ezite oleacă, dar acest timp mort e de scurtă durată. Se dă la o parte şi murmură;

– Vă rog.

Intru într-un mic living bun la toate. Tipul de cameră mobilată, pentru oamenii care nu stau acolo prea mult. Confortabil, cu destul bun-gust, dar anonim. Nu descopăr nici o notă personală, nici un detaliu intim – cu excepţia unui infernal furou de dantelă aruncat pe un scaun şi căruia îi ţine companie un slip din acelaşi material. Gagica înşfacă iute aceste obiecte detaşate şi le vâră în sertarul întredeschis al unei comode. Apoi îmi desemnează un fotoliu îmbrăcat în pluş grena.

– Vă rog, zice din nou.

Depun în fotoliu mai multe kilograme de bărbat în perfectă stare de sănătate şi-mi spun, în aparteu, fiindcă vorbesc curent limba respectivă, că bine ar fi să-mi petrec ziua în acest hogeac şi cu o parteneră de acest format.

– Pot să vă întreb cum vă cheamă? se interesează dulcele copil.

La lumina zilei, părul îi scoate vâlvătăi, ca un incendiu; ai adora să fii pompier, pe cuvânt!

– Comisarul San-Antonio, zic.

Ea încuviinţează fără să se emoţioneze. Apoi remarcă:

– Nu prea semănaţi...

– A copoi? închei eu fraza. Mi s-a spus asta.

– Bineînţeles că îmi puteţi face dovada identităţii şi a calităţii dumneavoastră?

Oftând, îi întind cartea de vizită.

– E mai mult un defect decât o calitate, o asigur.

În momentul ăsta, adulmecătorul meu intră în acţiune. Simt pe nepusă masă o senzaţie bizară, ca atunci când eşti privit pe neaşteptate iar privirea în cauză te copleşeşte. Cu un aer distrat, mă benoclez împrejur. În fundul camerei, o uşă în semicerc dă spre odaia principală, după toate probabilităţile. O a doua, la stânga, se deschide spre o chicinetă pe care o văd bine deoarece canatul e întredeschis.

Dacă sunt spionat, înseamnă că se foloseşte gaura cheii de la uşa din fund. Damicela ia o ceaşcă de cafea ce aburea pe o măsuţă joasă.

– Mă scuzaţi, zice, când aţi sunat tocmai îmi luam cafeaua de dimineaţă.

Îi spun că eu trebuie să-mi cer scuze; şi îmi spun că, dacă ar fi fair play, mi-ar oferi şi mie o ceaşcă, să mă remontez. O oglindă îmi reflectă, în grabă, vitrina alterată. Trebuie să recunosc că nu

sunt mândru de ea. Barbişonul mi-a crescut iar pielea îmi bate în cenuşiu. Am sub ochi două valijoare stil Air France şi pleoapele atât de grele, că ar trebui să le susţin cu scobitori.

– Cu ce ocazie îi face poliţia lui Edwin cinstea de a se interesa de el? întreabă dulcea copilă.

– Nu se interesează propriu-zis de el, declar punctând propoziţia cu un mic rictus voios, ci mai exact are nevoie de el.

– Nevoie de el?

– Pentru a-l trezi pe unul dintre spectatorii de ieri seară. Băiatul a urcat pe scenă. Domnul Zobedenib nu l-a scos bine din starea comatoasă ori e vorba de un subiect de excepţie – fapt este că azi noapte, în cursul unui rond, a fost găsit adormit în culisele teatrului şi că tare ne-ar plăcea să-l restituim realităţii.

– Fantastic! exclamă puştoaica. Niciodată nu s-a petrecut un asemenea lucru. Edwin îşi cunoaşte meseria şi nu are obiceiul...

– Nici nu spun că ar fi un obicei, o rectific.

E rândul meu să te contrez, puicuţo. Ironiile tale de adineauri mi s-au pus la pipotă.

Acum sunt aproape sigur că în camera vecină se află cineva. Tocmai am auzit un uşor trosnet al parchetului. S-ar putea ca frumoasa roşcovană să mă ia în balon.

– La ce oră a plecat domnul Zonedenib?

– Abia de douăzeci de minute. Vrea să prindă avionul de la ora 8.

Îmi consult ceasul. Care arată că e 7 şi 35. Aş avea încă timp să-l interceptez la aeroport.

– E sigur că omul de care vorbiţi se află în catalepsie? insistă damicela. Nu cumva i s-o fi făcut rău?

– Nu. Doctorul a fost categoric.

De data asta, hotărârea mea e nestrămutată. Arăt spre telefon.

– Îmi îngădui să folosesc acest instrument?

– Faceţi-o, răspunde ea cu o indiferenţă cam prea afectată.

Mă duc să ridic receptorul. Toate aparatele din bilding trec printr-o centrală. O voce de femeie se nelinişteşte cu privire la dorinţele mele.

– Dă-mi, cu prioritate, comisariatul din Orly, zic.

Roşcăţica se îneacă o ţâră bând restul de zeamă.

– Ce vreţi să faceţi?

– Să întârzii plecarea lui Zonedenib. De fapt e soţul dumitale?

– Patronul, rectifică ea. Sunt secretara lui.

– Particulară? adaug fără să pufnesc în râs.

– Particulară, admite ea în loc să mă ia de sus cum ar fi îndreptăţită. Şi adaugă: Micul Marcel (rosteşte cu respect numele) primeşte multe scrisori.

Ca dovadă a spuselor sale îmi arată o avalanşă de misive într-un coş de răchită. Atunci remarc o maşină de scris portabilă, aşezată pe o mobilă.

– Şi, cu toate că vorbeşte franceza, nu poate citi şi încă şi mai puţin scrie, continuă fata. Eu răspund numeroşilor săi admiratori.

– Văd, îi răspund. Şi mai văd că-ţi începi serviciul la o oră foarte matinală.

– Astăzi e un caz deosebit; am venit foarte devreme tocmai din cauza plecării lui.

Îi arăt halatul cu care e îmbrăcată.

– Şi îţi pui o ţinută foarte comodă ca să lucrezi...

Fata roşeşte şi-şi întoarce privirile.

– Asta mă priveşte, bombăne ea.

Glasul centralistei mă anunţă că am Orly la telefon.

– Sunteţi comisariatul? întreb repede.

Tot pălăvrăgind, supraveghez uşa dinspre cameră. N-am greşit, cineva se află în spatele ei. Sunt sigur că închizătoarea s-a mişcat uşor. M-ar agasa să plec fără a fi aruncat o privire prin partea locului.

Şi fata roşcovană supravehgează camera de alături. Cu o mişcare foarte firească şi parcă discretă, se îndreaptă într-acolo.

– Alo, zic la telefon, comisarul Metéaud[1] e acolo?

– Nu, mi se răspunde.

– Atunci dă-mi-l pe adjunctul lui; aici comisarul San-Antonio.

Sunt bine cunoscut în curcănărie şi-mi impresionez colegii. Mi se răspunde că O.K.!

Aşez binişor receptorul pe comodă şi, în vârful picioarelor, mă duc la uşa odăii. Ca să înşel vigilenţa celor de acolo, îmi pun mâna în dreptul gurii şi emit câteva „Alo!" nerăbdătoare.

Uşa e încuiată, dar e rândul lui mandea să o facă pe valetul. Îmi plasez ochiul cel mai scormonitor la nivelul găurii cheii. Travling optic. Zăresc două picioare bărbăteşti. Totul fulgerător ca un trăsnet.

Din doi paşi, mă întorc la telefon. Adjunctul lui Metéaud a răguşit tot spunând că e la aparat. Îl asigur că şi mândelovici se află în aceeaşi ipostază.

– Un anume Edwin Zobedenib se pregăteşte să ia avionul Paris-Londra, cu plecarea la ora 8, îi zic.

– Ora 8 şi 4 minute, rectifică acest orologiu vorbitor.

– Fie! Interceptează-l şi pune să fie condus de urgenţă la adresa următoare (şi-i pasez indicativul băiatului Béru)[2]. Dacă protestează, spune-i că va putea lua avionul următor. La ce oră pleacă un altul?

– La 10 şi 41, replică orarul sonor.

– O.K.! Faceţi cele de trebuinţă.

Închid. Ca prin minune, puştoaica se întoarce de dincolo.

– Ai auzit? o întreb.

Face pe mirata.

---

[1] Meteo (n.tr.)

[2] Mă reţin să v-o comunic şi vouă, fiindcă, vicioşi cum vă cunosc, o şă daţi buzna să-l plictisiţi. Şi Grasul are destule de tras de pe urma Balenei sale. (n. a.)

– Nu, ce să aud?

– Am întârziat plecarea onorabilului dumitale patron. Şi cu asta, mă duc să-l întâlnesc. Ai ceva să-i transmiţi?

– Nu, nimic...

– Te numeşti domnişoara..?

– Solange Roland.

Îmi scot stiloul cu cerneală, dat fiind că am o idee prin bostănel. Trec numele în carnet şi, ca din întâmplare, acţionez pompa de cerneală a stiloului. Obiectul începe să scuipe pe hârtie şi-mi mânjeşte ca lumea vârful degetelor.

Atunci fata devine palidă. Iar eu nu-i las timp să recupereze.

– Baia e pe acolo, presupun? rostesc repezindu-mă în direcţia odăii alăturate.

Fata tresare.

– Nu! strigă. Veniţi mai bine la bucătărie, acolo e totul în dezordine...

– O, nu-ţi face probleme. Poliţiştii, ca şi doctorii, sunt obişnuiţi să vadă paturi desfăcute şi perii de păr pe tava cu micul dejun.

După care, fără multe fasoane, împing uşa...

Şi cine se amărăşte văzând cum dau buzna în odaie? Neica Landowski. Încearcă să se refugieze în baie, dar îşi dă seama în ce măsură o asemenea tentativă ar fi superfluoasă şi se aşează pe marginea patului.

Se află în situaţia domnului despuiat pe care un încornorat inopinat îl descoperă în grandirop. Nasol momentul. Nu poate pretinde, în chip decent, că ia o gură de aer proaspăt, fiindcă se află într-un dormitor cu ferestrele ermetic închise şi ştie bine că nu-l voi crede nici dacă mi-ar povesti că aşteaptă autobuzul.

– O, pardon! zic. Nu mi-am dat seama că era cineva aici.

Mă întreb dacă mă recunoaşte. Fiindcă, una peste alta, m-a văzut acum două ceasuri la tejgheaua bistroului. Şi e posibil să

nu-l fi impresionat. Totuşi mă scrutează cu un aer gânditor, ca şi cum şi-ar fi amintit pe nepusă masă. Prin gaura cheii, mă văzuse prost. Acum se află în loja de gală pentru a mă admira.

Gagica Solange a venit, clătinându-se, până în uşă şi ne priveşte. Urmează un moment de nehotărâre. Fiindcă degetele îmi sunt tot pătate de cerneală, mă duc în baia minusculă şi vagamente arhaică. Mă săpunesc, benoclându-mă la cei doi prin oglinda de la chiuvetă. Nici unul nu scoate o vorbă. Aşteaptă ca mandea să ia iniţiativa operaţiunilor.

Care va să zică, o şi iau. Cu amândouă mâinile.

– Cine eşti dumneata?

– Asistentul Micului Marcel, răspunde matahala, cu un accent polonez la înălţimea aşteptărilor.

– Şi ce faci aici?

– Presupun că e normal să vin la patronul meu.

– Dar nu şi să te piteşti în odaia lui.

– Am făcut-o din discreţie, mă asigură neruşinatul.

Are tupeu. Nu e genul de băiat căruia să faci să-i dispară sughiţul strigându-i în spate că „Hu!" Ca să-l poţi speria, trebuie să te scoli de dimineaţă şi să-ţi aduci accesoriile.

– Mi se pare, îi replic cu răceală, că ai tot interesul să te explici...

Mă priveşte, îmi citeşte în ochi hotărârea nestrămutată şi declară:

– Ca să vă spun totul, Solange şi cu mine..

– Am văzut, zic.

Solange şi cu el se au cât se poate de bine. Băieţică a venit să i-o pună îndată ce Zobedenib şi-a luat tălpăşiţa, dar vizita mea matinală le-a întrerupt transportul în comun. Iată de ce secretara era în neglijeu.

– Contez pe discreţia dumneavoastră, domnule comisar...

– Ia te uită, rânjesc eu, ai auzul bun.

Şi, fiindcă pare bine dispus, îi plasez lovitura secretă de sabie.

– L-ai văzut în dimineaţa asta pe Micul Marcel?

Face din cap că da.

– A venit la mine la hotel.

Entuziasmul mi se fleşcăie ca un buchet de reseda în plină Sahara.

– Într-adevăr?

– Da. Un glumeţ de prost gust l-a trezit în toiul nopţii şi i-a strecurat pe sub uşă un bilet ridicol. Fiindcă patronul meu nu citeşte în franceză şi era neliniştit din cauza mesajului, a venit să mă vadă la hotel ca să-i spun ce scria în bilet...

– Nu s-a gândit să se adreseze portatului de noapte?

– Zobedenib e un om foarte temător. Tocmai s-a întrebat dacă nu cumva portarul de noapte îi vârâse mesajul pe sub uşă.

Tot pălăvrăgind, ne-am întors în living.

Am dulapul plin de amărăciune, plus un stoc în odaia din spate a subconştientului. Crezusem că mi-am vârât nasul într-o afacere nasoală cât cuprinde – şi iată că totul e de o simplitate derutantă.

Întreb, de formă:

– Şi cine era autorul mesajului?

Landowski râde cât îl ţine gura.

– Haideţi, domnule comisar, zice, *îl cunoaşteţi bine de vreme ce chiar dumneavoastră l-aţi scris.*

Şi-mi arată carnetul pătat de cerneală şi lăsat pe masă.

– Recunosc hârtia, adaugă.

Muia indescriptibilă a faimosului San-Antobleagă.

Şi şmecheraşul nu se opreşte aici.

– Vă recunosc şi pe dumneavoastră. M-aţi urmărit până la cafeneaua unde m-am dus să telefonez dis-de-dimineaţă.

Din ce în ce mai bine. Peste nu multă vreme, o să mă ia de maimuţoi. Atunci, ca să mai schimb lucrurile, o dau şi eu cotită; totdeauna dimineaţa simţim nevoia să o dăm cotită.

– De ce n-ai telefonat de la hotel?

Îşi arată fasolele.

– Fiindcă linia de la Sain-Martin e deranjată; întrebaţi la hotel, vi se va confirma.

San-Antonio e regina balului. Împăratul găgăuzilor. Şi când mă gândesc că am pus să fie desfundată umblătoarea unui bistro cinstit, fiindcă mintea îmi plecase cu sorcova. Uite că mi se spun tot felul de istorii, iar eu mă port ca şi cum ar fi veridice! Maica ta Hristachi! De-ar afla Bătrânul cioacele astea, l-ar lovi criza aia din ziua Day (cea mai naşpa, fiindcă e englezească).

– Cui i-ai telefonat?

Zâmbetul nu-l părăseşte. Dezarmant; înnebunitor. Nu ştiu de ce, în prezenţa tipului ăsta am o senzaţie de inferioritate.

– Lui Solange! răspunde. I-am dat întâlnire aici.

– Vorbeai într-o limbă străină.

– În poloneză, limbea mea maternă. Solange e şi ea poloneză după mamă, nu-i aşa, iubito?

Şi-i debitează o tiradă interminabilă, la care dameza răspunde cu o tiradă de acelaşi calibru.

Nu pricep polineza, dar sunt gata să pariez pe un firicel de oţet contra vocii lui Aznavour că şmecheraşii ăştia vorbesc despre mine. Iar ceea ce spun e mai puţin decât gentil. Dacă mi s-ar traduce palabrele lor, aş vrea să mi se pună o albeaţă pe creieraşi.

– Aţi văzut? face Landowski.

Ce să mai spun? Sunt mototolit pe toată linia şi dincolo de ea. Urmează o scurtă tăcere cât se poate de tăcută, pentru ca sărmanul vostru fleştenogit de San-A. să-şi adune ideile confuze în pachete de câte şase şi să le aranjeze în naftalină.

În fond, în tot circul ăsta un singur lucru e cert: cazul Béru.

Poate că Little Marcel's brothers and sisters au conştiinţa albă ca o campanie publicitară pentru Persil, numai că Grasul a fost asfixiat la propriu şi l-am găsit sub un divan din cabina Micului Marcel. Lucrul ăsta, vrând nevrând, fie că mi se vând chestii cu toptanul, ca la Roma, fie că mi se înşiră verzi şi uscate ca la Napoli, este adevărat, există, e constatat, real, autentic, controlat, admis, irefutabil, oficial.

Béru şi-l sărbătorea pe amicul Alfred. Ţinea la rece o butelcă de Mouette sau de Veuve Clitor. Râgâia deja de plăcere şi de nerăbdare, când un telefon misterios l-a pus în legătură cu Alcazar, unde s-a grăbit să slujească drept medium unei neică pe care nici nu-l cunoştea. Ştiind că, în lipsa lui, Bertha şi coaforul aveau să-şi verifice transformatorul de energie!

Pentru numele unei anemii unsuroase, ăsta e sau nu e mister?

Fiindcă ne jucăm de-a cărţile pe masă, mandea îşi etalează toate cele cinzeci şi două de cioace, cu jockeri cu tot.

– Eşti la curent cu grasul adormit care zăcea în cabina venerabilului dumitale patron?

Haidamacul cască nişte lampioane uite-aşa de mari, mai iurit decât domnul care a comandat un Cadillac şi căruia i s-a livrat o mătură cu coadă.

– În cabină! exclamă. Adineauri i-aţi spus lui Solange că se afla în culise!

– Ei bine, nu precizasem. Individul de care îţi vorbesc (aici adresez înfricoşătorului Béru un gând emoţionant) era culcat sub canapea.

– Cine l-a găsit? întreabă Landowski.

Continuu să-i aiuresc, ca să nu-mi pierd bunele obişnuinţe.

– Un paznic de noapte.

– Totuşi cabinele sunt închise cu cheia...

– Cel adormit pesemne că s-a întors ori a gemut...

– Dacă într-adevăr se afla în catalepsie, lucrul ăsta e cu neputinţă.

– Pe scurt, cea ce contează e că a fost descoperit şi că vreau să-l trezesc. Nu eşti la curent cu şedinţa asta particulară?

– Pentru nimic în lume.

– De multă vreme o faci pe asistentul Micului Marcel?

– De aproape patru ani.

– Şi niciodată nu s-a mai produs un astfel de incident?

– Niciodată. Fireşte, ni se întâmplă ca, la terminarea spectacolelor, să primim vizita unor inşi sceptici şi care cer să fie adormiţi. Micul Marcel îi adoarme în opt cazuri din zece, dar îi trezeşte imediat. Niciodată nu i s-a întâmplat să abandoneze vreun client aflat în transă.

– După părerea dumitale, ar fi posibil ca vreun client deosebit de receptiv să adoarmă la loc prin propriile sale mijloace?

– Nici vorbă, e ridicol...

Se gândeşte o clipă, apoi, categoric:

– Am auzit-o pe Solange spunându-vă adineauri că omul despre care vorbiţi poate că nu era magnetizat. Până la proba contrarie, îi împărtăşesc părerea. Trebuie să fie vorba de o deficienţă cardiacă sau de ceva asemănător. Aţi avut dreptate cerându-i Micului Marcel să intervină, el vă va lămuri în privinţa asta.

– Ceea ce nu ne-ar explica pentru ce individul se găsea în cabina voastră, bombăn eu.

– Poate că e sub influenţa unui anestezic administrat de cineva care are interesul să-l neutralizeze. Acest cineva îl va fi târât în cabina Micului Marcel, ca să îndrepte bănuielile pe o pistă falsă. Calculul lui era bun. Într-adevăr, când găseşti un ins adormit în cabina unui hipnotizator, primul gând ce-ţi trece prin minte, indiferent dacă eşti sau nu poliţist, e că hipnotizatorul l-a adormit.

Îmi spun, la puterea o mie, că omul are dreptate. Şi-mi mai spun că între un pateu cu crustă şi San-Antonio nu e o diferenţă mai mare decât între Bérurier şi un încornorat. Să fim logici, loiali şi pozitivi: de la bun început mi-am vârât degetele în ochi până la omoplat. Caracteristica omului puternic, a zis nu ştiu care tembel, e să ştie să-şi recunoască greşelile. San-A. şi le recunoaşte pe ale sale. Atunci când trebuie, San-A. se bate cu pumnii în piept până-şi rupe coastele. Uite aşa e San-A. şi altminteri nu.

Se prinde, în sfârşit, că magia e o artă a iluziei. A crezut că aceasta avea un cuvânt de spus în somnul bérurian şi constată că totul a fost o iluzie.

Şi atunci San-A. face marşarier. Ştie să danseze polca de-a-ndaratelea.

– Scuzaţi deranjul, zic. Dar trebuie să-l duc pe patronul vostru la căpătâiul pacientului.

Solange îmi numără cu ochiul stâng zece picături de extaz iar cu cel drept douăsprezece de extaz în plină forţă.

– Dacă aţi avea bunăvoinţa să nu-i spuneţi că...

Strecor către farmecele ei o privire nostalgică.

– Contează pe mine, răpitoare persoană. Chiar dacă eşti poliţist, nu înseamnă să nu fii băiat bun.

Mă întreb totuşi de ce gagicuţa roşcăţică se teme atât de mult ca adormitorul public *number one* să nu fie la curent cu legătura dintre ea şi Landowski. Sau, mai degrabă, nu mă întreb deloc – ştiu de ce. Micul Marcel nu îi e doar patron. Şi dacă ar şti că şi-o trage cu asistentul, i-ar face o scenă în mare exclusivitate mondială.

Fie zis între noi şi terenul de fotbal de la Garenne-Colombes, nu e nici o scofală să fii supermanul subconştientului şi habar să n-ai că puicuţa ta te încornorează clasa una.

Îi las pe cei doi porumbei, ca să mă propulsez pe terenul lui B.B.

CAPITOLUL VI

În care se adevereşte că harul lui Marcel e cu sens unic

În imobilul Matahalei e chiloman. Chelnerul bistroului de la parter şi-a părăsit tijgheaua şi domneşte peste scară ca un suveran absolut, ţinând în chip de sceptru o perie pleşuvă pentru spălat sticle. Portăreasa, o importantă persoană a cărei circumferinţă a taliei nu are egal decât în importanţa acordată de dânsa subjonctivului, descrie sosirea lui Béru pe o targă, vorbind cât o ţin bojocii, fiindcă vecinului de dedesubt i se descarcă bateria aparatului auditiv.

– Bietul om, atât de palid, se lamentează castelana de la Promontoriul Cerber, el pe care îl ştii mereu congestionat, acuma e cadaveric. Şi nimeni n-a fost acasă ca să-l primească. Grăsana lui s-a dus să-şi petreacă noaptea la cine ştii, din cauză că, probabil, o atrage mirosul parfumurilor!

Îmi croiesc drum prin populaţie, cu dalta mea de spart gheaţa, daltă portabilă, dispunând la tăiş de injecţie de apă caldă şi lateral de roţi cu tracţiune submultiplicată – şi urc cu paşi urgenţi treptele ce conduc la Béru. Număr patruzeci şi cinci, câte are Ricardul pe care Grasul îl bea cu dragă inimă la ceasul nobil al aperitivului.

Uşa de la a sa *home* e deschisă iar domnii de la jandarmeria călare execută un du-te-vino prin apartament. Sunt trei la număr, printre care unul dintre cutezătorii gardieni de noapte, făcând ore suplimentare cu o cutezanţă şi o abnegaţie demne de uniforma ce o poartă.

Omul vine, în fuga mare, să-mi raporteze.

– L-am adus aici conform instrucţiunilor dumneavoastră. Nu era nimeni în apartament. Din fericire, am găsit cheia într-unul din buzunarele lui.

Mă duc în dormitor. Care îmi aminteşte de o crescătorie de porci ce mi-a plăcut mult; asta totuşi e mai puţin modernă şi cu mult mai puţin curată. Amicul Béru zace în patul conjugal, mai desfundat decât un drum de ţară după trecerea unei divizii de panzere. E în aceeaşi atitudine ca atunci când l-am descoperit. Până la urmă, o să semene cu propria lui statuie. Te aştepţi să găseşti la picioarele culcuşului o placă de marmură pe cât de explicativă, pe atât de comemorativă: „Lui Benoît Bérurier, martir al legilor căsătoriei, Patria milostivă".

Îi pipăi pulsul. Funcţionează la fix în straşnica lui carcasă. Dacă se va mai trezi vreodată, Grasul se va simţi nou-nouţ, ca un costum dat la întors. Până atunci, încep să mă neliniştesc pentru barosana lui persoană. Îmi revin în memorie povestiri despre tipi care au soilit-o mai mulţi ani la rând. Îl vedeţi pe Béru în aceeaşi situaţie? Vi-l închipuiţi pe huiduma asta de subaltern al meu horăind până la vârsta pensionării şi pe urmă trezindu-se ca să se ducă la culcare?

Berthe s-ar da în bărci nepedepsită, cu nea Bigudiu şi cu comisionarii în trecere prin partea locului. Şi-ar instala soţul, într-un pat de campanie, în colţul hogeacului – şi să te ţii pe urmă crăceli în chip de roza vânturilor!

În condiţiile astea, mi-ar conveni şi mie căsătoria: sunt amator

de Frumoasa din pădurea adormită. Doar că aş fi mai puţin fraier decât Făt-Frumos şi aş umbla în vârful picioarelor ca să n-o trezesc.

Un tărăboi mă face să ciulesc urechea dreaptă. E faimosul Zobedenib, care se anunţă, escortat de doi caralii din Orly. Şi e oricum vreţi egipteanul, numai mulţumit nu. Intră în odaie orăcăind ca un narcoman căruia un traficant de prafuri i-ar fi vândut, în loc de cocaină, bicarbonat de sodiu.

– Asemenea procedee sunt incalificabile, face nenicul într-o franceză uşor anglo-egipteană. Mă voi plânge superiorilor dumneavoastră.

Atunci temerarul San-Antonio face doi paşi în faţă.

– Vă ascult, zice susţinând privirea hipnotică a Micului Marcel. Eu sunt unul dintre superiorii în chestiune.

Credeţi-mă dacă vreţi, iar dacă nu vreţi daţi fuga să vă operaţi de apendicită, dar cel ce-şi pleacă ochii este adormitorul. Poate că şi eu am felinarele pline de fluid? Ar merita o încercare.

Nu vreţi să-mi fac groggy interlocutorii doar cufundându-mi în obloanele lor raza magică? Oricum păpuşicile se umezesc toate când le arunc câte o strălucire de proiector! O, băieţi, dar nu cum a să mă antrenez în faţa oglinzii! Dacă mi se întâmplă să mă adorm singur, înseamnă că am înaltă tensiune în razele X, nu?

În oraş, Micul Marcel e şi mai mititel decât pe scenă. Dacă ar fi oleacă mai mărunt, ar semăna cu un pitic.

Poartă un costum în carouri alb cu negru, care-l face să semene cu un eşichier umblător. Are cămaşă verde şi papion de culoarea matostatului; iar bostănelul îi e împodobit cu o ciupercă drăgălaşă, imitând blana de cârtiţă, şi cu panglica împletită ca un şnur. E mai tirolez decât întreaga Austrie, dragă doamnă. Ar fi trebuit chiar să poarte un pămătuf de coadă de viezure pe o latură a găinii; dar Marceloaţă l-a scos – fără îndoială fiindcă vreunul dintre cei apro-

piaţi i-a atras atenţia că avea astfel un aer peste măsură de tembel, dacă nu cumva omul l-a folosit ca să-şi săpunească barba.

– E inimaginabil! protestează egipteanul. Trebuie să iau avionul spre...

– Ştiu, i-o tai. Eu am ordonat să vii aici.

– Şi cu ce drept, domnule?

– Pentru început, cu ăsta de aici! mă răstesc plimbându-i pe sub parbriz cartea mea de vizită.

Băiatul îi aruncă o privire.

– Nu văd cu ce drept se amestecă poliţia în treburile mele. Culmea e că oamenii ăştia...

Şi-i desemnează pe escortatorii mei.

– ...oamenii ăştia nu aveau nici un fel de hârtie ca să acţioneze...

– În ceea ce priveşte hârtiile, ne vom ocupa mai târziu, îl asigur cu glas rece. Acum să facem ce e mai grabnic.

– Ce e mai grabnic sunt eu, fulmineză domnul Bleojdeală magică, pocnind din degete. Sunt aşteptat la Londra...

– Poţi pleca îndată şi chiar telefona până atunci, ca să te scuzi.

Îl împing în direcţia culcuşului bérurian.

– Îl recunoşti pe omul ăsta?

Micuţul se aproprie şi se chiombeşte la Grasul prăbuşit în crivatul lui. Imediat încetează s-o mai facă pe nebunul. Nu păleşte, fiindcă deja are tenul verzui, dar sprâncenele groase i se unesc într-un mod semnificativ.

– Păi, bâiguie, e unul dintre subiecţii mei de ieri seară?

– Exact.

– Ce-a păţit?

– Te-am convocat aici tocmai ca să mi-o spui dumneata, dragă hipnotizatorule...

Mă priveşte cu o moacă aiurită.

– Nu înţeleg!

– Omul ăsta n-a mai ieşit din teatru după reprezentaţie. Şi a fost găsit sub canapeaua din cabina dumitale.

Aştept o secundă şi jumătate, după care îi urlu în plină muie.

– Explicaţia?

Micul Marcel tresare. El unul nu e temerar. Când se duce la grădina zoologică, nu-şi vâră lăboanţa printre gratiile cuştii leului ca să-l mângâie pe coamă. Şi când, în bistroul unde îşi bea lichiorul, se încinge o încăierare, dă fuga la cabina telefonică să întrebe automatul cât e ora.

– Nu ştiu nimic! se lamentează magul.

– Drace, rânjesc eu, pentru un tip care citeşte gândurile nu e deloc grozav.

Micuţul nu pricepe sarcasmul.

– Începe prin a-l trezi pe domnul ăsta, îl sfătuiesc, o să stăm la taclale după aceea.

Imbecilul ăsta de adormitor mă calcă pe bătături până la os. Se apropie de zăcătoarea lui Béru şi se înclină asupra lui. Îi pocneşte din degetele în orificiile clăpăugelor, ca pe scenă, atunci când îşi trezeşte nătăfleţii. Dar la fel de bine şi-ar fi uşurat beşica într-o vioară. Grasul nu se mişcă nici un sfert de zecime de fir de păr.

Marceloanţă îmi aruncă o privire pierdută.

– Nu.... nu se trezeşte! îmi dă de ştire.

– Nu-ţi bate joc, bătrâne! bombăn. Nu cumva harul dumitale e, uneori, unilateral? Pe scenă, când îţi adormi voluntarii într-ale horăielii, îi trezeşti pe urmă cu un bobârnac.

La care el strigă:

– Dar înţelege-mă, domnule comisar: *nu eu l-am adormit!*

E o asemenea disperare în strigătul lui, un asemenea avânt, încât sunt ispitit să-i dau crezare. Simţindu-mă atent, el continuă!

– Dacă l-aş fi adormit l-aş mai fi instalat la mine în cabină?

Argumentul e de greutate, cum spune un harterofil alterat dintre cunoştinţele mele. De altfel, Landowski mi-l şi adusese.

– Ei bine, zic, omul ăsta e sau nu în stare de hipnoză?

Micul Marcel încuviinţează.

– Fără nici o îndoială...

– Şi nu-l poţi trezi?

– Nu, fiindcă nu a fost adormit de mine. Eu nu trezesc decât subiecţii care adorm la ordinul meu, e lesne de înţeles.

Accentul lui mă scoate din pepeni.

– În concluzie eşti neputincios?

– Absolut neputincios.

– În cazul ăsta, ce mă sfătuieşti?

– Să consulţi un neurolog.

Raţionamentul lui se adaugă celui al bătrânului doctor de azi noapte. Ce specialist îmi recomandase moşneagul cu bărbuţă? Fac apel la darurile mele mnemonice. L-am găsit, profesorul Tessingler.

Mă duc la telefon şi cer de la informaţii numărul acestei somităţi. În mai puţin timp decât îi trebuie unui veterinar să facă dintr-un motan un celibatar pe viaţă, obţin cabinetul profului. Asistenta lui îmi zice că în prezent omul se află la clinică, dar că va trece pe la cabinet la începutul după-amiezei.

Grasul continuă să le soilească în neştire.

Le spun sticleţilor prezenţi că se pot întoarce la bazele lor, cu excepţia unuia singur, destinat să joace rolul de gardă de hipnotizat.

– Nu are şi el o nevastă? întreabă agentul de noapte, care îi simte ceva legături secrete cu mandea.

– Ba are una, în participaţiune, îl lămuresc. În momentul de faţă, respectiva trebuie că se află la celălalt acţionar; e inutil să o anunţăm, că se va întoarce oricum destul de devreme.

Îi ating braţul Micului Marcel.

– Vino cu noi, o să pălăvrăgim ceva, în aşteptarea următorului dumitale avion.

– Unde? întreabă fachirul, speriat.

– La mine la birou, acolo vom avea linişte.

El se uită la ceas.

– Dar...

– O să ajungi, îţi promit!

Şi o tăiem, braţ la braţ, ca doi draci de pretinari.

De altfel, există diavoli, măi băieţi?

În calitate de drăcuşori, Zonedenib şi mândelovici avem fiecare sfera noastră. El e diavolul lumii de dincolo iar San-A. diavolul de pe aici, din lumea noastră (şi cea mai bună, încercaţi să o adoptaţi).

Urcăm în şareta mea. Micul Marcel începe să vocifereze. Spune că pierderea asta de timp îi aduce prejudicii şi că dacă vreodată presa o să afle despre amestecul lui cu poliţia nu-i mai rămâne decât resursele de a merge să-şi exercite harul în maternităţi, asistându-le pe femei în timpul naşterilor.

La care eu îi replic că ar fi un mod mult mai uman de a-şi utiliza cunoştinţele. Atunci el se strâmbă la mine. Şi, într-o atmosferă extrem de tensionată, pătrundem în curcănărie.

CAPITOLUL VII

În care fac dovada că n-aş fi avut nimic de învăţat de la Sherlock Holmes

Nu, nu mai avea nimic să mă înveţe acel superman al deducţiei, deoarece atunci când San-A. se pune pe treabă în materie de meninge, nu se teme de nimic şi de nimeni, nici măcar de o meningită.

Dacă stau să mă gândesc, mi se pare că, dacă nea Sherlock s-ar fi întors printre noi, drăgălaşul de San-A. al vostru, doamnelor, l-ar fi învăţat pe ăla nişte chestii. Ba chiar mai mult decât nişte chestii: cioace.

Drace, băiatul era englez. Care va să zică, n-avea de unde şti să gătească tuluzana iahnie de fasole cu ciolan afumat. Şi tot fiindcă era englez, în privinţă de amor nu rupea inima târgului! De altfel, dacă nu vă temeţi că vă ia cu ameţeală, vă voi livra, franco, adâncul gândirii mele: Sherlock era poponautilus. Trebuie să ştii să citeşti printre linii, ca nevestele şefilor de gară.

Păi relaţiile lui cu Watson, ce să mai vorbim. Sunt praf în ochi, explicaţii pentru găgăuţi! Pretenerai de nedespărţit – ştim noi ce vrea să zică asta! Pidosnic Holmes, da!

Îmi spun toate astea urcând scara plină de trepte ce duce spre

biroul meu. Egipteanul mă urmează penibil, bombănind nişte hieroglife.

Deschid uşa şi-l las să intre primul. Omul Nilului se opreşte. Atunci descoper obiectul stuporii lui: Pinaud cel grozav, cel scump, cel demn, cel blând, cumsecadele Pinuchet se dedă unei ocupaţii fără nimic poliţienesc – se dă, prin birou, cu ciclomotorul. Mai exact, încearcă să se dea; fiindcă, pentru moment, strădaniile lui sunt puţin concludente.

Apariţia noastră îl face să tresară. Trage maneta de acceleraţie în sens invers şi, în loc să se oprească, dă buzna peste noi. Micul Marcel, care trebuie să fi văzut ceva coride, face un salt în lături, iar Reverendul se răstigneşte pe uşorul uşii. Ciclomotorul îşi continuă de unul singur plimbarea pe culoar, zigzagând de la un perete la altul. Şi-l percutează pe Honoré Padebalzac, băiatul de serviciu, care tocmai îşi făcea apariţia ducând, în faţa impozantei lui moace, un teanc de dosare înalt cât Pelvoux.

Honoré sloboade un zbieret care face să freamăte tot etajul şi dispare sub o furtună de hârtiuţe.

În vremea asta, Pinaud, trântit pe parchet, îşi revine din emoţie.

– Scuzaţi-mă, i se adresează egipteanului, dar la început velomotorul te trădează.

– De unde ai luat maşinăria asta? vociferez eu.

– Nevastă-mea zice cu umilinţă Deşeul.

– Ea ţi-a oferit-o?

– Nu, a câştigat-o la un concurs de cuvinte încrucişate. Cucoana mea e foarte tare. Şi fusese vorba de un cuvânt dat naibii, te asigur. Se întoarce spre mag: „Ale cărei stamine prezintă două antere". Vă daţi seam cât sunt de vicioşi organizatorii de concursuri. Ei bine, doamna Pinaud l-a găsit: era vorba de dianteră, în opt litere.

Îl dau afară în trei litere, ceea ce pulverizează recordul doamnei

maici Pinuchet şi, pe când el se duce să-şi recupereze bolidul pentru a se antrena la saltul mortal, eu îl sfătuiesc pe Zobedenib să se aşeze pe un fotoliu pivotant, în faţa biroului.

Odaia duhneşte a gaze de eşapament şi a benzină. Vă jur că nişte echipieri ca Pinuche şi Béru nu se găsec decât la Marea Baracă.

– Nu va durea prea mult, nădăjduiesc?

– Nu. Hai să începem cu începutul. La sfârşitul reprezentaţiei de ieri, după ce ţi-ai trezit subiecţii şi ai salutat publicul, ce-ai făcut?

– M-am dus în cabină ca să mă dezbrac.

– Cabina e numai a dumitale?

– Fireşte.

– Şi asistentul?

– A, nu-i trebuie cabină, fiindcă intervine în costum de stradă, fără machiaj de scenă. Rolul trebuie să fie cât mai eficient cu putinţă, înţelegi?

– Înţeleg. Atunci să spunem că te-ai dezbrăcat?

– Într-adevăr. M-am demachiat şi mi-am pus hainele obişnuite.

– Nu l-ai revăzut pe grăsan?

– Nu. Ştii, îmi trebuie mai mult timp decât pacienţilor mei ca să mă pregătesc de plecare. Trebuie să-mi scot costumul de scenă, să-mi deschei manşetele etc. Când am ieşit din teatru, nu mai eram decât eu şi portarul.

– Ce-ai făcut apoi?

– Ei bine, mi-am încuiat cabina. I-am spus la revedere portarului care făcea ordine în cabina subiecţilor şi a trecut pe la ieşirea artiştilor.

– Luând cheia cu dumneata?

– Nu, punând-o, în trecere, pe vizeta cabinei.

– De unde oricine ar fi putut s-o ia?

– Desigur – dar mai târziu, înainte să plece, portarul agaţă cheia în cutia din ghereta lui, pe care la rându-i o încuie, aşa încât...

Îl întrerup:

– Perfect. Şi după aceea?

– După aceea? Păi am fost să iau cina.

– Te pot întreba unde?

Zonedenib îşi coboară, nemulţumit, sprâncenele groase.

– Auzi, domnule comisar, ăsta e un adevărat interogatoriu.

Să te însori, nu alta, cum zicea un eminent gramatician dintre cunoştinţele mele (el a inventat paranteza hidraulică, punctul şi virgula suprajoase şi trăsura de unire cu cremalieră; şi tot el a pus să fie desenat, de către Loewy, L cu apostrof aerodinamic, de linie italiană, şi a întreprins cercetări în scopul de a-i reda lui e mut darul vorbirii).

– Spune-i cum pofteşti, i-o întorc lui Maurice.

Şi-i servesc clasicele una caldă-alta rece, adică trec de la stilul glumeţ la cel supergrav, cu o instantaneitate care îl asfixiază.

– Numai că omul ăla a fost descoperit, de fapt, pe teritoriul dumitale, şi e normal să procedez la o anchetă; sper să fii de acord că afacerea nu e deloc clară?

La care dumnealui nu mai insistă.

Când mă pregătesc să continuu, uşa se întredeschide şi prin crăpătura ei vetustul Pinaud îşi vâră muia vlăguită, de dinozaur constipat.

– San-A., mi se adresează, am a-ţi vorbi. În legătură cu velomotorul meu, într-un sens...

Fulminez, întrucât am sertarul cravatei plin de bombe fumigene.

– Taĭ-o şi lasă-mă, fir'ar de colo până dincolo! Caţără-te pe maşinăria ta şi coboară scara!

El bombăne proteste sau invers, totuşi se evacuează.

– Să reluăm, îi zice lui Nibedezob: unde ai cinat?

– La Matignon Matuvu[1].

– Singur?

– Frizezi indiscreţia, domnule comisar, bâiguie el.

– Am bigudiuri speciale. Aşadar?

– Nu, eram însoţit.

– O femeie?

– Fiindcă insişti, da.

– Numele ei?

Încurcătura i se preface în ocluzie intestinală.

– Sunt un gentleman, se indignează regele prafului în ochi.

– Ce se potriveşte, îl aprob, şi eu sunt un altul – aşadar suntem făcuţi să ne înţelegem... spuneai deci că doamna în chestie se numeşte?

– Solange Roland.

Nici nu clipesc.

– Să rămână între noi, oftează magul.

Evoc în fugă volumele gagicii.

– Cu plăcere, nu mă pot împiedica, la rându-mi, să oftez. Şi după cină?

– Insişti prea din cale-afară, domnule comisar.

– Cu insistenţă, aşa-i.

– Ne-am întors la mine acasă.

– Strada Chanez?

Se fâţâie oleacă.

– Da.

– Şi v-aţi petrecut acolo toată noaptea?

– Da.

---

[1] *Ma tignon m'as tu vu:* „cocul meu, m-ai văzut?" (n. tr.)

– Aţi plecat apoi la ce oră?

– În dimineaţa asta, pe la 7, să iau avionul.

Cuvântul avion îl trezeşte la realitate. Se benoclează iar la cadranul solar. O tăcere angoasantă coboară în birou, abia uşor tulburată de pârâiturile furioase ale ciclomotorului lui Pinouche de pe coridor.

Am impresia că pe bună dreptate l-am luat din scurt pe împărţitorul de horăieli. Care îmi vinde cu camionul gogoşi de sezon. Bălmăjelile lui nu se leagă absolut deloc cu spusele secretarei şi ale asistentului. Landowski nu a încercat nici o clipă să tăinuiască vizita nocturnă a lui Zonedenib, nici chestia cu mesajul misterios...

Staţi niţel, băieţi, că trebuie să mă gândesc foarte adânc. Şi giroscopul meu cu baie de ulei se cam blochează. Asistentul pretinde că patronul său nu citeşte franţuza. Or, cioaca e falsă fiindcă, adineauri, la alde Béru, când i-am arătat cartea mea de vizită, egipteanul a luat cunoştinţă de conţinutul ei şi a început să-mi spună comisare.

Landowski mai spune că lui Solange s-a dus să-i telefoneze de la bistro. Or Zobedenib mărturiseşte că puicuţa şi-a petrecut noaptea cu el şi la el acasă.

Ăsta zic şi eu pachet de noduri! Ca să-i vii de hac, îţi trebuie unghii ascuţite şi multă răbdare.

Nouă irupţie inopinată a lui Pinaud.

– Te asigur, San-A., că trebuie neapărat să...

Atunci, fără să ezit, îi strig un celebru cuvânt de şase litere care, în caz de nevoie, i-ar putea fi de folos doamnei Pinuche la concursurile ei cu cuvinte încrucişate.

Delicatul Deşeu se retrage ca marea în reflux.

Iar eu, San-A. îmi reiau firul şi filmul raţionamentelor.

Trei personaje. Un artist de music-hall, asistentul lui şi secretara particulară. Când îi interoghezi separat, au aerul unor îngeraşi şi se justifică lesne. Numai că justificările astea se contrazic între ele. Cine minte? Sau mint tustrei?

Sunt înclinat să cred ultima ipoteză.

Zobedenib minte când pretinde că nu a plecat de acasă. Dar minte şi când afirmă că şi-a petrecut noaptea cu Solange? Landowski minte când susţine că bossul lui nu le are cu franceza...

Măcar de s-ar putea trezi umflatul de Béru! Mi-ar dezvălui nişte chestii Grăsanul.

– Tare-aş vrea să pot să plec, domnule comisar.

– Citeşti în franceză, domnule Zobedenib?

– Vai, nu! Înţeleg perfect franceza, o vorbesc destul de bine, dar nu o pot citi. Mi se trage, cred, de la faptul că vorbesc multe limbi...

Am un zâmbet de triumf. Ah, înger-îngeraşul meu, o să te strâng cu uşa îndată. Ai să pricepi pentru care firmă lucrez.

– Şi totuşi, domnule Zobedenib, n-aţi întâmpinat dificultăţi, adineauri, să citiţi cartea mea de vizită.

Mă aştept să-l văd pălind, dar dimpotrivă, domnul izbucneşte într-un râs cât se poate de voios.

– Citesc în engleză, care e aproape limba mea maternă. Or, cuvântul *Police* este acelaşi în engleză ca şi în franceză, iar cuvântul comisar se scrie *commissary* în limba bătrânului Will...

Zece din zece şi mai aduceţi o porţie de trufe pentru împuţinatul San-Antonio. Vedeţi dumneavoastră, nostim la protagoniştii acestei afaceri misterioase e faptul că totdeauna cad pe gaibaracele lor, cu uşurinţa unor motani vagabonzi. Până la urmă, totul devine un coşmar. Au un fel de a te adormi în oraş, fără nici o legătură cu adormirea practicată pe scenă.

Aici, un punct pentru Landowski: Zobedenib nu citeşte în franceză. Bun, dar dacă Lando e în regulă, egipteanul continuă să mă aiurească în privinţa nopţii petrecute cu Solange. Roşcăţica nu a fost cu el pe Strada Chanez. Altfel n-ar fi fost nevoie ca magul să apeleze la polonez pentru citirea mesejului meu, exact?

– Domnişoara Solange Roland este şi secretara dumitale, aşa-i? Cel puţin asta pretinde.

– O cunoşti? strigă Zbdnb.

– Altfel de unde aş fi ştiut că pleci la Londra cu avionul de 8?

O lovitură în uşă.

– Intră! zic cu glas tunător.

Re-reapariţie pinescă. Cu muia plină de ulei şi partea de jos a cracilor de la pantaloni lipsă, fiindcă de fiecare dată şi i-a prins în lanţul pedalierului, ceea ce justifică proverbul: unde e lanţ nu e plăcere (Vermot dixit).

– Ascultă, San-A., sunt obligat să merg la doctor pentru o radiografie de pilor pe care trebuie să o fac din cauza gastritei...

– Destul! De vreme ce tot te duci acolo, fă-ţi şi o radiografie a mansardei care, după câte cred, e ticsită de gărgăriţe!

– Bine, bine! La urma urmei, sunt prea bun ca să mă supăr. *Bun* şi *bou* încep cu aceeaşi literă.

Îl iau peste picior, ca la sârba popilor:

– Tot ce te priveşte începe cu aceeaşi literă, Pinuche; dar marea ta greşeală e să crezi că e vorba de un B, din care cauză eşti mereu în întârziere cu o gaură!

Un vehement pocnet de uşă îmi dă măsura nădufului său.

– Miss Roland, continuu, pretinde că nu şi-a petrecut noaptea la dumneata, ci că a sosit acolo foarte devreme.

Piticul ridică din umeri.

– E delicat pentru o fată să mărturisească faptul că e amanta patronului ei.

– Va să zică a dormit în Strada Chanez?

– Da.

– Nu ai fost deranjat de nimic în cursul nopţii?

Aici am dat lovitura. Omul se tulbură ca un pahar de Pernod scos în ploaie.

– Ba da.

– Povesteşte-mi...

– Un mesaj, în toiul nopţii. Şi la uşă nu era nimeni.

– La ce te-ai gândit?

– Nu ştiu. M-a neliniştit, fiindcă nu puteam citi ce scria acolo.

– Ce-ai făcut atunci?

– M-am dus la asistentul meu, care locuieşte în apropierea apartamentului unde stau.

– De ce n-ai pus-o pe Solange Roland să citească biletul? Ar fi fost mai simplu.

Îşi freacă obrajii.

– Dormea. În plus, m-am gândit că scrisorica se referea la legătura dintre noi şi n-am vrut să o sperii.

Poftim de vedeţi, tipilor! Uite cum se intersectează oamenii buni! Încă o dată, totul se explică. Cine să fie oare celebrul autor care pretindea că misterul nu există? Mi se pare că San-Antonio, dar nu sunt sigur...

Ultima minciună în suspensie: cea a lui Landowski care afirmă că i-ar fi telefonat lui Solange ca să stabilească o întâlnire. Dacă gagica se afla cu adevărat la Zobedenib, nu putea răspunde la telezbanţul personal.

– Perfect, domnule Zobedenib, zic, pentru azi e de ajuns. Voi pune să fii condus înapoi la Orly şi îţi doresc un very good voiaj (sprâncenat).

Moaca i se luminează.

– Sper că vei găsi repede soluţia acestei enigme, recită anestezicul ambulant, şi că subiectul aflat în stare de hipnoză îşi va recăpăta...

Nu mai ascult urările lui de sfârşit de an. Telefonez la serviciul cărăuşilor ca să cer o maşină pentru folosul sirelui Zobedenib.

Şi ne despărţim cu o strângere de cartilaje, spunându-ne că „pe curând".

CAPITOLUL VIII

În care continuu – după părerea mea – să-l mistific pe Sherlock Holmes

Unul pe care încă nu l-am văzut şi pe care vreau să-l văd este portarul de la Alcazar. N-am avut parte decât de glasul lui la telezbanţ şi estimez că chestia asta e absolut insuficientă; aşa că, îndată ce Zobedenib mi-a arătat călcâiele, mă propulsez în grota respectivului.

Unde dau peste un gorobete de ispravă, care fusese instalator şi s-a lansat în portăreală, asemeni Mariei-Antoaneta, ca urmare a unui accident în cursul căruia şi-a pierdut trei degete şi jumătate la mâna dreaptă şi unul şi jumătate la mâna stângă; ceea ce, per total, reprezintă o mână întreagă împărţită la doi. Recunoaşteţi că sunt dotat pentru matematică.

E văduv, înalt, sexagenar, tuberculos şi chelbos. Când mă prezint în sălaşul lui, cerberul e ocupat să-şi confecţioneze două ouă ochiuri, ceea ce, după mine, e cel mai bun mijloc de a utiliza două ouă atunci când posezi, pe deasupra, încălzire cu gaze, o tigaie şi un pachet de Astra-anticomplexe.

– Vreţi să v-o spun pe şleau? zice după ce am făcut cunoştinţă. Vreţi să v-o spun?

Vreau. Şi el o face:

– Talmeş-balmeşul ăsta nu e deloc clar.

Acestea fiind zise, sustrage fesele tigăii de pe limba albastră a gazului, o stinge pe cea din urmă şi se instalează la o măsuţă acoperită cu o pânză cerată, pentru a consuma neîntârziat şi sub ochii mei cele două puicuţe nesorocite.

– Ce înţelegi prin „deloc clar", mă hazardez.

– Vreau să zic deloc clar şi cu asta basta.

Îşi tornă o înghiţitură de cărţălău, privind cum sfârâie ouăle în tigaie.

– Hai să vedem, îl îndemn, ce ai făcut după reprezentaţia de ieri.

– Am stat în culise, ca să supraveghez lumea ce se îmbrăca şi să le pasez ceva bonuri de şedinţă.

– Ce înţelegi prin bonuri de şedinţă?

– Ei bine, nenicii care o fac pe marionetele pe scenă nu văd spectacolul, fiindcă sunt adormiţi şi, de fapt, spectacolul sunt chiar ei. Atunci, fiindcă şi-au plătit biletul, şi direcţiunea, deloc proastă, nu vrea să le restituie banii, le dăm o intrare gratuită pentru altă dată. O chestie isteaţă. Oamenii revin cu prietenii lor...

– L-ai văzut pe insul adormit pe care îl păzeau gardienii publici?

– Grăsanul ăla?

– Da.

– Urcase pe scenă...

– Da.

– Îl ştiu, l-am văzut când ieşea cu ceilalţi.

– I-ai dai şi lui o contramarcă?

– Nu.

– Eşti sigur?

– Sigur. Am făcut împărţeala, dar când am isprăvit nu l-am mai văzut...

– N-ai fost surprins?

– Nu prea. Tot timpul se cară câte unii fără să mai aştepte. Îşi atacă ouăle, fiindcă nici ele nu mai aşteaptă.

– După care?

– După care ce?

– După împărţirea tichetelor ce s-a întâmplat?

– Ei bine, am măturat vestiarul. Tembelii ăştia se cred îndreptăţiţi să-şi arunce chiştoacele peste tot.

– Când ai terminat această delicată operaţie, mai rămăsese cineva în teatru?

– Da, domnul Nibedezob.

Portarul îşi oferă un gălbenuş întreg şi îl mestecă delicat, fără să acorde atenţie gălbenuşului celălalt, care se legase ombilical de primul şi care şi-a părăsit camaradul doar ca să se refugieze în şliţul portarului, şliţ ce mi se pare un loc de desăvârşit repaus.

– L-ai văzut plecând?

– Bineînţeles. Totdeauna pleacă ultimul, fiindcă e meticulos şi îi ia mult timp să-şi schimbe ţoalele.

– Era singur?

– Absolut singur.

– Şi asistentul lui?

– O, ăsta nu şomează. Nici măcar nu aşteaptă să coboare cortina. Imediat afară!

– Maşiniştii?

– Nu mai există. Cortina e acţionată de un electrician. Când ai un tip care îţi asigură de unul singur întreg spectacolul, mergi cu echipă redusă...

– Şi electricianul ăsta a plecat înainte de Micul Marcel?

– Cu mult înainte.

– N-a intrat nimeni în cabina Micului Marcel în timp ce acesta se dezbrăca?

– Nu. Oamenii care cer ortografii sau lămuriri îl aşteaptă în salonul anume amenajat, aproape de loja mea. E un avizier la intrare.

– La plecarea lui Zobedenib ai ieşit şi dumneata cu el?

– Nu, am rămas să sting luminile.

– Şi cheia cabinei lui?

– A pus-o aici, pe măsuţă. Iar eu, la întoarcere, am agăţat-o colo.

– După aceea ce ai făcut?

– Am încuiat hardughia şi m-am dus la culcare. Am o cameră mare, la etajul şase, în imobilul de alături.

– Vrei să-mi aprinzi lumina peste tot? Mă duc să dau o tură prin culise.

– Cum doriţi, consimte el, recuperând cel de-al doilea ou din poziţia sa strategică.

Se ridică şi mă precede până în fundul coridorului, unde se găseşte tabloul cu întrerupătoare. Îmi oferă proiectoarele de gală.

– E nevoie să vă însoţesc?

– Inutil, pentru genul ăsta de investigaţii prefer să fiu singur.

– Atunci spor la investigaţie; eu mă duc să mănânc mai departe.

*

Mai e nevoie, bandă de ceea-ce-sunteţi, să vă descriu preumblările mele prin teatrul domnului Poulatrix, campionul olimpic la aruncarea discului (specializat în tot felul de şmecherii)?

Mai trebuie să vă vorbesc de uşile şi cabinele pe care le deschid şi le închid? De scrântelile de gât pe care le încasez tot mergând cu capul plecat? Să vă mai fac o dare de seamă asupra traseelor

parcurse, în patru labe, prin praful culiselor şi al coridoarelor? Mai e necesar să vă povestesc despre ascensiunile prin portanţi, despre inspectarea birourilor regizorului şi al marelui boss, despre intruziunea în cabina electricianului?

Nu mai e nevoie, aşa-i?

V-aş face să căscaţi, ceea ce ar însemna să vă derog de la obiceiurile voastre, fiindcă, în general, nu deschideţi gura decât ca să spuneţi tâmpenii.

Nimic mai plictisitor decât această minuţioasă inspecţie, destinată să mă facă a găsi ceva despre care nu am nici o idee. Încă unul dintre alineatele slujbei, cum spune Béru când nu s-a hrănit cu soporific. În cea mai mare parte a timpului, nu ştim ce căutăm – dar căutăm acel ceva. Şi – ce ironie! – ni se întâmplă să-l şi găsim.

După un ceas, renunţ. Totul pe aici e O.K., nimic nu dă de bănuit. Nici un indiciu! Sunt frânt de oboseală. Papainoagele mi-o fac pe vibromasorul şi înăuntrul meu totul se prăbuşeşte ca o carieră de nisip. Simt că, dacă nu mă odihnesc oleacă, puterile îmi vor fi uzurpate[1]. Neica San-A: decide, în consecinţă, să-şi acorde un mic antract.

Mă întorc la loja paznicului.

Şi el trebuie să o fi horăit prost azi noapte. Îşi digeră ouăle prăbuşit într-un fotoliu de răchită, cu mâinile pe burtă, cu ochii închişi.

Îmi pare rău să-l trezesc. Dar îmi spun că trebuie să-l înştiinţez de plecarea mea – dacă nu, deşteptându-se, va fi gata să cheme o caravană de ajutoare ca să pornească să mă caute.

---

[1] În original, joc de cuvinte intraductibil: *je vais tomber en quenouiile. Tomber en quenouille* (despre tron), „a cădea, prin succesiune, în mâinile femeilor" (n. tr.).

Intru în lojă şi slobozesc un şuierat de viperă. Ceea ce nu trezeşte nici o reacţie la agăţătorul de chei.

– Hei, patroane! îi strig. Poţi stinge luminile din han, că eu plec.

Tot nici un răspuns. Mă apropii de el să-l scutur, dat fiind că are somnul de o profunzime insondabilă. Şi atunci înţeleg de ce nu reacţionează.

Frăţiorul n-o să se prea mai trezească. Un băiat îndemânatic i-a înfipt în inimă o ţepuşă de oţel terminată cu o buclă, de genul celor folosite de geometri pentru măsurarea terenurilor. Treabă deosebit de curată. Nici o picătură de sânge pe hanţele portarului. Domnul care a îndeplinit operaţiunea le avea cu anatomia.

O pipăi pe proaspăta mea cunoştinţă. Omul e cald. Cald, dar mort. Pulsul lui dă de ştire că prăvălia s-a închis definitiv.

Iată pe cineva care-şi spune că trăieşte o poveste tare nostimă – şi ăste e comisarul San-Antonio, băieţi! Foarte bine a fost inspirată Wenda inimii mele să mă târască ieri la music-hall! Numai mie mi se pot întâmpla asemenea feluri de cioace, vă daţi seama! De altfel, din fericire – fiindcă altfel nu v-aş putea povesti decât despre moartea lui Ludovic XVI; şi întrucât cei mai mulţi dintre voi ştiu că susnumitul nu a pierit de pe urma rujeolei, treaba ar fi lipsită de suspens.

Mă chiombesc în jur of me, cum n-ar spune un englez. Totul se află în starea în care l-am lăsat în urmă cu o oră.

Nu mai ştiu ce să cred. Cine l-a putut răci pe portar? Cineva care ştia că el ştia ceea ce acel cineva nu voia să se ştie?

Rămâne de văzut.

O tai, după ce trag perdeaua lojei, o încui pe cea din urmă şi vâr cheia în pozânar.

Degetul meu mic, care e un bun sfătuitor atunci când nu se strecoară în corsajul vreunei dameze, îmi şopteşte că a venit sorocul să mă duc să sporovăiesc cu Bătrânul despre aceste multiple incidente. Până acum nu ştiam dacă afacerea cu pricina e cu adevărat

o afacere. Nu aveam ca semn de întrebare decât somnul amicului Béru. De aici înainte şi începând din prezent e ceva serios. Există un cadavru; unul adevărat, în carne şi oase.

Mă întornez aşadar la stabilimentul copoiesc, întrebându-mă dacă voi mai apuca, într-o bună zi, să o horăi şi eu. În chestia asta cu adormitori şi adormiţi, un singur tip nu poate pune capul la putrezit – şi, *natürlich,* ăsta e San-A. al vostru cel voluptuos, doamnelor! Mă deplasez ca într-un vis, cu tărtăcuţa plină de cârlţi şi gaibaracele din spumă de cauciuc. Îmi zic că, de nu am parte de vreo două ceasuri de soileală, plus, la trezire, de un duş rece, un bol de cafea şi un escalop fie milanez, fie bolognez (nu sunt sectar), o să vedem un sticlete întins în rigolă.

Întoarcere la *Turkey's House*. Îi cer centralistului să mă anunţe la Moşneag. Funcţionarul adoptă mina cea mai gravă, rezervată înmormântărilor cu muzică, mobilizării generale şi tragerilor speciale de Paşte ale loteriei, ca să mă anunţe că Tunsul e în conferinţă cu ministrul de interne şi cu şeful privăţii din Gara Lyon. A dat ordin să nu fie deranjat.

Nu sunt contrariat decât pe jumătate. Acest timp mort îmi va îngădui să recuperez.

– Mă duc să trag un pui de somn la mine în birou, îl înştiinţez, fiindcă stau în picioare de mai bine de treizeci de ore. Îţi interzic să mă deranjezi. Dacă Pinaud revine, cu a sa patruzeci şi nouă de centimetri cubi, ca să se antreneze pentru Cupa de Aur, trimite-l *ad patres*.

Centralistul se leagănă în scaun:

– Nu e făcut pentru chestiile motorizate, zice. Şi-a mai cumpărat o dată un scuter. Nu s-a putut folosi de el nicicum, aşa că-l ia nevastă-sa când face piaţa.

Ridic din umeri. Bietul Pinaud nu e făcut pentru vehiculele cu două roţi. Nici măcar pentru cele cu patru roţi. La o adică, pentru una singură, treacă-meargă, cu condiţia să fie aceea a unei roabe...

Mă apropii, cu paşi târşiţi, de scară.

– Auziţi, domnule comisar, apropo de Pinuche, l-aţi văzut?

– Da, adineauri...

– Care va să zică, v-a spus...

Mă opresc. Mă gândesc la multiplele intervenţii ale Deşeului în cursul convorbirii mele cu Zonedenib. Brusc, mă prind – cunoscându-l pe Pinaud des Charentes – că într-adevăr încercase să-mi spună ceva. Ceva fără nici o legătură cu drăcăria lui de velociped motorizat.

– Nu mi-a zis nimic, fiindcă am fost ocupat şi l-am trimis încotro vedea cu ochii.

Mă apropii de manipulatorul de fişe.

– Ce avea atât de important să mă încunoştiinţeze?

– Nu ştiu exact, face mocofanul, ceva în legătură cu un hipnotizator, vă căutase încă de ieri; în disperare de cauză, negăsindu-vă, a telefonat la Bérurier.

Sar în sus.

Mii şi milioane de cocoane! Şi eu care...

– Unde e Pinaud? croncănesc, fiindcă în perioadele de exaltare vorbesc curent corbeanca.

– La doctor, în legătură cu gastrita lui, s-a dus să-şi facă fotografii pe dinăuntru, râde centralistul.

– La care doctor?

– Drept în faţă, la numărul 14, doctorul Fugelune.

Încă n-a terminat să-şi anunţe culoarea, că San-Antonio, recuperându-şi întreaga energie, a şi ţâşnit afară din Marea Baracă. Îşi croieşte drum pe trotuarul aglomerat.

Numărul 14! Un portal, o placă: doctorul Fugelune, şef de clinică la Spitalul Vermi, etajul unu; covor roşu pe scară...

Mă caţăr. Sonerie. O deschizătoare de uşi îşi face meseria. Are bluză albă, păr alb, ten palid. Dacă pereţii nu ar fi zugrăviţi în ocru, nici nu ai vedea-o.

Îi spun cine sunt şi ce caut. Îmi răspunde că domnul Pinaud e în sala de radiologie. Insist să-i vorbesc de urgenţă. În cele din urmă, îşi anunţă patronul. În camera întunecată răsună vociferări; dar Pinaud îi explică fotografului cine sunt şi acesta mă lasă să intru.

O lumină roşie, foarte slabă, creează o atmosferă angoasantă. Doctorul e un nene solid, de patruzeci de carate, care poartă un şorţ de piele, din cauză de radiaţii.

În spatele unei rame de sticlă şade inspectorul principal Pinuchet. Muia tristă, cu musteţe ratate, i se iţeşte pe deasupra ramei. Dedesubt se află sheletul lui Pinaud; şi trebuie să spun, în treacăt, că n-am văzut vreun schelet mai scheletic decât al lui. Adresez o privire îndurerată organelor sale, supuse, pentru întâia oară, admiraţiei mele.

În partea de jos a ramei, regăsesc coapsele ca de barză ale nobilului funcţionar. Are papainoagele slăbănoage, cu genunchi stil Ludovic XV, glezne varicoase – el care nu are nimic dintr-un prevaricator. Labele îi sunt plate, osoase, ticsite de bătături – şi numai penumbra ce domneşte la faţa locului mă împiedică să admir marmorajele de jeg care le agrementează.

Mă uit cum îi freamătă plămânii. Haios ca efect.

– Se pare că aveai ceva să-mi spui cu privire la un hipnotizator?

– Cu adevărat. Numai că tu n-ai vrut să mă laşi să scot o...

– Mă lăsaţi o clipă? fulmineză medicastrul. Tare aş vrea să-mi termin treaba, am şi alţi clienţi care aşteaptă. Aici nu-i comisariat de poliţie!

Pinaud a înghiţit niscai terci – şi stomacul i se desenează în chip admirabil pe ecranul de sticlă.

– Credeţi că e ceva grav? se nelinişteşte Căzătură.

– Radioscopia ne va lămuri.

Eu îmi pierd răbdarea.

– Spune repede, Pinuche, ar putea fi ceva foarte important, o problemă de viaţă şi de moarte.

Doftoraşul urlă la mine să tac. Face un clic! şi pe urmă un clac!

Îi porunceşte lui Pinuche să se lase în jos, apoi să se ridice; în sfârşit, să se întoarcă de profil. Şi gata. Se aprinde lumina. Pinaud îşi încheie şedinţa de strip-tease. Îşi acoperă carnea slăbănoagă, înşirată pe scheletul din spiţe de umbrelă. Fesele ca nişte picături de ulei îi dispar într-un chilot cu dungi mov. Lucru curios, din momenul când şi-a tras izmenele, capătă aerul unui sanculot.

– Ciripeşte, ocultule Pinaud!

– Ei bine, iată, spune el. Ai auzit vorbindu-se de Casa Bourgeois-Gentilhomme.

– Macaroanele?

– Da; publicitatea lor sună aşa: „Cu ou şi-n formă de baton, cine-s eu? Macaroana Bourgeois-Gentilhomme".

– Ştiu. Şi?

– Fondatorul macaroanelor cu pricina, domnul Bourgeois-Gentilhomme, are acum optzeci de ani.

– Încântat? Şi încă o dată: şi?

– V-ar deranja dacă v-aţi duce să vorbiţi în altă parte despre micile voastre macaronerii? se zborşeşte doctorul. Am nevoie de teren.

Pinaud pătrunde în pantaloni – apoi, cu restul boarfelor sub braţ, mă urmează pe coridor.

Doamna în-alb-pe-fond-ocru e foarte surprinsă de această intruziune pe domeniul ei. Cuşca toracică concavă a lui Pinaud, picioarele lui îndoliate şi umerii de sârmă galvanizată o galvanizează; de altfel, numărul ei de telefon e Galvani 69 de două ori. Îl bagă pe Pinuchet în bucătărie, unde să se poată înţoli în voie.

– Să ne întoarcem la strămoşul macaroanelor. Spuneai că are optzeci de muguraşi pe ramură. Pe urmă?

– Nevasta i-a murit de câţiva ani şi, de atunci, bătrânul se dedă spiritismului. E pasionat de tot ce înseamnă magie...

Pinuche îşi pună cămaşa şi, distrat, o îmbracă pe dos.

– Vorbeşte o dată, puşculiţă ce eşti!

– Aşteaptă, îţi fac un expozeu succint... Au avut un fiu, mort în '40, în fruntea regimentului său. Acest fiu a avut şi el o singură fiică, măritată cu un american care face conserve la Chicago...

Tace şi se străduieşte să execute o mişcare bizară, căutând cu mâna ceva prin spate.

– Ajută-mă să-mi trag bretelele, zice Deşeul în cele din urmă.

Mă execut şi el consimte să continue:

– Americhenul şi jumătatea lui fac să meargă macaroanele, în timp ce tata-mare face să se învârtească mesele.

Şi izbucneşte în râs. Orice nimica toată îl face pe Pinaud să râdă. O inimă curată, ce mai! Trebuie să ai sufletul spălat cu Persil ca să te poată face fericit orice fleac.

– Termină cu spiritele. Şi mai departe?

– În ultimul timp, bătrânul care, ţi-o spun în treacăt, se cheamă Céleste, s-a înhăitat cu un tip pe nume Micul Marcel.

Pipota mea îşi încurcă picioarele în splină şi amândouă s-ar prăvăli în intestinul subţire dacă pancreasul nu le-ar reţine.

– Repede, Pinaud, continuă!

– Cei din anturajul bătrânului au descoperit că acesta din urmă s-a schimbat grozav în ultimele zile. Părea că minţile i-au luat-o razna. Vorbea fără încetare de Micul Antoine...

– Marcel!

– Nu mă cheamă Marcel, se minunează Pinaud.

– Micul Marcel, nu Micul Antoine...

– Scuze. Şi închipuie-ţi că ieri dimineaţă a dispărut. Când valetul i-a adus dejunul, a găsit patul desfăcut. În timpul nopţii, Céleste se cărăbănise. Uşa de la stradă a locuinţei nu era încuiată. Moşul se burdusise cu toate diamantele familiei, aflate într-un seif din birou. Nepoata lui, care actualmente şade în Franţa pentru a

conduce uzina, estimează că bătrânul a luat cu sine cel puţin o sută de milioane – în franci vechi[1], de acord, totuşi e o pierdere!

Acum străbunul meu sclav a isprăvit să se înţolească şi-l târăsc spre Marele Coteţ.

– Cum de ai aflat toate astea?

– Prin Bătrânul. Nepoata lui Céleste, cea măritată cu americanul, mistress Blanckett, e prietenă cu fata Bătrânului. Ştii cum se petrec lucrurile în marile familii. Le e teamă de scandal celor din locurile suspuse. Fata nu vrea ca afacerea să răsufle. Bătrânul te însărcina cu o cercetare discretă. Dar n-a fost chip să dăm de tine. Te-am căutat toată ziua de ieri...

Îmi vine să-mi trag şuturi în sertarul de jos.

Şi când mă gândesc că n-am sunat deloc la birou! Ce ţi-e şi cu întâmplarea asta, nu? Dacă ieri seara, când mă întorceam acasă, n-aş fi fost strigat de Berthe Béru şi de pinguinul ei, Félicie mi-ar fi vorbit de apelurile telefonice iar lucrurile s-ar fi desfăşurat altfel.

– Atunci, continuă Pinaud, am sunat la Béru, ca să câştig timp. I-am spus să meargă să ancheteze cu discreţie asupra cetăţeanului Micul Charles, pretextând că execută un ordin al tău.

Iată cel puţin un punct lămurit: plecarea precipitată a lui Béru.

– Şi pe urmă?

– Asta e tot, afirmă Pinaud; m-aş fi ocupat eu însumi de toate astea, dar gastrita îmi dădea de furcă. Am trimis o circulară cu semnalmentele bătrânului negustor de macaroane, pentru eventualitatea că ar fi fost reperat; dar întrucât ni se cere discreţie absolută, nu putem lucra în forţă, înţelegi? Chestia asta ne frânează. Când anchetezi în sferele înalte, ai tot timpul încurcături. Am aşteptat în dimineaţa asta ştiri de la Béru cu privire la Micul Louis, dar Béru încă n-a venit. Sper să nu doarmă pe el. Hei, încotro te duci? strigă Pinaud văzând că o iau din loc.

---

[1] În anii '60, Franţa şi-a apreciat moneda naţională, introducând „francul greu", care valora cât 100 de franci vechi (n. tr.).

CAPITOLUL IX

În care abandonez metoda Holmes,
ce se dovedeşte, hotărât lucru, negativă
pentru metoda San-Antonio

– L-aţi găsit? mă întreabă centralistul.

– Da. Sună, cu apel prioritar, aeroportul din Londra.

Mă chiombesc la ceas.

– Fuga! E chestie de minute.

Avionul luat de Zobedenib a decolat la 11 fără 19. În clipa asta e pe cer şi, dacă e să mă încred în estimările mele, va ateriza pe pista engleză peste patru sau cinci minute.

Nici o clipă de pierdut.

Mă năpustesc în biroul colegului meu Stephanovitch, care vorbeşte curent engleza.

– Mi se va da aici legătura cu aeroportul din Londra, îi spun. Ridică receptorul şi cere biroul de poliţie. Spune-le că un anume Edwin Zobedenib, artist de music-hall, va coborî din următoarea cursă de Paris. Cere-le să-l urmărească discret. Zi-le că e ceva foarte important. Să nu-l slăbească din ochi nici o frântură de clipă pe acest pelerin...

N-am terminat bine de vorbit, că telezbanţul clopoţeşte.

Stephanovitch începe să pălăvrăgească ferm. Sporovăieşte cu vehemenţă şi autoritate. Prind pe ici pe colo câte o frântură de frază, dar engleza mea nu e de *first quality*, aşa că mă zăpăcesc de-a binelea. În cele din urmă închide telefonul.

– Ce ţi-au spus?

– Păsărica era pe cale să ceară permisiunea de aterizare, ai întârziat. Se vor ocupa îndată de clientul tău şi, din două în două ore, ne vor informa despre activităţile lui englezeşti.

– Bravo!

Mă prăvălesc într-un fotoliu.

– Ştii, Stephano, îi zic, englezii au ars-o pe Ioana d'Arc şi nu ştiu să gătească, ceea ce merge una cu alta, dar în materie de poliţie sunt brici.

Mă loveşte o scurtă picoteală.

– S-ar zice că ţi-e somn, zâmbeşte colegul meu.

– Vrei să spui că pic pe jos...

Iese de după birou şi-mi aşază un scaun în faţa picioarelor.

– Lungeşte-te, eu tocmai plecam. O să trag draperia şi o să cer să fii lăsat în pace, e bine?

– Până la două fără un sfert, îl implor.

Fiindcă la ora două e o reuniune la alde Béru, cu profesorul Tessingler, ca să încercăm deshibernarea Grasului.

Stefano face ce a zis. Biroul lui e tocmai în fundul clădirii, departe de zgomotul străzii şi de hărmălaia din curte.

N-a apucat să închidă bine uşa, că mă şi prăbuşesc într-un somn adânc. Ancheta asta se află sub zodia somnului, nu-i aşa, băieţi? În hogeacul lui, Bérurier le horăie. În loja sa, portarul de la Alcazar procedează la fel; numai că el unul îşi doarme somnul de pe urmă.

Căţea de viaţă! Plutesc, vreme de o clipă, în gândiri metafizice; apoi totul se face negru, totul dispare. Nu rămâne în biroul tăcut

decât un minunat specimen al speciei umane. Un specimen de propagandă! Un specimen adormit.

*

Drrrrring!

Departe-vorbitorul. Timp de o miliardime de secundă, visez că mă aflu la mine acasă şi că sună deşteptătorul. Dar îmi recapăt cunoştinţa – şi realitatea mă pătrunde. E vorba de telefonul lui Stephano.

Întind o mână plutitoare şi, după mai multe tentative infructuoase, ajung să ridic receptorul. Zeflemist, centralistul îmi zice, cu un glas cât se poate de treaz – norocosul:

– Ei, aţi dormit bine, domnule comisar?

Domnul comisar are impresia că obloanele i-au fost lipite cu scotch. Şi, apropo de scotch, domnul comisar îşi spune că al naibii şi-ar mai oferi unul.

Ca într-o piesă cu intrarea personajelor minuţios pusă la punct de către Raymond Rouleau, uşa se deschide. Şi Aldebert, barmanul bistroului de alături, se prezintă în spaţiul meu vital cu o tavă purtând o ceaşcă de cafea şi un whisky încărcat ca un şlep ce se îndreaptă către Paris.

– Din partea comisarului Stephanovitch, îmi dă de ştire; mi-a spus să urc la dumneavoastră exact la două fără un sfert!

Scumpul de Stephano! Ăsta zic şi eu coleg! Are maniere, stil şi eleganţă. Bucuria îmi e atât de mare, încât îi dăruiesc chelnerului o bumaşcă de cinci piaştri. Barmanul se conformează, confuz, şi o taie.

Cât ai clipi înghit cafeaua, apoi whisky-ul – şi imediat am satisfacţia să constat că sunt într-o formă nebună. Popeye după ce şi-a rumegat porţia de spanac, ce mai!

Mă duc la mine în birou, unde e un aparat electric de ras. Mă fac frumos. Un strop de apă rece pe mutra mea proaspătă. Un bobârnac în nodul cravatei şi aveţi la dispoziţie un veritabil tip, doamnelor. Un tip ca lumea, gata de orice doriţi şi chiar de ceea ce nu doriţi.

Îmi iau tălpăşiţa, ca să mă întâlnesc cu celebrul profesor Tessingler la Animalul din pădurea adormită[1], adică Béru.

Când trec prin faţa centralei telefonice, funcţionarul mă strigă.

– Un mesaj de la Londra, dom' comisar!

Îmi întinde o fişă. Citesc:

„Edwin Zobedenib bine recepţionat. A tras la Hotelul Mayfair unde se află şi în prezent."

– A sosit acum o jumătate de oră, mă anunţă centralistul.

– O.K. Continuă să înregistrezi şi celelalte mesaje.

Hotărât lucru, colegii englezi sunt la înălţime. În timp ce colegii lor francezi pică de somn (la Béru e vorba de un somn astronomic), ei lucrează la fix.

Mă instalez la volanul tărăboanţei şi mă transport până la *Béru's Office*, ca să mă scutesc de cheltuielile pe taxiuri inutile.

*

Grăsana Grasului tot nu s-a întors la bază. Balena asta cumsecade se joacă de-a represaliile. E morocănoasă scumpa dameză, fără să aibă habar că bietul ei negustor zace într-un soi de semicomă.

Profesorul Tessingler, dimpotrivă, a sosit. În clipa când împing uşa camerei ca să intru, el şade în genunchi pe pat, alături de Grasul, ca un terra-nova care să pregăteşte să sfâşie un cetaceu.

---

[1] *Bête* „animalul", în loc de *Belle au bois dormant*, „Frumoasa din pădurea adormită" (n. tr.).

Nu spun nimic, în aşteptarea diagnosticului său...

Tessingler e un nene atletic, uite atât de înalt şi chiar ceva mai mult. Cu muşchi de luptător de *catch* şi fără gât. Muia pătrăţoasă îi e aşezată direct pe umeri, ca un ulcior – dar nu la fel de decorativ – pe un cufăr.

Îi ridică pleoapele lui Béru, îl trage de părul din nas, îi pipăie pulsul, îi ia tensiunea arterială, îi suflă în gură, îl gâdilă la tălpi (doftorul ăsta e un intrepid, un martir al ştiinţei) şi în cele din urmă îi înfige în braţ un ac lung şi subţire.

Totul durează o bună jumătate de ceas. După care specialistul se întoarce spre mine.

– Eşti din familie? mă întreabă.

– Aşa s-ar zice! evazivez eu. E ceva grav, doctore?

– Deocamdată nu. Pacientul se află în plină hipnoză cataleptică. Apropo de Leipzig[1], ai văzut ultimele campionate mondiale pe şosea? Van Loy ăsta e totuşi o forţă! Pe scurt, ce spuneam? A, da!... În plină hipnoză. După ştiinţa mea, puţini oameni pe lume sunt în stare să cufunde un subiect în această stare. Metoda hindusă, dragul meu... Oamenii ăştia nu au ce să mănânce, dar sunt plini de resurse...

– Pe scurt, i-o tai foarte pe drept nerăbdător, ce poţi face pentru el?

– Cinstit vorbind, nu prea mare lucru. Trebuie să aşteptăm să se trezească. Preconizez niţică muzică. Mozart, de pildă. *Flautul fermecat*[2]! Apropo de asta, sunt încântat să vă cunosc, domnule. Ce spuneam? A, da!... Muzica se insinuează în retrospectivul concentraţionar al pacientului şi-i pregăteşte întoarcerea la normal, înţelegi matale?

---

[1] În franceză, finalul cuvântului *cataleptique* se pronunţă asemănător toponimului Leipzig (n. tr).

[2] *Enchanté*, „fermecat" şi totodată „încântat" (n. tr.).

Nu mă pot împiedica să râd. Trebuie într-adevăr să fie *out* Matahală ca să-l îndopi cu Mozart. Fiindcă în afară de cântecele lui Pierre Dupont şi, la extremă rigoare, câteva ferăstraie circulare de-ale lui Vincent Scotto, nu are timpanele adecvate pentru aşa ceva.

– Crezi că trezirea cu pricina poate întârzia?

– E variabil.

– De la cât la cât?

– Îşi poate reveni dintr-un minut într-altul, la fel de bine ca peste un an sau o lună. Apropo, ai citit ultimul Sagan? Şcolăresc, nu? Ce spuneam? A, da!... Te costă zece mii de franci.

Oftând, îi votez o efigie a lui Bonaparte pe fundalul Arcului de Triumf. N-am avansat cu nimic.

– Starea asta poate fi periculoasă pentru subiect?

Tessingler îl examinează pe subiectul în chestie.

– Are constituţie puternică, afirmă apoi, în stilul „m-am prins ce vrei să zici". Organismul lui posedă resurse... Sistemul cardiovascular e conform... Cura asta de somn nu poate decât să-i fie profitabilă omului aici de faţă. Îi regenerează organele, asigurându-le o relaxare totală. Apropo de Total, ce fel de benzină foloseşti? Eu iau Azur. Chestie de părtinire, dragul meu, eu rulez franţuzeşte. Da, de părtinire. Apropo de preţ[1], mi-ai dat banii?

Simt că peste nu multă vreme o să-l înhaţ de turul pantalonilor şi o să-l arunc pe fereastră fără să o deschid. El vîră mâna în buznar, scoate bumaşca de la mine şi-şi cere scuze.

– Unde mi-o fi capul?

– Exact întrebarea asta mi-o pun şi eu! zic.

Zâmbeşte.

---

[1] Joc de cuvinte între parti *pris*, „părtinire" şi *prix*, „preţ", cuvinte pronunţându-se identic n. tr.).

– Sunt atât de dat peste cap, dragul meu...

– Dacă n-o tai, doctore, cât te-ai dat peste cap până acuma o să fie nimica toată faţă de darea peste cap care va avea loc.

– Ce înţelegi prin asta? protestează Tessingler.

– Apropo de asta, asta-i uşa pe care o să ieşi! hămăieşte mandea.

Agentul de pază are parte de un spectacol pe cinste. De-ar asista la un *show* al lui Fernand Raymond sau chiar la o şedinţă a Parlamentului n-ar râde mai abitir.

Eminentul profesor evacuează sălaşul bérurian.

– Credeţi că o să i se pună Mozart colegului dumneavoastră? se nelinişteşte agentul.

– De ce să nu-i chemăm Filarmonica din Berlin?

Îl înşfac pe Béru de un braţ şi încep să-l scutur.

– Hei, Grasule! mugesc. Scoală-te, am ajuns la destinaţie!

Dar el rămâne tot de lemn Tănase.

Cineva sună la uşă.

– Du-te să deschizi! îi poruncesc agentului. Şi dacă e tot nefericitul ăla de doctor, nu ezita: aruncă pe el o găleată de apă.

– Aveţi toată încrederea!

Încerc iar să-l reanim pe Grasul. Îi ridic niţel capul, care e greu ca o vacă moartă.

Întoarcere a agentului, escortat de medievalul Pinaud.

– De la Baracă mi s-a spus că eşti aici, îmi explică.

– Drăguţ că ai venit, zic. Dacă m-ai putea ajuta să-l trezesc pe Grasul...

– Dă-i pe la nas cu niţel trăscău, mă sfătuieşte Plăpândul.

Ideea e valabilă, mai ales când e vorba de o personalitate ca Béru. Scotocim prin bufetul Henric II din sufrageria Lévitan I şi descoperim o butelie de calvados. Plasăm sub nările pline de fân ale adormitului gâtul, larg căscat, al respectivei butelci. Nici un freamăt.

Circumspect, Pinaud se scarpină între picioare. Apoi aprinde unul dintre cumplitele lui chiştoace galbene, care seamănă cu nişte libărci moarte. Vârful musteţei îi ia foc. E obişnut cu aşa ceva. Fără să-şi piadă cumpătul, potoleşte sinistrul.

– Ei bine, bătrâne, e grav! face arătând spre valorosul nostru echipier. Ştiu bine că se dădea în vânt după soileală – şi totuşi!

– Simt nevoia să-l trimit la o clinică, gândesc cu glas tare.

– De ce? se miră Panaud. Stă bine aici. La clinică n-o să aibă un pat mai bun şi-l va costa trei sau patru mii de mangoţi pe zi.

Are dreptate.

Plecăm, după ce i-am spus agentului să ceară să fie înlocuit, la căpătâiul Matahalei, de un gardian specialist. Pe scară e aceeaşi efervescenţă. Portăreasa, chelnerul de la bistro, surdul de la etajul superior – toată lumea e în alarmă.

– Ceva noutăţi? mă întreabă cu toţii.

– Să juri că e mulţimea febrilă care asediază Buckingham Palace atunci când regina Angliei e pe cale să-şi asigure descendenţa, îi spun lui Pinuchet.

La care el, fără să-şi dea seama, adoptă ticul profesorului Tessingler.

– Apropo de regina Angliei, am noutăţi despre Bourgeois-Gentilhomme.

– De ce nu mi le-ai spus mai devreme?

– A plecat la Londra, mă asigură Pinaud.

Plin de gravitate, îşi scoate chiştocul dintre buze, îl răsuceşte într-o foiţă de ţigări nouă şi-l aprinde la loc, gândindu-se, candid, că va renaşte din propria-i cenuşă.

Eu, San-Antonio, rămân absolut paf.

– De unde ştii? şoptesc.

– După ce te-am lăsat adineauri, zice, sau mai degrabă după ce tu m-ai lăsat pe mine în felul acela cavaleresc, m-am dus la

negustorul de macaroane. Unul dintre servitori tocmai descoperise că, la plecare, patronul luase propriul lui paşaport – al servitorului adică. Aşa că am făcut un tur prin gări. Din prima, norocul a fost de partea mea, fiindcă la liniile principale din Saint-Lazaire, de unde începusem, am căzut peste un impiegat...

– Ce-ai făcut?

El ezită şi răspunde:

– Pardon: am dat peste un impiegat care şi-a amintit că, ieri, eliberase un bilet pentru Londra unui bătrân ale cărui semnalmente aduc întru totul cu acelea ale lui Céleste Bourgeois-Gentilhomme...

– În Anglia... fac eu gânditor.

– Te contrariază? se tulbură Deşeul omenesc.

– A nu! zic. Dimpotrivă, Pinuche, îmi convine.

Pinaud scoate din cioc chiştocul de chiştoc, îl stinge de talpă şi murmură:

– Tare aş vrea să-ţi pun o întrebare, San-A.

– Dă-i bice.

– Mi-ar face plăcere să mă chemi pe numele meu adevărat. Care e Pinaud, P-I-N-A-U-D, îmi permit să-ţi reamintesc. Din punct de vedere ierarhic, sunt inferiorul tău, fie. Dar am beneficiul vârstei...

Încuviinţez.

– Facă-se voia domniei-voastre, domnule inspector principal Pinaud. Şi, ca atare, de aici înainte vă interzic să mă mai tutuiţi...

E la pământ scumpa de prăpastie a imbecilităţii.

– Eşti un nătărău, oftează; dacă nici să glumească nu mai poate omul...

CAPITOLUL X

În care devin din ce în ce mai mult partizan al metodei San-Antonio

În picioare, în faţa tejghelei unui bistro şi a unui pahar de scotch în care se topeşte leneş un cub de gheaţă, fac un rezumat al situaţiei[1].

De data asta, din greşeală, Micul Marcel se află în budă până la sprâncene.

Tipul e un şmecheraş. M-a tras pe sfoară în prezenţa lui Béru, făcând-o pe neputinciosul. Dimpotrivă, e dotat cu o putere hipnotică cu mult mai considerabilă decât s-ar fi crezut. Sunt gata să pariez cu voi pe o mustrare de conştiinţă contra unei coacăzate cu apă că l-a vrăjit pe taica-mare macaronistul şi că i-a şoptit să-şi ia diamantele şi să se ducă să i le dea la Londra. La care împricinatul, date fiind vârsta lui înaintată şi debilitatea mintală, s-a supus. Şi, în chiar clipa asta, o tranzacţie murdară e, fără îndoială, pe cale să se opereze la Londra. Iată de ce magul ţinea atâta să nu rateze tăblăria plină de aripi a companiei Air France.

---

[1] În original *ce que le boxeurs appellent „le poing de la situation"*, „ceea ce boxerii numesc 'pumnul situaţiei'" în loc de *le point de la situation*, „(fac) darea de seamă asupra situaţiei" *Point* (punct) şi *poing* (pumn) se pronunţă la fel (n. tr.).

– Dă-mi o fisă, mă adresez barmanului, care îmi respectă meditaţia buchisind gazeta *Détective*.

Mă duc să sun la amicul meu centralistul. O pereche de ore a trecut de la primul raport al curcanilor londonezi (in english *the London's turkeys*). Şi fiindcă englezoii întruchipează exactitatea devenită monarh, am absolută încredere că ne-au trimis veşti noi.

Şi nu mă înşel.

– Tocmai au sunat, mă anunţă funcţionarul. Se pare că Zobedenib ar fi primit un telefon la hotel. A luat un taxi şi, actualmente, e pe drum către o destinaţie necunoscută. Dată fiind situaţia, băieţii de la Yard, care sunt stăpâni pe situaţie, anunţă că vor reveni înainte de următoarele două ore, pentru cazul când ar urma să primească anumite dispoziţiuni...

– Mersi.

Închid. Degetul meu mic cu megafon mă anunţă că peste nu mult timp evenimentele se vor precipita. Încotro încă nu ştiu deloc, dar se vor precipita.

Mă întorc să-mi beau whisky-ul. Trebuie să fii la înălţime. Bine. Gândeşte pe îndetele, San-A. Ştii bine că din reflecţie ţâşneşte lumina. Una peste alta, ce e cu povestea asta? Un bătrân-bogat-imbecil-ramolit, cuprins de admiraţie pentru ştiinţele oculte, face cunoştinţă cu un profesionist în materie. Profesionistul îşi dă seama de profitul pe care îl poate obţine şi începe să-i malaxeze subconştientul. Chestie recunoscută ca posibilă.

Bătrânul client dispare cu pietrele preţioase ale familiei. Mare agitaţie prin partea locului. Se solicită în mod oficios serviciile mele pentru a întreprinde o anchetă. Grasul se duce la teatru. Un curajos acest Béru. Un nene solid, fără frică în priviri.

Urcă pe scenă ca să-l vadă pe Micuţul Marcel în exerciţiul ciudatelor lui funcţiuni. Marceloanţă descoperă că are de-a face cu un caraliu. După şedinţă, îl adoarme pe Béru. A doua zi nu au loc

spectacole, aşa că Grasul nu va fi descoperit. Iar când or să-l găsească pe colegul meu, domnul Zobedenib va fi recuperat diamantele moşneagului. Nici urmă de delict. Tăgârţă fiind plecat cu sorcova, îl vor trimite la o casă de glumeţi. Şi Marcelinul rămâne nevăzut necunoscut... Înmânarea bolovanilor având loc pe pământ străin, omul n-are treabă... Chiar de s-ar face o apropiere între cele două călătorii, nimeni nu poate dovedi că...

Până aici, mă prind la figură. Totuşi e ceva ce nu se potriveşte. Şi acest ceva e portarul de la Acazar. Când a fost răcit, Zobedenib se afla la cinci mii de metri altitudine. Concluzie – nu Micul Marcel l-a tras în frigare pe paznic. Şi fiindcă nu el a făcut-o, înseamnă că are un complice.

Ce ziceţi băieţi, în locul meu v-aţi duce să pălăvrăgiţi o ţâră cu bunul Landowski, nu?

Ba da?

Ei bine, de data asta sunteţi mai puţin nătăfleţi decât credeam!

Pe cai!

Îi lansez barmanului o hârtiuţă şi, aşteptând restul, trag spre mine un jurnal proaspăt, desfăcut pe colţul tejghelei. În josul paginii, citesc o notiţă anunţând că azi se deschide la Londra Congresul internaţional al magiei.

Şi-a aranjat bine lovitura Zobedenib.

Isteţ număr de magie, vă zic. Pe care va trebui să-l manipulez cu prudenţă.

*

Iată-mă din nou pe Strada Chanez. Moleşită în apatia după-amiezei. Mă năpustesc spre Résidence. Paznicul de noapte a fost înlocuit cu o persoană fermecătoare, al cărei bust seamănă mai mult cu o hartă în relief a munţilor din Alsacia decât cu câmpia de la Crau.

O întreb dacă se află cinevaşilea la Zobedenib, ea îmi răspunde că da şi atunci îi dedic zâmbetul numărul *76 tris*, modelul „decomandă-ţi randevuurile, că mă întorc îndată". După care dau buzna în ascensor, peste călcâiele unei bătrâne doamne cu faţa atât de tencuită încât, ca să zâmbească, e silită să-şi desigileze gura cu ajutorul dălţii de spart gheaţă. Ca să o scutesc de cheltuielile de manipulare, mă abţin să fac vreo glumă şi, cu paşi uşori, atac dalele de pe culoar.

Apartamentul 1406! Cioc-cioc-cioc. Cine-i acolo? Scufiţa Roşcovană sau lupul cel rău? Câte uşi mi s-au deschis de-a lungul carierei mele? Mii... Milioane poate. La urma urmei, adevăratul meterez al omului, după şoriciul lui, e uşa. Un panou de lemn închis cu o broască de puşculiţă – şi indivizii îşi închipuie că se află la adăpost. Adevăraţi tembeli inconştienţi.

Bocănesc încă oleacă pe, în jurul şi prin partea locului soneriei, fără să obţin nici un răspuns. Care va să zică, portăreasa mi-a vândut braşoave: nu e nimeni în apartamentul prea celebrului Zobedenib! Guguştiucii s-au dus să se guguştiucească pe aiurea.

Ori nu vor să deschidă?

Hai să vedem!

Cu sesamul în lăboanţă, tutuiesc încă o dată încuietoarea şi, întrucât dânsei îi plac din cale afară familiarităţile, se deschide ca un pepene răscopt.

Imediat adulmecătorul meu intră în acţiune. În apartament domneşte o miroazna bizară. S-ar zice că una de gaz de iluminat...

Pişcat pe la ouşoare de o legitimă nelinişte, mă reped în odăi.

Măiculiţă! cum s-ar exprima Bécassine. Ce spectacol fioros!

Landowski şi gagica Solange zac de-a curmezişul divanului, mai neînsufleţiţi decât două fileuri de morun în vitrina unui băcan.

Uşa bucătăriei e deschisă iar zgomotul gazului mortal se face auzit fără întrerupere.

Mirosul înţepător mă face să mă clatin. Dau fuga într-acolo şi constat că toate robinetele aragazului sunt deschise. Mai întâi le închid, apoi tropăiesc către ferestre, pentru a stabili un solid curent de aer.

Merită să-l vezi pe San-Antonio în caz de urgenţă! Mai prompt decât trăsnetul! Mai rapid decât toată herghelia Boussac. Mai hotărât decât campionul la paraşutism!

În primul rând, o înhaţ pe puştoaică pe sub aripi, o trag afară pe culoar şi strig după ajutor. Se crapă mai multe uşi. Câteva mecle aiurite apar în întredeschideri.

– Chemaţi poliţia de intervenţie! mugesc. Doi accidentaţi cu gaz!

O întind pe fată pe coridor şi mă întorc în căutarea polonezului.

Când perechea a fost lungită lângă perete, mă aplec peste cele două turturele. Nu mai e cazul să fac un grafic colorat. Roşcovana a tras linie. A respirat prea mult timp chestia cu care se prepară ouăle ochiuri. Inima ei drăgălaşă n-a putut rezista. Aşa că a pus biletul cu închis din cauză de deces.

Rămâne Lando drept premiu de consolare. Nici el prea strălucit, dar în viaţă. Un horcăit hârâitor îi iese din piepţi. Răsuflă scurt şi mă tem să nu predea ortul cât ai zice peşte.

O cocoană vine în goana mare, orăcăind că e infirmieră şi că ştie să execute respiraţie artificială. Îi abandonez aşadar clientul, sfătuind-o să-şi facă asupra lui temele pentru vacanţă.

Curajos ca zece mii de cercetaşi, mă întorc în apartament. Tenacele miros de gaz continuă să fie prezent, plutind de colo colo prin aer. Evit să-l respir, ceea ce reprezintă unele dificultăţi. Zăresc, pus la vedere pe masă, o foaie de hârtie pe care au fost aşternute în grabă câteva rânduri. Citesc:

„În pofida dumitale, Maestre, dragostea noastră e cea mai puternică. Adio."

Şi totul e semnat: *Solange Roland* şi *I. Landowski*

Deci nu a fost accident, ci sinucidere concertată. Ce înseamnă oare această frază ciudată: „Împotriva dumitale, Maestre"?

Iată ceva de meditat, nu?

Vâr biletul *in my pocket* şi mă întorc pe coridor, unde tipii de la poliţia de intervenţie dau buzna, înarmaţi cu o brancardă pliantă pe care o depliază. Mă prezint domniilor lor. Şi-i sfătuiesc să-l ia mai întâi pe bărbat, fiindcă doar pentru el se mai poate face ceva. Pentru fată, totul s-a sfârşit.

Băieţii îmi răspund că bingo. Şi pornesc cu băiatul spre Beaujon. Fata va avea parte de frigiderul colectiv. Cum zicea o portăreasă amică de-a mea: asta e viaţa!

În vreme ce domnii de mai sus îşi văd de treabă, micuţul San-A. cel de familie bună face un tur al proprietăţii. Se preumblă prin apartament. Parcurge baia, dormitorul, livingul. Scotoceşte, adulmecă şi se gândeşte la toate alea în timp ce se dedă diverselor operaţiuni implicate, ceea ce e aproape la fel de anevoios ca a cânta la basul helicon în timp ce mergi.

Bagă de seamă că nu numai robinetele aragazului erau deschise, ci şi cele ale băii. Alimentată mai abitir decât îşi permite scurgerea să evacueze, cada dă al naibii pe răscoale – şi o imensă băltoacă s-a întins pe pardoseală, infiltrându-se până în cameră.

Da, San-A. se gândeşte. Deocamdată reia metoda lui Holmes. Iar materiei sale cenuşii îi cade fisa. Fosforizează ca o fabrică suedeză de chibrituri.

Iar când crăticioara începe să i se bălăngăne, îşi ia tălpăşiţa, neţinând să-şi încheie ziua într-unul dintre bufetele frigorifice ale morgii. Dar mai înainte examinează dulapurile, şifonierele, sertarele. Mai vrea. Mai cere.

În cele din urmă, copleşit de o migrenă afurisită, se propulsează mai din gios, să ecluzeze o duşcă reparatorie.

Face o staţie facultativă la dameza cu informaţiile. Care, sărmănica, e toată întoarsă pe dos din cauza dramei.

– Ia spune-mi, fermecătoareo, îi zic masându-i umărul ca pentru a o reconforta (operaţie în cursul căreia îi insinuez un deget intrepid în direcţia bustului, *because* trebuie totdeauna să le-o faci damicelelor), ia spune-mi, n-a venit nimeni azi în vizită la 1406?

– Nimeni, face ea.

– Nu i-ai văzut ieşind nici pe secretara, nici pe asistentul Micului Marcel?

– Nu.

– N-au primit nici un telefon?

– Ba da; unul singur.

– La ce oră?

Face un mic tur de orizont intim.

– Pe la 10 şi jumătate, mi se pare.

– N-ai recunoscut vocea solicitantului?

– Cred că era domnul Zobedenib...

– Mersi.

Ticălosul a sunat de la Orly. Şi ceea ce a spus a determinat totul.

E şucară rău micuţa branşatoare de fişe în formă de banană. Credeţi ce vreţi (cum spunea un general dintre amicii mei, vorbind despre fratele lui, ăsta e cel mai mic dintre necazurile mele[1]) dar tare aş lua-o într-un tur de pistă pe cadrul bicicletei.

Ar fi taman bună, ca mişcare intermediară, pentru a o înlocui pe Wenda. În relaţiile cu sexul frumos, totul e cum dozezi şeptelul.

---

[1] În original *c'est le cadet des mes soucis; cadet*, „frate mai mic", *cadet* „elev militar"(n. tr.).

După o damă din lumea bună, trageţi-o repede cu o slujnică de han; şi după o artistă alegeţi-o fără ezitare pe secretara controlorului vostru de impozite.

Fătuca de acilea are tot ce-i trebă, băieţi, ca să te râzi nebuneşte în societatea dânsei. E puicuţa care îşi dă jos penele îndată ce ai suflat ceva mai tare spre persoana ei.

– Auzi, sufleţelule, gânguresc, aş avea să-ţi pun o grămadă de întrebări discrete şi indiscrete. Şi fiindcă mi se pare că munceşti în draci, am putea cina împreună diseară? Aşa am îmbina inutilul cu plăcutul, hm?

– Dar nu vă cunosc, protestează moale fermecătoarea.

– Ar fi cea mai bună ocazie să facem cunoştinţă. Eu sunt comisarul San-Anonio, ca să-ţi spun totul...

În corsajul damicelei se produce un scurtcircuit.

– Cum? Dumneavoasră sunteţi? De multă vreme tot aud de dumneavoastră.

– Vino la Pam-Pam de la Operă, la opt şi jumătate, şi-ţi voi dovedi în ce măsură sunt chiar eu.

O mică mângâiere promiţătoare pe sub ţâţilici, ca să verific dacă sunt umflate la 1,5 atmosfere, şi mă car.

Direcţia – birou. Ne aflăm în punctul anchetei în care căpitanul trebuie să stea pe dunetă ca să determine poziţia navei şi să-i controleze radarele.

Sosesc în plină efervescenţă. Centralistul mă anunţă:

– Repede! Vă caută patronul, are nişte noutăţi grozave. O să vă explice el.

E ziua pregătirilor de luptă[1].

---

[1] În original, fraza continuă „cum ar fi zis o pitică pe care am cunoscut-o la Circul Amar". *Branle-bas*, „pregătire de luptă", dar în jargon, *branler*, „a avea erecţie", *bas*, „jos" (n. tr.).

Ascensor. Care e hidraulic, după cum vă amintiţi, şi mă înalţă cătinel până la sălaşul Bătrânului.

Noutăţi? Vreţi să punem pariu că îmi va da de ştire că secretara şi asistentul lui Zobedenib s-au sinucis cu gaz de iluminat? De câte ori nu m-au căutat serviciile mele ca să-mi dezvăluie ceea ce tocmai mi se întâmplase!

Ăstea sunt alineatele meseriei, cum spune Béru, regele-ales al gastronomilor. Omul care îşi amestecă în farfurie maioneza cu cremă Chantilly; *gourmet*-ul care pune zahăr pudră pe caltaboşul la grătar şi muştar (preferabil de Dijon) pe bananele flambate cu *grand marnier*.

Îl găsesc pe domnul patron în atitudinea *404 bis* (a nu se confunda cu *404 Eric*). La el, asta e atitudinea supremă. Adoptată numai în marile ocazii. Atitudinea pentru catastrofele internaţionale.

– Ei bine, dragule, rumegă el, cu spatele proptit în caloriferul stins. Eşti de negăsit, după câte se pare?

– De azi dimineaţă tot vin şi plec din instituţie, replică dragul, căruia nu-i place deloc ca mecla lui să fie luată drept un dos de maimuţă. Am cerut de curând să vă vorbesc, dar mi s-a spus că eraţi în conferinţă cu ministrul.

– Vorbesc despe ziua de ieri, ripostează sec Sucitul, masându-şi supozitorul sclipitor.

– Ieri a fost ziua mea liberă, domnule director, îmi îngădui să-i amintesc.

El îşi trosneşte degetele uscate şi manichiurate.

– Hai să vorbim despre cum l-ai lăsat pe Zobedenib să plece în Anglia.

– Nu aveam nici un motiv să-l împiedic, domnule director.

Simt că, în felul cum merg lucrurile, n-o să apară nici o constipaţie între noi. Dacă Scalpatul caută motive să se înfurie, o să

găsească unul numit San-Antonio, căruia nu-i place să i se tropăie, chiar şi cu picioarele goale, pe prostată (doamnele fac excepţie).

– Trebuia să găseşti unul, dragule.

– A, da? Totuşi am crezut întotdeauna că vă repugnă arestările arbitrare!

– Iar eu, mă ia la vale Pletosul, mi-am închipuit întotdeauna că posezi un al şaselea simţ cu virtuţi preventive...

Dacă îşi dă drumul în versuri libere, ne-a bătut fericea. Dau fuga să cumpăr un Claudel, ca să-i pot replica; înarmat cu *Galoşul de brad* sau cu *Jeannot măcelar* voi fi pregătit pentru orice.

– Vă pot cere să-mi explicaţi ce înţelegeţi prin asta?

Pleacă de lângă calorifer, vine la birou, îşi propteşte pumnii plăpânzi pe mapa de scris ca să-şi ia avânt şi-mi dă cu flit în plină muie:

– Aşadar, pe deasupra, nici nu eşti la curent?

– La curent cu ce?

Şi iată revelaţia naşpa. Chestia care ţi se trage în plin portret. Şi în cazul de faţă, faci plinul în rezervor şi-ţi mai rămâne şi cât să pui în canistră.

– Nu ştii, poate, că magul dumitale ratat tocmai l-a ucis la Londra pe domnul Bourgeois-Gentilhomme?

CAPITOLUL XI

În care, ca întotdeauna,
comisarul San-Antonio uimeşte până la urmă
pe toată lumea

Uluiala îmi e atât de mare, încât mă văd în situaţia penibilă de a-i cere să repete.

– Zobedenib l-a asasinat pe fabricantul de macaroane?

– Acest fabricant de macaroane are un nume, te rog! fulmină Bătrânul.

Niciodată nu l-am văzut pe Moş Ciufulici atât de straşnic de furios. De-ar fi aflat, în aceeaşi zi, că nevasta îl înşală, că administraţia în concediază şi că s-a pricopsit cu un cancer la colon şi tot n-ar fi aşa de capsat. E pe nasoale, San-A.; miroase a demisie pe aici. Dacă nu te stăpâneşti, ireparabilul riscă să se producă.

– Grozav aş vrea să aflu nişte amănunte, risc o intervenţie.

El se aşază în fotoliul pivotant, ia un creion şi, mânios, desenează pe sugativă o frunză de *Welwechia mirabilis*.

– Domnul Bourgeois-Gentilhomme plecase la Londra.

– Ştiu.

– Nu contează!

Îmi strâng atât de tare pumnii, că îmi aud cartilajele trosnind.

– Trăsese la hotelul *Queen Victoria*. La începutul după-amiezei, Zobedenib i-a făcut o vizită. Ce s-a întâmplat exact? Mister... Fapt este că, peste câteva minute, bătrânul se arunca pe fereastră şi, după o cădere de patru caturi, se zdrobea de marchiza hotelului.

Clatin din cap.

– Şi pe urmă? întreb.

Mi-a venit rândul să-l contrez pe Moşneag. Credea că o să mă ia cu leşin şi o să cer săruri de deşteptare? Ei bine, o s-o încaseze în părţile găurite Găunosul.

– Cum şi pe urmă? Găseşti că toate astea nu sunt de ajuns?

– A recunoscut că-l aruncase pe geam pe scumpul domn?

Bossul ardică din umere.

– Pretinde că a fost sinucidere.

– Poate că asta a şi fost.

– A, da? Yardul a găsit asupra Micului Marcel un colier de perle aparţinând lui Bourgeois.

– Cum îi explică acesta provenienţa?

Râs acrişor – dar ce zic? oţeţit – din partea Tataiei.

– Domnul Céleste Bourgeois-Gentilhomme i l-ar fi dat înainte să se năpustească pe feresatră... Îţi închipui aşa ceva?

Îi susţin privirea sardonică.

– Foarte lesne, patroane.

– Ce tot zici?

– Zic că dau crezare declaraţiilor Micului Marcel. Apropo, şi eu am noutăţi. Secretara şi asistentul lui s-au sinucis.

Bătrânul îşi trece un deget printre gâtul ca de curcan şi gulerul din celuloid cu întăriturii.

– Serios?

– Mai cu seamă în privinţa fetei, care a şi murit. Acum, dacă veţi binevoi să sunaţi la Spitalul Beaujon, vom afla ce s-a întâmplat cu tipul.

El ezită, apoi ridică receptorul şi cere legătura cu spitalul.

– Domnul se cheamă Landowski, îl informez.

Îl las să pălăvrăgească cu diferitele servicii care-i barează trecerea; când închide, moaca severă i s-a destins întrucâtva.

– Se pare că o să scape, anunţă apoi. Constituţia lui robustă...

– Cu atât mai bine, oftez; faptul că, pentru el, am ajuns la timp mă consolează. Îmi permiteţi să sun la morgă de la telefonul dumneavoastră?

– Te rog.

La prăvălia Carne-Rece, solicit să stau de vorbă cu doctorul de la intrări. Îl cunosc, e un bătrân farsor care nu se complace decât în tovărăşia mortăciunilor. Cu cât acestea sunt mai vechi, cu atât el e mai fericit.

– Doctorul Nécrofage?

– Cine-i la telefon? se nelinişteşte vocea bolovonoasă.

– Cel mai frumos comisar din Franţa şi de la periferii.

– A, dumneata erai, San-A.?

– Nu te-am rugat eu s-o spui! râd.

În faţa mea, Bătrânul îşi trosneşte oscioarele, ca să-şi semnaleze enervarea.

– Ţi-am expediat o roşcată mai adineauri, ai recepţionat-o?

– Foarte bine, nu-ţi face griji pentru ea, nu i s-a întâmplat nimic pe drum.

Are un umor cât se poate de negrotei doctorul ăsta. Şi trebuie să spun că pacienţii lui nu riscă să se formalizeze.

– Ai examinat-o oleacă?

– Atunci când am dezbrăcat-o, da. Însă n-am practicat autopsia.

– După părerea dumitale, de cât timp a murit?

Nécrofage nu răspunde imediat, fiindcă nu e un zăpăcit. Poartă mereu cu el o balanţă Robert Val, pentru a cântări argumentele pro şi contra.

– Hai să vedem! se gândeşte. Mi-a fost adusă de o jumătate de oră. Acum e 4 fără douăzeci... Trebuie să fi răposat pe la unsprezece dimineaţa sau la amiază.

Tresar.

– Chiar aşa? Eşti sigur?

– Şi încă cum!

– Era cu ea un nene. Care a scăpat, după spusele colegilor dumitale de la Beaujon.

– Cu atât mai bine petru el.

– Nu ţi se pare extraordinar ca fata să fi murit şi bărbatul ba?

– Nu. În poveştile de asfixiere cu gaz, totul depinde de organism... E firesc ca un bărbat să supravieţuiască unei femei, mai ales când omul e în plină forţă.

– Să poată supravieţui chiar mai multe ore?

– Se întâmplă frecvent.

– O.K., mulţumesc.

Pun, cu delicateţe, receptorul în furcă.

– Ai nişte concluzii de... începe Big Boss.

– Nu încă, dar o să fie. Vă cer permisiunea de a mă retrage, patroane. Vă voi da noutăţi în cursul zilei.

– Contez pe asta.

Mă uşchesc. Astăzi atmosfera din biroul Moşului e irespirabilă.

Cobor în viteză scara şi mă năpustesc la mine.

Ceea ce face ca viaţa să fie liniştitoare sunt repetiţiile. Moş Pinuche se joacă iar de-a zidul morţii prin încăpere, lovind câte un clasor ori răsturnând câte un scaun.

– Stop! îi strig.

El îşi flutură braţul şi urlă:

– Mereu mi se întâmplă la fel – nu-mi mai aduc aminte ce trebuie să faci ca să te opreşti.

– Împinge în faţă maneta de gaz, ramolitule!

Îmi dă ascultare, şi maşina i se opreşte, după o tuse de bronşitic.

– Spală-ţi mâinie murdare şi miscă-ţi fundul, Pinuche.

– Unde?

– La spital.

– Dar mi-am făcut radiografia în dimineaţa asta.

– Nu mergem pentru tine, vizităm un amic.

*

Medicul-şef e un ins aferat, care nu simte deloc nevoia să participe la o anchetă poliţienească. Totuşi mă ascultă cu deosebită răbdare şi, după ce am terminat să-i expun ale mele *desirata*, cum zicea Doña et Caetera Y Trema Con Comlaluna, face un semn de încuviinţare. Apoi apasă butonul unei sonerii. Apare un infirmier.

– Vezi ce doreşte domnul, îi spune medicul-şef, arătând spre mine cu un deget dezinvolt. Şi încearcă să-i dai satisfacţie.

Nici nu cer mai mult. Îmi înşfac de haripă pretinul şi-l târăsc pe coridor, ca să-l câştig de partea mea.

Nou-sositul e un zdrahon simpatic, cu ochi zâmbăreţi şi al cărui ten tinde să stea dovadă faptului că omul se hidratează cu altceva decât apă distilată. Îi explic, punct cu punct, ceea ce doresc de la el.

– Tipul e în stare să vorbească? îl întreb.

– Cred că da.

– Bine. Transportă-l într-o rezervă cu un singur pat unde, în prealabil, o să mă ascund.

– N-o să fie comod.

– Aranjează să se agaţe un cearşaf, în spatele căruia să stau.

– Prea bine.

– La câtva timp după ce-l aduci acolo, spune-i că vrea să-l viziteze un domn care se pretinde poliţist. Şi gândeşte cu voce

tare, mirându-te pe tema asta, ceva de genul „nu pare deloc să fie de la poliţie"... Ai priceput?

– Nu prea înţeleg unde vreţi să ajungeţi, zice infirmierul.

– Esenţialul e să înţeleg eu, nu? râd.

Omul admite – şi totul se derulează cum s-a cerut. Peste cinci minute, mă ascund în spatele unei draperii de nailon alb, în care am practicat o gaură. Şed pe un taburet de metal şi nu-mi mai rămâne decât să aştept.

Camera fiind prevăzută cu un aparat de radio, l-am branşat pe acesta din urmă pe un post ce difuzează muzică lină, care îmi acoperă zgomotul respiraţiei.

Năvodul e instalat – peştele n-are decât să se arate. Şi se arată, într-un cărucior împins de către infirmierul meu, asistat de unul dintre colegi. Îl întind în pat pe Landowski, îl întreabă dacă doreşte ceva şi ies.

Pândesc în micul meu teatru de marionete. Lando rămâne mult timp nemişcat. Apoi deschide un oblon şi se chiombeşte împrejur. Îl deschide şi pe celălalt. Din locul unde mă aflu, îl văd în semiprofil. Şi pot să vă afirm că privirea polonezului nu are nimic comatos.

Omul e în alertă. Am impresia că îmi „simte" prezenţa. Asemeni unui vânat adulmecându-l pe vânător, se crispează, atent.

Un cioc-cioc la uşă.

Scenariul continuă să se desfăşoare. Iată-l din nou pe infirmier. La cel de-al doilea cioc al cioc-cioc-ului, Landowski a închis din nou ochii.

Omul în alb revine la căpătâiul gazatului.

– Ascultaţi, zice infirmierul. E afară un caraghios care insistă să vă vadă de urgenţă. Pretinde că e de la poliţie, dar mă întreb dacă o fi adevărat; are o asemenea faţă...

Cu preţul, parcă, al unui efort suprem, Landowski a redeschis ochii. S-ar zice că e la un deget de a-şi da sufletul.

Actor de *first* clasă.

– Să-l las să intre câteva minute? întreabă infirmierul. Ştiţi, nu sunteţi obligat să răspundeţi la întrebările lui...

Uşoară încuviinţare din partea neichii Lando.

Interludiu comic: intrarea lui Pinuche.

Pinaud e orice vreţi: lânced pe la colţuri, diminuat – dar are simţul împrejurărilor. Nătărău, fără îndoială – dar eficient în tot ceea ce priveşte meseria.

Bunul Pinuche! Îi voi da acolada, ascultând cum debitează, cu glasul lui behăit şi convins, tot soiul de scorneli. Ce bine-şi ştie lecţia! Cu câte inteligenţă profesională o turuie, pregătind efectele, luând-o pe îndelete, clipind din ochii urduroşi ori netezindu-şi mustaţa de firele căreia atârnă tremurând resturile ultimelor paisprezece mâncăruri halite!

– Îmi cer scuze că vă vizitez într-un asemenea moment, domnule Lando...

Scumpul de el! E adevărat că a jucat pe scenă. A debutat odinioară în *Cărătoarea de pâine* (el făcea pâinea); şi bine a zis cine a zis că chestia asta e ca Şcoala normală superioară sau ca sifilisul – mereu îţi rămâne ceva de pe urma ei.

– Cine eşti dumneata? suspină valorosul lui interlocutor.

– Numele meu nu v-ar spune nimic. Sunt detectiv particular. Le-am zis răspicat infirmierilor că sunt poliţist, fiindcă trebuia să vă văd înainte de adevărata poliţie, care nu va întârzia să se arăte...

Să fie o părere? Am impresia că celălalt s-a încruntat. Povestea îl interesează – şi se gândeşte mai puţin să o facă pe agonizantul. Îl ascult pe frăţâne-meu şi-mi spun *in petto*, fiindcă în toiul reflecţiilor mele vorbesc latina, că într-adevăr Pinaud aduce a detectiv particular. Ochiul din bideu! Adulteruri de toate soiurile, cu apă caldă şi rece. Filatură. Discreţie asigurată...

– Pe scurt, continuă Moş Deşeu, am fost însărcinat de familia

Bourgeois-Gentilhomme să-l supraveghez din umbră pe bătrânul domn. La vârsta lui... păi nu? Era prudenţa întruchipată. Numai că, în timp ce-l filam la Londra, Céleste m-a prins asupra faptului. Nu aveam asupra mea nici măcar banii de drum. De altfel, trebuie să vă spun că patronul nostru îşi mănâncă de sub unghie... Am înfundat puşcăria, cum mă vedeţi şi cum vă văd... Vă povestesc toate astea, bietul meu prieten, ca să ştiţi... Aşa încât, după ce el a dispărut, ce puteam face mai bun decât să mă ocup de dumneavoastră, de vreme ce vă interesaţi de Céleste? Talmeş-balmeşul din noaptea asta – m-am întrebat cum se va termina pentru dumneavoastră. Totuşi s-ar zice că nu v-a mers prea rău, nu?

Urmează o îndelungată, o interminabilă tăcere, în timpul căreia Lando asimilează (are metodă).

Totul va depinde de reacţiile lui.

Şi el nici nu se clinteşte.

Situaţie delicată, chiar de nesuportat pentru Pinaud. Trebuie să ai calmul lui ca să rezişti. Şi el rezistă. Mai mult: îşi continuă atacul.

– Vedeţi, sărmanul meu domn, supraveghindu-vă, ceva îmi spunea că nu-mi pierd timpul... În concluzie, în ciuda deghizării dumneavoastră v-am văzut ieşind de la 1406 şi dând lovitura cu portarul de la Alcazar pentru a pune cheia la loc... Adică...

Aceeşi muţenie absolută a adversarului. Băiatul San-A., cel ce nu poartă Legiunea de onoare dar seduce toate fetele seductibile, simte cum partea nobilă şi sentimentală a persoanei sale se înmoaie, ceea ce e păcat. Să fi comis cea mai monstruoasă greşeală a frumoasei lui cariere? Hm? Răspundeţi voi la asta, turmă de tăntăloi, fiindcă nenicul îndreptăţit să o facă tace.

Pinaud al meu scoate din pozânar o indescriptibilă batistă în pătrăţele, maculată cu unsoare şi o mie de alte trucuri mârşave. O

despăturește, ceea ce scoate un zgomot ca atunci când o vacă mestecă un măr verde – și-și șterge colțul ochilor.

Nu se emoționează în continuare deloc Pinuche. E în misiune. Pe care o îndeplinește. Dacă i-aș ordona să se ducă să smulgă firele de păr din urechile ministrului Afacerilor în curs de anulare, ar face-o cu aceeași seninătate suverană.

După ce și-a decojit vitrinele, își curăță nasul. Pe urmă își șterge mustețele, fără a deplasa nici cu un milimetru nas-sufletele. După care își încheie serenada.

– Bine aranjată și lovitura cu gazul. Ca alibi, e foarte reușită. O lichidați pe puștoaică fiindcă începuse să știe prea multe și, întrucât toată lumea se bazează pe ora morții ei ca să determine momentul scăpării gazelor, v-ați dezvinovățit și în chestia cu portarul, nu? Vă puseseți ochelari negri, o pălărie tiroleză...

Memoria îi joacă o mică festă. Vârsta și vinațurile își spun cuvântul. Nu-și mai amintește prea bine ce l-am dăscălit. Îi e teamă să nu calce în strâchini. Și are dreptate să ezite. Dar amintirile îi revin.

– În timp ce fata se asfixia, dumneavoastră stăteați în baie, în fața ferestrei deschise. După ce fata a murit, ați închis gazele și v-ați dus la Alcazar. Pe urmă v-ați întors, ați deschis din nou robinetele și iar ați intrat în baie, *lăsând să curgă apa pe pardoseală pentru a astupa crăpătura de sub ușă* și astfel a rămâne la adăpost de gaze. Când caraliii au sunat la ușă, v-ați grăbit să vă întindeți lângă fată, înghițind cât mai mult gaz cu putință, ca să vă intoxicați olecuță. Ei bine, asta e tot. V-am spus întreaga poveste ca să înțelegeți că nu blufez. Aștept propunerile dumneavoastră.

De data asta Landowski hotărăște să deschidă mestecătoarea.

– Ce propuneri? întreabă cu glas suav.

Pinaud clatină din cap, plin de cumsecădenie.

– Am gusturi modeste şi nevoi rezonabile. Prefer să vă las să faceţi o ofertă. Dacă e prea mică, voi încerca să obţin ceva mai mult din partea familiei...

– Nu te-ai uitat deloc la mine...

Într-adevăr, Pinaud nu-şi priveşte niciodată interlocutorii. Ochii săi inocenţi vagabondează prin încăpere, în timp ce proprietarul lor vorbeşte sau nu vorbeşte.

Cu o voce ciudat de dulceagă şi convingătoare, Lando repetă:

– Hai, uită-te la mine şi ai să înţelegi...

Pinaud, deloc contrariat, îl priveşte. Şi iată că, pe nepusă masă, încetează să-şi mai fluture pleoapele. Ochii îi rămân înfipţi în cei ai lui Lando. Niciodată Moş Pinocchio nu s-a bleojdit astfel în felinarele vreunui nene. De regulă, vitrinele lui îşi lasă obloanele după o secundă şi două zecimi. Ce vrea să spună asta?

Ei bine, băieţi, asta vrea să spună că am văzut just. Dar să nu anticipăm.

Landowski vorbeşte. Tonul îi e jos, silabele se târâie interminabil.

– Nu ai aflat nimic, zice el. Niimiiiic... Ai visat...

Pinuche e imobil, încremenit. Celălalt îşi continuă şedinţa.

– Ai inventat totul. Eşti murdărit de păcate. O, cât eşti de murdar! Cât eşti de murdar!

Şi minunea se împlineşte. Pinuche iese din biata lui batistă, cu chiii proptiţi mai departe în cei ai lui Landowski. Cu mişcări încete şi amorţite, de somnambul, îşi freacă biata muie cu batista, ceea ce nu o face mai curată, ci dimpotrivă.

– A nu... Nu! zice arar Landowski. E inutil... Numai apa Senei te poate curăţi. Apa e frumoasă în Sena. Apă frumoasă şi limpede, caldă, moale... Moale ca pielea de femeie. Ai să te duci acolo. Ai să te arunci în ea... Ai să închizi ochii şi ai să rămâi nemişcat, iar apa o să te spele... Să te spele... Să te spele... Ai să fii curat... Apoi

să străluceşti... Pielea dumitale o să capete un luciu admirabil... Trebuie să te duci acolo. Să te duci în Sena! Hai, repede!

Nenea Pinuche se ridică. S-ar zice că e un automat. Face stânga-împrejur ca la armată şi se îndreaptă spe uşă. E momentul să intervin.

– Pinaud! mugesc. Opreşte-te, fraiere, capsomanul ăsta te-a hipnotizat!...

Recunoscându-mă, Landowski păleşte. Încearcă să sară din pat, dar ca din întâmplare bărbia lui nimereşte taman în pumnul meu drept, care se repezise în întâmpinarea ei. Omul începe să se răstorne. Îl ridic cu stânga. Îi adaug peste muie doi pumni de câte un quintal fiecare – şi băiatul adoarme la rândul lui.

Mă năpustesc pe urmele lui Pinaud. Fiindcă Pinaud nu s-a oprit. Ajunge la capătul coridorului – şi degeaba îi urlu să ia seama; continuă să meargă. Mai mulţi infirmieri sosesc în goană. Li-l arăt pe Pnuchet.

– Iute! Legaţi-l, o să se arunce în Sena!

Băieţii dau năvală. Eu mă întorc în odaie, să port o mică discuţie cu Landowski.

CAPITOLUL XII

Şi ultimul.
În care le deschid ochii şi celor care
ar fi primit vizita lui Moş Ene

– Bine lucrat, băiete Lando, numai că am fost mai tare ca tine, mă scuzi. Ai depăşit măsura când l-ai aruncat pe fereastră pe bătrân, la Londra. Asta a fost o crimă mai mult ca perfectă. Jos pălăria!

Zâmbeşte. Îi evit privirea, fiindcă nu simt nevoia să dau de naiba. Dar fiindcă sunt un loial, nu mă pot împiedica să mă benoclez la interlocutori; şi, de fiece dată când ochii mei se întâlnesc cu ai lui, simt ceva ca o mică descărcare electrică.

– În urma contactului cu Micul Marcel, ţi-ai dat seama de puterea ta hipnotică, punem pariu?

– Într-adevăr.

– El nu e decât un biet şarlatan, în vreme ce la tine, fără putinţă de greşeală, e vorba de un har. Am asistat la şedinţa de ieri. Colegul meu cel gras nu s-a lăsat operat de Micul Marcel; e un sceptic. Urcase pe scenă ca să caşte ochii mari, nu ca să-i închidă. Atunci, pe neobservate, Micul Marcel a făcut apel la tine, fiindcă în caz de urgenţă interveneai tu. O.K.?

– O.K.!

– Tebuie că plesneai de invidie văzând numele stăpânului tău pe afişe şi fotografia lui în programe şi auzind publicul cum îl aplaudă, în vreme ce tu reprezentai drogul. Nu?

– Un pic.

– Aşa că, într-o bună zi, ai găsit rezolvarea în persoana bătrânului negustor de macaroane. O pradă uşoară, nu? Te-ai ocupat de el şi ai făcut dintr-însul jucăria ta... I-ai dictat să se care cu diamantele şi să ţi le remită. Pe urmă l-ai trimis la Londra, fiindcă patronul tău se ducea acolo şi voiai să-l prefaci în ţap ispăşitor. O dată ajuns la Londra, Céleste, cu subconştientul bine modelat, l-a sunat pe Zobedenib de la hotelul unde ştiai că trăgea de obicei. L-a convocat la el. Celălalt a venit. Atunci bătrânul i-a dat bijuteria şi, continuând să se supună în secret instrucţiunilor cu care îi penetraseşi al doilea eu...

Zâmbet al lui Lando.

– ...s-a aruncat pe fereastră.

– Va trebui să poţi dovedi toate astea, comisare! zice nemernicul. Rişti foarte tare să te faci de râs susţinând în faţa tribunalului o asemenea teză. Justiţia e mult prea pozitivistă ca să creadă în supranatural.

– În orice caz, pe portarul de la Alcazar nu subconbştientul l-a ucis.

Tipul rămâne netulburat.

– Hai să-ţi spun ce s-a întâmplat acolo. Ieri, după şedinţă, în vreme ce Micul Marcel dădea autografe în salonul rezervat admiratorilor, tu l-ai descoperit, în cabina patronului, pe inspectorul meu. L-ai adormit, cum mi l-ai adormit şi pe celălalt coleg adineauri, şi l-ai vârât sub divan. Erai în criză de timp. Dacă Micul Marcel te descoperea, îi dădeai de bănuit. Dacă, pe de altă parte, băiatul meu îşi venea în fire, avea să-şi amintească de faptul că-l adormiseşi.

Atunci, ca să aranjezi totul, ai hotărât să te întorci noaptea târziu, să-l cari undeva aiurea pe omul meu şi, poate, să-l împingi să se sinucidă, conform bunului tău obicei. Numai că, dacă oamenii nu-ţi rezistă, încuietorile se lasă mai puţin convinse. Ai aşteptat afară ieşirea lui Zobedenib. Acesta îşi punea pe măsuţa portarului cheia de la cabină. Ai luat cheia cu pricina. Ai legat de ea numărul unei alte chei, aflate asupra ta, şi te-ai cărăbănit. Dar când te-ai întors, era prea târziu, mişunau prin sector sticleţii iar amicul meu grăsan fusese descoperit. Mai departe lucrurile s-au derulat aşa cum ştii. Şi te tracasa o chestie: *propria ta cheie*, rămasă agăţată în loja portarului. Dintr-o clipă într-alta aveam să descoperim că nu e vorba de cheia potrivită. Ceea ce avea să ne dea de gândit – iar dacă ancheta scotea la lumină faptul că respectiva cheie îţi aparţinea, erai un om făcut. Deja poliţia începuse să te adulmece... Atunci ai vrut să operezi substituirea celor două chei. Ai crezut că portarul ieşise şi ai dus la îndeplinire mica manevră; în realitate, portarul moţăia într-un fotoliu de răchită, care-l ascundea vederii tale. S-a trezit – şi asta i-a adus pieirea. Nu aveai timp să-i torni o şedinţă de hipnoză. Fără îndoială, omul ţi-a dat de ştire că mandea se afla în teatru. Hm, ce zici?

– Pentru Dumnezeu, dovedeşte toate astea! face polonezul.

– N-avea grijă, fiule, o vom dovedi. Gagica Solange era complicea ta. Dar când m-a văzut debarcând în afacere dimineaţa devreme, o dimineaţă prevăzută pentru operaţiunea Taica-Mare Macaroană, trebuie să se fi speriat – de aceea i-ai hotărât sinuciderea. Din prudenţă! Aveai să-ţi înscenezi şi propria ta sinucidere, în felul expus de eminentul meu coleg de adineauri. Ştii, tipule, cum de-am ajuns să descopăr făcătura? Mai întâi inundaţia din baie. Apa cursese în cameră, *dar se afla şi pe pingelele tale, deci călcaseşi de puţin timp în apa aceea*. Scotocind peste tot, am descoperit nişte ochelari negri şi o pălărie tiroleză. Or, pălăria în

cauză era cu mult mai largă decât cele aparţinând Micului Marcel şi aflate alături de ea în şifonier. Concluzie: acele mărunte accesorii îţi slujiseră să te deghizezi ca să ieşi de la Résidence fără a fi reperat. Asta e tot, băiete. Acum nu ne mai rămâne decât să aflăm unde ai ascuns diamantele.

– Nebunie! murmură Landowski. Nimic din toate astea nu e adevărat.

Îl privesc. Părerea mea e că avem de-a face cu un client serios. Ca să-l facem să vorbească, va fi nevoie de toată ştiinţa de a... Dar ia staţi! Şi Béru? Iată care e martorul *number one*. Şi, ironie! Numai Lando îl poate trezi pe omul capabil să-l înfunde. Nici măcar nu mai merită osteneala să-i cerem asta, nu?

Îl încredinţez pe şmecheraş oamenilor mei solicitaţi în graba mare şi, escortat de un Pinaud uşor dezmeticit, alerg cât mă ţin curelele către scumpul de Béru.

*

Pe scara din ce în ce mai aglomerată a Matahalei, mulţimea freamătă din ce în ce mai abitir, fiindcă se înregistrează sosirea culcăreţei prin străini Berthe Béru, mai cunoscută în anumite medii sub iniţialele B.B.

Scorpia e apostrofată de către vecini, care o numesc călău – nu de copii, ci de soţi.

Persoana e rubicondă, cu părul din vârful negului biciuind vântul fătarnic al scării.

Zărindu-mă, se azvârle, cu toate mamelele scoase, în direcţia mea.

– Bunul meu prieten, eructează printre fanoane balena, îţi închipui o asemenea ruşine? Oamenii ăştia care se amestecă în

viaţa mea particulară! Care îmi reproşează că nu mucegăiesc în faţa maşinii de gătit, în aşteptarea fustangiului de Benoît!

O domolesc, domolesc şi populaţia şi o drivez pe cotoroanţă în apartamentul ei. O dată calmul restabilit, ea se nelinişteşte, în fine:

– De fapt, dragă Antonio, de ce aceste manifestări ostile?

– Tipul dumitale a fost hipnotizat, o informez. Nu reuşim să-l reanimăm.

Ea scoate un behăit şi dă buzna în odaia unde zace Bérurier cel Viteaz.

Nimic nu s-a schimbat în starea lui. Se odihneşte împietrit, cu lăboanţele pe lângă burdihan, cu ochii închişi, cu mestecăul bosumflat. Berthe se opreşte o clipă, nehotărâtă. Seamănă cu o scroafă în aret în faţa unei grămezi de bălegar, întrebându-se dacă e de mâncare... Apoi explodează:

– E beat, asta-i! Ce tot băsniţi că ar fi hipnotizat? A băut iar din cale afară – butoiul de vinaţ!

Paznicul trimis de prefectura de poliţie intervine. E un slăbănog, cu mustaţa aidoma jetului de apă al stropitorii municipale.

– Vă asigur, doamnă, că vă înşelaţi!

Încercaţi să opriţi, cu o plasă de prins fluturi, o avalanşă! Balena nu vrea să audă de nimic. L-a văzut de atâtea ori matol de Benoît cel Gras al ei, încât nu se lasă dusă de poveştile de adormit bărbaţii. Îl înhaţă pe Béru de gâtlegău şi-l hâţână precum un măturător stradal, prost dispus, hâţână prima pubelă din ziua aceea.

– Te trezeşti o dată, nenorocitule? zbiară porcina. Termină cu comédia, că de nu, ţi-arăt eu dacă mă cheamă Berthe sau altfel.

Paznicul mă prinde de braţ.

– Interveniţi, mă imploră; furia asta o să-l omoare.

Ca şi când Cel Preaînalt nu aştepta decât vorbele astea ca să se manifeste, răsună un strănut teribil. S-ar zice că Béru a explodat.

Tuturora hanţele ni s-au umplut de stropi. Va trebui să ne schimbăm dacă nu vrem să ne pricopsim cu o congestie.

Grasul îşi deschide felinarele şi se saltă într-un cot. Priveşte în jur, cu o anume surprindere.

– Vedeţi ce mai histenopizat era? triumfă balena.

Şi, în furia ei, îşi pălmuieşte beiul de Tunis în miniatură. Atunci Farouk-ul are o reacţie neaşteptată, de neconceput... De n-aş fi fost martor, n-aş fi crezut. El, blândul, umilitul, încornoratul, împăcatul cu soarta, el, Béru, care a blocat, cu rulouri de cocă, mai mulţi pumni decât Puig Albert cu supozitoarele lui de piele. El, de mecla căruia Berthe a spart şi a rupt, după luna de miere: trei forme de copt prăjituri, o râşniţă de cafea, opt supiere, o sută treizeci şi patru de cozi de mătură şi douăsprezece mânere de umbrelă, unsprezece servicii de masă, o oală de gătit peşte, două veioze, fotografia unchiului ei, o statuie de ipsos reprezentând o Diană la vânătoare, plus un bust – tot de ipsos – al generalului Pétain-fără-chipiu, o podoabă de metal de la balustrada scării, trei căni de faianţă şi un picior de lemn aparţinând bunicului ei; da, el, eternul pălmuit, bătutul de soartă (şi de Berthe) se ridică în picioare. O flacără îl animă – aceea a subconştientului. Eul său secund ia cuvântul.

Din toate puterile, care sunt mari, face un du-te-vino pe obrajii căzuţi ai clătitei sale reci, strigând:

– Ei nu, aţi auzit oameni buni cum îndrăzneşte caraghioasa asta să-i vorbească bărbatului ei?

Suspens terifiant. Poţi auzi o muscă umblând pe covorul din spumă de cauciuc. Pe urmă Grasa se aruncă la pieptul lui Bérurier al ei, plângând precum întreg cartierul Madeleine:

– O, bărbăţelul meu, bărbăţelul meu! bâiguie făcându-se mică de tot (o să rânim mâine dimineaţă, cu furca, ceea ce mai rămâne), iart-o pe nevestica ta care te iubeşte!

Ora fluxului, băieţi! A deliciilor, a cântecului de orgă, poate a dragostei! Nu se ştie niciodată...

Ne retragem pe vârful gaibaracelor – paznicul, Pinuche şi cu mine.

– Hai jos să bem un păhărel, îi zic lui Pinuche. După ce se vor lămuri lucrurile, urc din nou să-l interoghez pe Grasul.

Mă benoclez la breloc. Peste două ore am întâlnire cu funcţionara de pe Strada Chanez. Dacă vreau să fiu la înălţime, trebuie să-mi fac plinul de scotch.

Fiindcă Pinaud nu mă urmează, insist:

– Îţi aduci carcasa încoace, da sau nu?

– Nu, zice Strămoşul: Nu pot umbla brambura aşa; mă simt foarte murdar. Cât de departe e Sena?

Sfârşit

FORUM

Apariţia viitoare

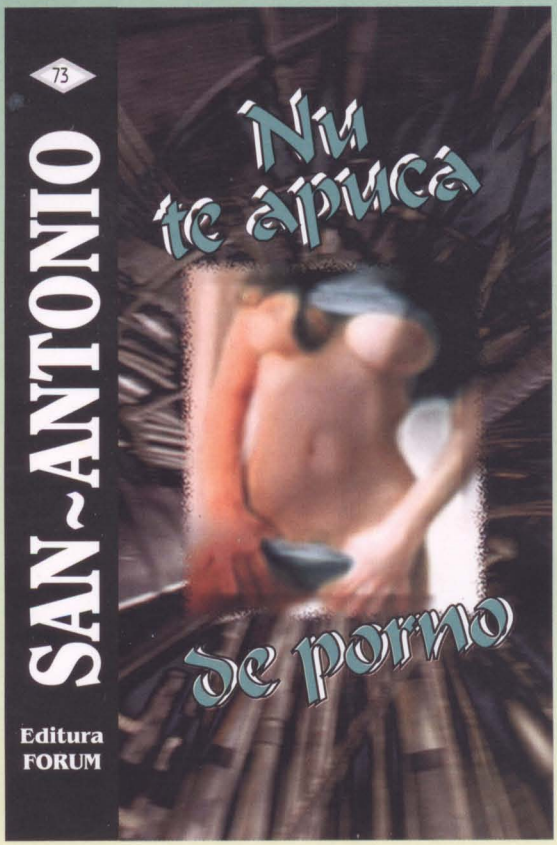

ISBN 973-584-263-7

2 032320 182607